

Despre horoscop, cutremure si ghicirea viitorului

- de Danion Vasile

Despre cunoasterea lui Dumnezeu

-cuvânt către cei ce caută adevărul-

"Conform conceptiei sale, Hristos se subordonează fiintelor divine superioare în asteptarea harului lor. Cei din răsărit (din Orientul îndepărtat n.n), stiu că mântuirea se întemeiază pe lucrarea pe care fiecare o face asupra siesi... Imitarea lui Hristos va avea pe termen lung dezavantajul că noi venerăm un om ca model divin care întrupează gândirea cea mai înaltă si uităm datorită imitatiei să împlinim gândirea noastră în cel mai înalt grad" [8; 142].

Carl Gustav Jung

Dacă cineva mi-ar da o palmă, nu stiu dacă as fi în stare să întorc obrazul celălalt. Dacă cineva m-ar blestema, nu stiu dacă as fi în stare să îl binecuvântezez. Dacă cineva mi-ar spune că drumul pe care este merg este gresit, si dacă mi-ar aduce argumente pentru aceasta, cred că as avea puterea să îmi recunosc greselile, chiar dacă acest lucru m-ar durea mai tare decât o palmă si chiar dacă m-ar umili mai mult decât o jignire.

Suntem oameni, suntem plini de iubire de sine, chiar dacă ne dăm sau nu ne dăm seama. Totusi, nici unul dintre noi nu cred că ar alege în deplină cunostintă de cauză nici iadul, nici minciuna, si nici întunericul vesnic.

Tocmai de aceea scriu acest cuvânt despre care mărturisesc că mi-as fi dorit să îl primesc eu însumi cu vreo zece ani în urmă. Am încredere în tine aproape în acelasi fel în care as fi avut în mine atunci. Nu am încredere în priceperea mea de a vorbi despre Dumnezeu, dar nădăjduiesc că cel putin sinceritatea mea te va pune pe gânduri.

Despre mine îti scriu doar că am făcut yoga cu cel mai controversat guru din România, si că eram atât de convins că urmând învățăturile sale mă aflu pe calea adevărului încât as fi făcut si cel mai absurd lucru pe care mi l-ar fi cerut. Dacă mi-ar fi spus să mă arunc sub un tramvai, as fi făcut-o, fiind convins că prin aceasta voi progresa spiritual. Când cineva mi-a spus să mă rog la Dumnezeu, am răspuns plin de arogantă că rugăciunea e calea celor slabi, calea cersetorilor, si că eu vreau să devin dumnezeu. Nu îmi imaginam că as putea deveni un credincios obisnuit, sau că as putea renunta la "adevărurile transcendente" care îmi hrăneau setea de cunoastere. Sunt foarte constient că as fi putut citi multe cuvinte asemănătoare cu cel pe care ti-l voi scrie tie, si că nu le-as fi dat prea multă atentie. Cred că citirea lor m-ar fi incitat să dispretuiesc si mai mult învățăturile Bisericii, si să depun si mai mult efort pentru a iesi din ciclul reîncarnărilor.

De ce scriu? Pentru că, oricât de sigur ai fi că ideile tale sunt bune, oricât de mult ai dispretui învățăturile ortodoxe, s-ar putea ca, peste ani, să îti schimbi punctul de vedere.

"Ia uite, acum a trecut de la fanatismul yoghin la fanatismul crestin...", ai putea gândi. Mie nu îmi este rusine că am fost un yoghin "fanatic". Cred că atunci când cineva descoperă o cale spirituală despre care este convins că este cea bună, are datorita de a o urma din toate puterile, de a nu precupeti nici un efort pentru a ajunge la capătul ei.

Asta nu înseamnă că e bine ca un om care merge pe o cale rătăcită să ajungă pe culmile rătăcirii. Înseamnă doar că cel care ajunge pe aceste culmi arată că pretuiește viata de dincolo mai mult decât desertăciunile acestei vieti.

Pot să te jignesc? Pot. Stiu că dacă te-as jigni as rupe orice punte de legătură dintre mine și tine. Eu însă nu vreau să te jignesc. Vreau totuși să mărturisesc în fața ta că Adevărul există, că este o persoană, că este Însuși Iisus Hristos, Mirele Bisericii. Mărturia mea nu va fi însă o mărturie directă. O voi lua pe ocolite, nu pentru a te manipula mai ușor, ci pentru a te ajuta să înțelegi cuvintele mele.

Îmi e destul de greu să îți scriu, mă tot gândesc la cum as fi reactionat eu la aceste rânduri dacă le-as fi citit când făceam yoga. Cred că as fi renunțat să citesc lucruri atât de plicticoase. Poate numai dacă m-as fi aflat într-un tramvai sau într-un tren, și nu as fi avut altceva de citit, as fi continuat să citesc acest cuvânt. Și motivul principal ar fi fost că lipsa de convingere a argumentelor pe care m-as fi așteptat să le găsesc într-un astfel de cuvânt, mi-ar fi hrănit propriul mod de înțelegere a credinței creștine.

Am fost acum câteva zile la un concert de colinde. În sală, alături de alți invitați importanți, erau nu știu ce reprezentant al comunității evreiești și un musulman. Prezența lor a fost remarcată de către prezentator, care s-a bucurat că îi vede în sală. Nedumerirea mea a fost următoarea: câtă vreme nici evreul și nici musulmanul nu cred că pruncul născut în Betleem este Mântuitorul lumii, de ce au venit să asculte colindele? Dacă ei nu vor să recunoască faptul că Hristos este Fiul lui Dumnezeu, de ce vin să asculte colindele în care El este preamărit?

Cred că dacă as fi fost musulman nu as fi intrat nici în ruptul capului la un concert de colinde. Mi s-ar fi părut că prin aceasta mă lepăd de credința în Allah.

"Iată că simpatizezi și cu fundamentalismul musulman, cu talibanii...", mi-ai putea spune. Nu văd ce e greșit în a fi sincer cu tine însuși. Scopul Islamului este convertirea celorlalți la credința în Allah, de bunăvoie sau sub presiunea armelor.

Oamenii sunt educați în așa fel încât să aprecieze valorile impuse de Occident. Nu sunt capabili să îți judece pe ceilalți decât prin prisma acestor valori. Talibanii sunt niște războinici lipsiți de rațiune, niște fanatici religioși. E ușor să dăm cu pietre în ei.

Dar gândește-te că atunci când cineva s-a născut în Afganistan și a fost învățat că Allah îi cere să lupte împotriva celor de alte credințe, dacă a fost învățat că prin luptă dobândește viața veșnică, are suficiente motive să lupte pentru talibani. Mi se pare că liderii lor musulmani sunt de o mie de ori mai sinceri decât toți muftii din lume care denaturează învățăturile Coranului pentru a fi pe placul Occidentului.

Nu, Islamul nu poate însemna armonie cu alte credințe. Dacă nu ținem seama de sincretismele de tot felul, orice credință presupune automat faptul că celelalte sunt mai puțin adevărate. Chiar mincinoase în întregime. Islamul nu se mulțumește cu această constatare. Islamul înseamnă vărsare de sânge, înseamnă violență, înseamnă tulburare. Acesta este Islamul.

"Ce fel de creștin ești tu, când îi simpatizezi pe liderii talibani?" Nu îi simpatizez. Apreciez doar faptul că sunt consecvenți cu credința lor. Mult mai consecvenți decât creștinii care una cred și alta fac. Nu mă pricep la politică, și nici nu vreau să mă pricep. Încerc să îți judec pe musulmani numai din perspectivă religioasă.

Apreciind "fanatismul" lor, sunt în același timp conștient de faptul că drumul pe care merg este greșit: Islamul este o cale spre iad. Cuvântul Mântuitorului: "Cine scoate sabia, de sabia va muri...", e cea mai obiectivă critică a valorii credinței musulmane. "Câinele de Mahomed", cum îl denumea Sfântul Maxim Grecol, nu poate duce pe nimeni la lumină. Stiu asta și nu mă îndoiesc de acest lucru.

Cât despre muftii care denaturează învățătura lui Mahomed, pentru a o modela după tipare moderne, nu am de spus decât un lucru: că își fură singuri căciula. Dacă ar fi convinși că Mahomed a fost un profet trimis de Dumnezeu, nu ar fi putut să îi deformeze învățătura sângeroasă. Iar dacă au avut curajul de a face acest lucru, au dovedit că au o credință superficială (ceea ce, pentru ceilalți locuitori ai planetei, nu este un lucru rău; ci dimpotrivă).

Ideea de la care vreau să încep acest cuvânt este că nimic nu e mai important decât adevărul. Dar care adevăr? Cel al creștinilor, cel al musulmanilor, sau care?

Adevărul nu este al nimănui. Adevărul există pur și simplu. Dar unii îl recunosc, și alții nu.

"Bine, vei spune, acum îmi vei face apologia credinței creștine, așa cum dacă ai fi fost musulman mi-ai fi făcut apologia Islamului." "Da", așa răspunde eu. Și nu numai că nu încerc să mă dezvinovățesc, ci chiar îți spun că, yohin fiind, am încercat să îi conving pe alții să creadă în reîncarnare.

"Și ce încredere pot avea eu în cuvintele unuia care, indiferent unde se află, simte nevoia de a-i convinge pe ceilalți să primească același adevăr cu el?"

Eu nu vreau să fii de acord cu mine. Eu nu vreau să mă aflu în delicata postură de "dascăl". Acest fapt îmi dă o mare libertate. Adică nu am cum să îmi pun nădejdea în spusesele mele. Mai mult chiar, ceea ce îți voi scrie nu va conține aproape nimic original: ideile pe care ti le voi scrie nu îmi aparțin.

"Și atunci, ce să fac, să citesc ideile tale, la a doua mână? Mai bine mă duc direct la sursă."

Ar fi bine să te duci direct la sursă, la învățăturile Sfinților Părinți ai Bisericii. Dar eu încerc să pregătesc puțin terenul pentru această întâlnire. Cunosc nu puțini oameni care, deși plini de râvnă cunoașterii, după ce au citit două-trei scrieri patristice s-au declarat plictisiti de filosofia creștină.

Îndrăznesc să spun că, deși ideile pe care ti le voi scrie nu sunt originale, le simt ca și cum ar fi. Psaltirea a fost scrisă de mii de ani, și totuși simt aproape fiecare cuvânt al ei ca și cum ar fi fost scris pentru mine, și mai mult încă: par atât de familiare inimii mele cuvintele psalmilor, încât parcă le-aș fi scris eu însumi. (Nu a fost așa de la început, dar, după ce am tot citit din Psaltire, psalmii m-au cucerit).

Știi cum suntem noi acum? Ca doi cavaleri care se înfruntă la un turnir special: putem pierde amândoi, tot așa cum unul dintre noi poate învinge. Dar eu îți scriu pentru că amândoi putem câștiga.

Nu îți scriu în nici un caz pentru a birui eu, pentru a te înșel cu argumentele mele. Acest lucru este cu neputință. Eu sunt destul de sceptic față de polemicile teologice. Din moment ce Dumnezeu nu îngăduie ca existența Sa să fie demonstrată științific, polemicile nu pot avea rezultate prea spectaculoase.

Sunt de acord cu polemica atunci când amândoi acceptăm același teren de discuție. Dacă amândoi am accepta autoritatea Sfintei Tradiții și a Sfintei Scripturi, atunci am ajunge la același rezultat. Dar câtă vreme tu ieși din Scriptură numai ce îți convine, nu putem ajunge la aceleași concluzii.

Îmi pare cam lungă această introducere. Fiind însă alergic la mesajele triumfaliste pseudo-ortodoxe, și fiind și mai alergic la pseudo-misionarii disperati care, dacă nu convertesc în câteva minute, aleargă la o "oaie" mai receptivă, nu mă pot grăbi. Lucrurile pe care ti le scriu sunt prea delicate pentru a fi aruncate cu lopata.

"Și totuși, de ce îmi scrii, dacă spui că nu ai încredere în arta ta de a convinge?"

Tocmai de asta îți scriu, pentru că, dacă mă aflu în adevăr, dacă adevărul este în Biserica Ortodoxă al cărei fiu nevrednic sunt, atunci Dumnezeu va împlini neputințele mele și mă va ajuta să vorbesc despre El. Și cred Lui că mă va ajuta, deși sunt păcătos.

Nu mă aștept ca, după ce vei termina de citit acest cuvânt, să alerg la primul duhovnic pe care îl vei întâlni și să îi spui: "Părinte, vreau să spovedesc păcatul rătăcirii mele". Dar nădăjduiesc că poate, peste ani și ani, atunci când Dumnezeu va găsi prilejul potrivit să te aducă în Biserica Ortodoxă, îți vei aduce aminte de cuvintele mele. Atunci ele te vor ajuta să îți dai seama de unde ai plecat și unde ai ajuns.

Îmi dau seama cât de grea este răspunderea pe care mi-o asum scriind acest cuvânt. Nu mi-am ales un

target precis. Îl aleg acum: scriu pentru cei care vor să cunoască iubirea lui Hristos. Scriu pentru cei care fac alergie la predicile rostite în limbaj de lemn, la cei care s-au plictisit de articolele religioase în care sunt folosite mereu aceleasi cuvinte si stereotipii care nu miscă inima omului. Scriu pentru cei care au vrut să găsească adevărul în Biserică, dar s-au smintit de una sau de alta si au preferat să combine învățăturile crestine cu elemente mai mult sau mai putin oculte.

Fac o paranteză: mă pregătesc acum să merg să vorbesc la o emisiune radiodifuzată, care se va termina aproape de miezul noptii. Ca să mă relaxez putin, îți voi spune cum m-am hotărât să îți scriu:

Zilele trecute am fost invitat să prezint una dintre cărțile mele la o festivitate care avea loc într-un cunoscut liceu bucurestean. Datorită faptului că, fiind ocupat cu alte probleme, uitasem să confirm participarea la această manifestare, a apărut o mică problemă organizatorică. Si m-am hotărât să nu mai vorbesc. Dar, înainte de a pleca acasă, m-am gândit că poate măcar unul singur dintre elevi s-ar putea folosi de cuvintele mele, si am vrut să rămân în sală, să văd dacă are sau nu rost să vorbesc.

În deschidere, organizatorul a cântat o melodie religioasă atât de fals încât a stârnit hohote de râs în sală. Apoi, când o fată a recitat ceva din Păunescu, organizatorul a asigurat fondul muzical, cântând cu elan o altă melodie. Când am auzit-o, am fost convins că e vorba de slagărul copiilor care cersesc prin metrouri: "Mamelor din lumea-ntreagă, eu vă dau un singur sfat, nu lăsați copii pe stradă..." Mă miram cum, atâta vreme auzind cântecul, nu îmi dădusem seama că e vorba de muzică religioasă. Cu greu am ajuns la concluzia că de fapt organizatorul cânta o altă melodie (tot în răsetele elevilor).

Când un preot le-a citit o cuvântare interminabilă despre post, plictiseala copiilor a ajuns la apogeu: discursul era sec, părintele nu se ostenise să îl învete, si stilul nu era deloc potrivit pentru ascultători. Copiii aveau nevoie de niste cuvinte pline de căldură care să îi emotioneze. Aveau nevoie ca cineva să le vorbească si despre frumusețea prăznuirii Nasterii Domnului, nu numai despre cum se postea în Legea Veche sau despre cum denumesc catolicii postul Crăciunului.

Mi-am dat seama că, dacă m-as fi aflat printre elevii din sală, discursul părintelui ar fi pus capac la toate: m-ar fi convins că viața creștină este ceva artificial, care nu înfrumusețează omul, care îl transformă într-un robot care execută orbeste comenzile primite de la Dumnezeu. Si ar fi trezit în sufletul meu dorința de a căuta adevărul în altă parte decât în Biserică, unde nu m-as fi simțit "acasă".

Poate că ai avut si tu ocazia să asculți discursuri care nu ti-au plăcut. Eu, pentru a-i convinge pe elevi că nu sunt de acord cu cuvântările care nu merg la inima ascultătorilor, pentru a le atrage atenția asupra faptului că, desi părintele respectiv îi plictisise, totusi chemarea Bisericii trebuie să se facă auzită si de în inimile lor, le-am spus: "Ati auzit, poate, cuvântări religioase care v-au plictisit. Si pe mine m-au plictisit. Ati văzut, poate, emisiuni religioase care v-au plictisit. Si pe mine m-au plictisit. Ati citit, poate, cărți religioase care v-au plictisit. Si pe mine m-au plictisit. Dar, asa cum există predici sau cărți plictisitoare, asa există si predici sau cărți care trezesc în suflet dorința de a-L cunoaste pe Dumnezeu..." Nu contează ce le-am mai spus. Important este faptul că aceiasi elevi, care cu putin timp înainte glumeau, începuseră să fie atenți. Nu totți, mai rămăsese o parte a sălii care susotea. Dar ceilalti ascultau cu atenție ce le vorbeam despre Crăciun.

Cred că organizatorul s-a supărat pe mine pentru că am vorbit asa. Dar copiii au fost miscati. Nu aveam nimic cu părintele care vorbise mai înainte, si nici nu am vrut să mă evidentiez dând lectii de retorică (mai mult chiar, stiu foarte bine că nu e cazul să substitui mesajul unui slujitor al altarului, oricât de neiscusit la vorbă ar fi; Dumnezeu a dat misiunea propovăduirii cuvântului slujitorilor altarului. Aceasta nu înseamnă că, atunci când sunt invitati, mireni trebuie să refuze să vorbească, ascunzându-se sub masca falsei smerenii). Si m-am convins încă o dată de faptul că elevii nu sunt reticenti față de subiectele religioase; sunt reticenti numai față de ceea ce este lipsit de viață, artificial, mort.

Ti-am povestit despre peripetiile de la Ziua Liceului X... cu un scop foarte precis: poate că si tu ai ascultat predici sau ai citit cărți care te-au plictisit. Si poate că aici este cauza pentru care ai început să cauti adevărul în afara Bisericii.

Aducându-mi aminte de cărțile și de revistele despre paranormal pe care le citeam cu ani în urmă, nu e greu să observ cât de interesante mi se păreau acestea comparativ cu plicticoasele scrieri despre lupta împotriva patimilor. (Sunt conștient de faptul că rândurile mele ar putea zgâria părerile unor anumiți "pravoslavnici", dar acest cuvânt nu li se adresează, așa că nu voi încerca să împac și capra și varza. Și, dacă ceea ce îți scriu li se pare gresit, îi invit pe ei să îți scrie cu mai multă iscusință. Oricum, le-as atrage atenția asupra faptului că te-au neglijat cam multă vreme).

La emisiunea radiofonică despre care am amintit, am fost invitat să vorbesc despre cărțile mele. Schimbând brusc subiectul, realizatorul emisiunii mi-a pus o întrebare la care nu mă așteptam: "Ce înseamnă Biserica pentru dumneavoastră?". Primele cuvinte care mi-au venit în minte au fost: "Casa mea...". Cred că fiecare credincios ar trebui să se simtă în Biserică "acasă", mai acasă chiar decât în casa în care locuiește. Mi-a trebuit însă multă vreme ca să scap de toate prejudecățile legate de Biserică, și să o iubesc, să înțeleg că ea este Trupul lui Hristos. Noi, creștinii, intrăm în biserică o dată sau de câteva ori pe săptămână, dar în Biserică ne aflăm în fiecare clipă. Închei aici paranteza și continui cuvântul.

Este plicticoasă credința creștină? Este plicticoasă lupta împotriva patimilor? Nu, în nici un caz. Numai că omul are nevoie să parcurgă anumite trepte până să descopere frumusețea unei cărți precum este Scara Sfântului Ioan, și până să se hotărască să urce pe această scară.

E mult mai palpitant să citească despre cine știe ce apariții extraterestre, sau despre cine știe ce vindecări miraculoase. De ce?

Răspunzând la această întrebare vom părăsi introducerea pentru a trece la "fapte": e mai ușor să afli o sumedenie de lucruri despre universul paranormal decât, să zicem, să te spovedești cu inima plină de căință sau să faci un Paraclis al Maicii Domnului.

Oamenii caută o cale spirituală care să necesite cât mai puțin efort. În ziua de astăzi e la modă să ai "preocupări spirituale". În ce constau acestea? În cumpărarea revistelor și cărților despre paranormal, în citirea lor, în vizionarea emisiunilor televizate ce tratează această temă, în discuții interesante despre același subiect, la serviciu și acasă. Dacă mai faci și două-trei meditații pe săptămână, și dacă mai intri și într-o biserică pentru a te umple de energie, poți spune că ești pe drumul cel bun.

"Să combinăm utilul cu plăcutul!" Iată unul dintre sloganurile spirituale ale omului contemporan. În zilele noastre s-au împuținat de tot atei. Astăzi nu mai dă bine să fii ateu. E ca și cum ai spune că ești prost. E mult mai rentabil să îți ascunzi ateismul sub forma unei afirmații gen: "Eu cred într-o inteligență superioară." Și mai rentabil este să muti centrul de greutate pe negație: "Eu cred, dar nu în bazaconii de la biserică. Acolo se învață și lucruri bune, dar restul..."

Prin astfel de cuvinte omul se plasează într-un spațiu foarte sigur: nu îl poate acuza nimeni că e un simplu animal rațional. El crede. În ce crede, nu contează: important este că are credință.

Oare?!!!

Crezi că există fantome sau vârcolaci? E în regulă, înseamnă că nu ești orb față de lumea spirituală. Crezi în vise sau în metodele de ghicire a viitorului? E în regulă, nu te multumesti cu banalitatea lumii profane.

Nu este greu să observăm că mulți oameni s-au îndepărtat de Biserică pentru că li s-a părut că drumul Bisericii nu este compatibil cu modul lor de viață. Oamenii fug de ceea ce li se pare că le îngustează orizontul. Biserica afirmă că tot ceea ce învață ea este adevărat. Asta nu este rău pentru oamenii dominați de superficialitate, rău pentru ei este faptul că Biserica afirmă că în afara ei nu există adevăr. Sfântul Teofan Zăvorâtul spune: "În afara de Biserica Ortodoxă nu este adevăr..." [55; 10].

Afirmatia aceasta este foarte habotnică. Asta înseamnă că omul care crede altceva decât învață Biserica se află în rătăcire. Asta înseamnă că, dacă un om crede altceva decât învață Biserica, se rupe de adevăr, se

rupe de calea mântuirii. Nu este prea comod să fii de acord cu o afirmație atât de transantă. Este mult mai firesc să împărtășești o formă de credință mai blândă, mai tolerantă, în care să ai dreptul de a exista, dreptul de a gândi, dreptul de a avea propriile opinii. În care să ai dreptul să te îndoiești, dreptul să crezi altfel. În care să ai dreptul de a gândi liber și de a trăi liber. Fără bariere, fără prejudecăți.

Trăim într-o lume a înțelegerii, o lume în care intoleranța este pusă la zidul infamiei, iar tolerantă este ridicată pe soclul vechilor idoli. Cum mai putem fi atunci fii credincioși ai Bisericii, cum putem să credem ce ne învătă o Biserică în care nu ai voie să crezi altceva decât spun dogmele sfinților din vechime?..

Toate Sfintele Sinoade Ecumenice au învățat că oricine crede altceva decât mărturiseste Biserica stă sub osânda anatemei. Culmea fanatismului și a intoleranței, s-ar putea spune. De ce se răpește credincioșilor dreptul de a gândi liber? Oare nu dă Biserica dovadă de lasitate atunci când impune credincioșilor să creadă numai ce Biserica spune că face parte din adevăr?

În fața poziției dure pe care o are Biserica față de problema cugetării independente, omul și-a găsit un punct de refugiu: alege din credința Bisericii și din Biblie numai ceea ce îi place, numai ceea ce i se pare adevărat. Au trecut vremurile în care, din cauza stăpânirilor atee, oamenii să fie învățați că Hristos este doar un mit. Astăzi sunt învățați că a fost un personaj istoric. Și frumusețea învățăturilor sale despre dragostea de Dumnezeu și de aproapele nu este contestată nici măcar de către marii maestri ai Orientului. Ei recunosc importanța persoanei lui Iisus, pe care îl consideră un avatar, o mare figură spirituală a cărei misiune a fost de a-i ajuta pe oameni să înlocuiască ura cu iubirea și războiul cu pacea.

Ce anume e bine să luăm din Evanghelie? Ce anume este bine să luăm din învățăturile Bisericii?

La această întrebare există două mari răspunsuri. Unii spun că e bine să primim în întregime predaniile Sfinților Părinți, că e bine să considerăm adevărat fiecare cuvânt al Sfintei Scripturi. Alții spun că e bine să avem discernământ, și să trecem prin filtrul propriei noastre minți fiecare cuvânt al Bisericii. De ce să acceptăm niste adevăruri cu care nu putem fi de acord? De ce să ne furăm singuri căciula? Oare nu cumva Biserica și-a făcut din învățăturile sale un idol, chiar dacă ea însăși combate toate celelate forme de idolatrie? Și poate că de-a lungul istoriei unii preoți, episcopi sau credincioși și-au dat seama că Biserica s-a îndepărtat de adevăr, dar li s-a pus imediat pumnul în gură: au fost catalogați drept eretici, au fost excluși din Biserică, și au murit fără a reuși să convingă lumea de adevărurile pe care au ajuns să le cunoască.

Da, asta este o întrebare foarte importantă: oare nu cumva Biserica a ales de bunăvoie un anumit drum în care adevărul se împleteste cu minciuna? Ortodocșii reproșează catolicilor că, de la Schismă, s-au îndepărtat din ce în ce mai mult de adevăr. Că, în loc să își recunoască greselile, au mers din rău în mai rău. Dar, ne putem întreba, nu este acest lucru valabil și pentru Biserica Ortodoxă? Catolicii susțin că se află în adevărul Sfintei Scripturi și al Sfinților Părinți. Dacă ei au putut să se rupă de adevăr, de ce nu s-ar rupe și Biserica Ortodoxă?...

De obicei o astfel de dilemă se rezolvă simplu: omul își păstrează libertatea de a discerne binele și răul. Omul este măsura tuturor lucrurilor. Omul va decide ce trebuie să creadă și ce nu. Câți oameni, atâtea concepții despre Biserică.

Neîncrederea în învățăturile Bisericii (și când spun aceasta înțeleg încrederea oarbă în anumite învățături, și respingerea celorlalte), a avut ca efect faptul că unii, însetați de adevăr, au înțeles că acesta nu se poate limita la niste dogme, au înțeles că adevărul trebuie trăit de om. Și atunci s-au apucat de practici spiritală care, deși celorlalte le par ciudate, sting setea de cunoaștere. Omul nu mai caută adevărul: l-a găsit, și, din acel moment, singura lui preocupare este de a merge pe calea acestui adevăr.

E firesc ca, în momentul în care cineva găsește adevărul, să se lase mistuit de acest adevăr. Singura reținere justificată este provocată de faptul că mulți oameni se grăbesc să descopere adevărul, și ajung în cele mai ciudate fundături. Sutele de sinucigasi care au murit în Guyana urmând învățăturile psihopatului

Jim Jones, credeau că au ajuns în raiul pământesc. Și, chiar dacă acest rai era plin de mizerie, plin de compromis, plin de minciună, discipolii fanatizati nu vroiau să recunoască faptul că au luat-o pe un drum gresit. Unii au vrut să se reîntoarcă, dar nu li s-a mai dat voie. Cam așa li se întâmplă și celor care intră în oastea diavolului. La început, se simt foarte liberi. Dar în clipa în care își dau seama că libertate lor este fictivă, nu mai știu cum să fugă. Rămân pe cale, fără a vedea o ieșire din labirint.

Să ne gândim la membrii diferitelor grupări orientale care, ajunși la proxenetism, la droguri și la alte rafinamente ezoterice, vor să pună punct aventurii lor spirituale. Dar și-au donat averile guru-lui. Case nu mai au: singurul lor punct de reper este comunitatea în care și-au spălat creierele. Dacă renunță la comunitate, vor fi niște inadaptați. Comunitatea le-a imprimat un mod de viață, comunitatea i-a format. Educația primită acolo este mai puternică decât cea primită în cei "sapte ani de-acasă". Nu mai au nimic al lor. Nu au casă, nu au serviciu. Rudele îi disprețuiesc și nu vor să îi ajute. Au sufletele rănite și nimeni nu vrea să le întindă o mână de ajutor. Și atunci rămân în mocirlă.

Nu este greu să ne dăm seama că, vrând să găsească adevărul, mulți oameni au ajuns pe culmile rătăcirii. Au ajuns la autodistrugere.

O, dar aceste cazuri disperate, cu sinucigăsi, cu droguri și proxenetism sunt puține. Mass-media abia așteaptă să mai descopere încă un astfel de caz, pentru a satisface setea de bârfă a clienților ei.

Știu că tu nu faci parte dintr-o astfel de mișcare. De unde știi? Prin simplul fapt că răbdarea ta ar fi ajuns de mult la limită după citirea primelor pagini ale acestui cuvânt. As fi putut scrie lucruri care să le placă și celor care nu caută decât manifestări ale paranormalului: dacă as scrie despre patru-cinci minuni ale părintelui Porfirie Bairaktaris, ar citi pe nerăsuflăte. Dacă as scrie cum părintele a văzut cu duhul că un ucenic de-al său era în pericol mare deoarece submarinul în care se afla se apropia de un obstacol, și cum părintele i-a anunțat telefonic pe cei de pe submarin de primejdie, le-ar plăcea: "iată că și în lumea ortodoxă mai au loc manifestări paranormale", ar spune ei. Dar dacă as scrie ce învăța părintele Porfirie despre manifestările paranormale, s-ar plictisi imediat. Așa cum s-ar plictisi citind rândurile mele din acest cuvânt.

Un lucru e sigur: că, cel puțin deocamdată, nu ai renunțat la citirea cuvintelor mele. Alții, mai sensibili, au renunțat.

E nevoie de multă iscusință când scrii. Mi-as dori foarte mult să am această iscusință. Dar, neavând-o, te rog să treci cu vederea micile mele scăpări.

În cazul în care te afli printre cei care, neavând stare de dispută pe teme religioase, și-au creat propriul lor sistem de valori, propria lor religie, as dori să îți spun câteva lucruri asupra cărora as vrea să reflectezi.

Există posibilitatea ca tu să te afli încă în căutare: această situație ar fi foarte bună, pentru că ti-ar fi mai ușor să înțelegi cuvintele mele.

Dar, dacă tu ai apucat să te fixezi într-un anumit mod propriu de înțelegere a ortodoxiei, atunci filtrul tău de receptare a cuvintelor mele va deforma în mod firesc ideile pe care încerc să ti le prezint.

Am început acest cuvânt spunându-ti că mi-ar fi greu să primesc o palmă. Orice om are tendința de a considera că este bruscat atunci când cineva îi spune că reținerile sale sunt gresite. Crede-mă că nu vreau să îți impun că eu mă aflu în adevăr.

Am auzit și eu spusele anumitor ortodocși care, sub pretextul mărturisirii credinței în Hristos, se laudă cu înțelepciunea lor de a ajunge la acest adevăr. În loc să îl mărturisească pe Hristos, se mărturisesc pe ei însșiși. Să mă ferească Dumnezeu să ajung ca ei!

Există riscul ca unii oameni, ascunzându-se sub masca dreptei-credințe, să prezinte o nouă religie. Cam așa ceva a făcut Marian Zidaru, liderul "iluminatilor" de la Pucioasa.

Eu însă precizez că nu vreau să prezint nici o idee personală. Sper că nu te vei mulțumi cu această afirmație, care poate fi falsă, și că vei căuta să te convingi tu însuți de faptul că ceea ce îți spun eu se regăsește în mesajul Bisericii. Mai mult încă, nici nu dau prea multe detalii despre credința mea, pentru a nu te obliga să faci un efort prea mare pentru a verifica în ce măsură cuvintele mele sunt sau nu originale.

Eu vreau să încerc să îți explic că învățătura Bisericii nu este compatibilă cu alte învățături religioase. Fac aceasta din două motive: pentru a te ajuta să înțelegi că nu poți fi în același timp ortodox și eretic, și pentru a te ajuta să te aștepți de Biserică.

Ce rost are să te conving că te afli în erezie și nu te poți numi creștin dacă crezi în reîncarnare, sau dacă crezi că toți oamenii sunt părțile de dumnezeire? Nici dacă mergi la biserică, nici dacă te împărtășești, (după ce ai ascuns la spovedanie faptul că ai o credință diferită de cea a Bisericii), nu poți fi creștin.

Nu este de ajuns să vrei să fii creștin pentru a avea această calitate. Pentru a fi creștin trebuie să te modelezi după învățăturile creștine. Dacă refuzi aceste învățături, sau dacă le combini cu învățături parabisericesti, te rupi de Trupul lui Hristos care este Biserica.

Eu nu te pot obliga și nici măcar convinge să fii ortodox. Dar te pot ruga să îți precizezi credința.

"Dar nu este mai bine așa, să vii la biserică deși crezi în reîncarnare, să vii la biserică deși vindeci cu bioenergie? Nu e cel mai important lucru să vii la biserică?" - m-a întrebat cineva. Nu, important este cum vii la biserică. Important este să vii ca un fiu al Bisericii, și nu ca un fiu al ereziei.

Cu secole în urmă ereticii nici măcar nu erau primiți la slujba Sfintei Liturghii. Iar cei care se pregăteau pentru Botez, catehumenii, stăteau până la cuvintele: "Cei chemați, ieșiți..."

Câtă vreme nu primeau Botezul, nici catehumenii nu erau lăsați să ia parte la liturghie. Liturghia nu e spectacol, nu e concert, să poată veni orice spectator. Liturghia e o Taină pe care nu o pot înțelege decât cei botezați. Ceilalți au ochii minții închiși și nu pot înțelege cum trebuie această slujbă.

În zilele noastre nu se mai poate ține o evidentă a celor care vin să ia parte la slujbele Bisericii. De aceea ereticii intră nestingeriți. Mai mult încă, îndrăznesc chiar să se împărtășească cu Sfintele Taine. Unii, fără spovedanie, iar alții după o spovedanie superficială.

Viata Bisericii nu o pot înțelege cu adevărat decât membrii Bisericii. Chiar dacă ereticii găsesc tot felul de lucruri frumoase în Liturghie, aceasta nu înseamnă că li se descoperă Taina Liturghiei.

Dumnezeu ar fi putut rândui ca slujbele creștine să fie ținute în locuri secrete, la care să nu ajungă nici un eretic. Dar în Biserică aflăm cea mai sigură cenzură: chiar dacă vin toți ereticii și toți păgânii la slujbă, până ce nu vor lepăda rătăcirea, nu o vor înțelege cum trebuie.

Important deci nu este doar să vii la biserică, important este mai ales în ce calitate vii la biserică.

Crezând altceva decât învăță Biserica, nu te folosești nici pe tine și nici pe alții. Poate că acești alții se vor molipsi de modul tău superficial de înțelegere a credinței, și se vor îndepărta de adevăr.

Departate de mine gândul de a te da afară din Casa Domnului. Nu am o asemenea chemare profetică.

"Atunci de ce mă lași să înțeleg că mai bine nu mai vin la biserică?"

As vrea să înțelegi că degeaba vii la biserică atâta vreme cât refuzi să fii fiu al Bisericii.

"Înseamnă că ar fi mai bine ca de acum înainte să nu mai vin la slujbe? Dacă toți cei care au credințe diferite de Ortodoxie ar renunța să vină la slujbe, multe biserici ar rămâne goale!", mi-ai putea spune.

Nu stiu dacă multe (oricum, vreo două cunosc si eu, unde vin multi eretici radiestezisti).

Nimeni nu spune ca cei cu credinte diferite să nu mai vină la biserică. Să vină, să caute adevărul Bisericii. Si, dacă vor înțelege că adevărul e în Biserică, să se lepe-de de toate rătăcirile lor si să se spovedească. (Si cât de bine ar fi ca de acum înainte să nu mai vină la spovedanie cei care ascund greul păcat al ereziei...).

Nu e usor să înțelegi că adevărul e în Biserică. Îți va lua poate luni sau ani de zile. Dar acesti ani, acest drum obositor, va avea o finalitate luminoasă. Pe când ereticii care se spovedesc ascunzând păcatul ereziei se afundă din rău în mai rău. La rugăciunile dinaintea spovedaniei, preotul spune că "orice păcate veti ascunde, îndoite le veti avea..." Înfricosător lucru...

As vrea să îți precizezi credinta. Nu față de altii, ci față de tine însuti. Si, dacă vei ajunge la concluzia că Biserica greseste, cel puțin nu mai încerca să te numesti creștin.

M-ar dura sufletul să aflu că, citind aceste rânduri, un singur om ar renunța să mai vină la Biserică. Dar nu am putut prezenta adevărul altfel decât este. Nu l-am putut polei cu minciună.

Stiu că există cititori care cred în reîncarnare pentru simplul fapt că nu există nimeni care să le spună cât de mare este această erezie. Pe acesti cititori îi rog să asculte glasul Bisericii, si să lepede erezia.

Acesti cititori spun: "Nu contează atât de mult în ce credem, contează cum trăim. Important este să faci fapte bune, să fii bun, că Dumnezeu nu te judecă după ce gân-desti, ci după cum trăiesti."

Este adevărat că Dumnezeu te judecă după cum trăiesti, faptele fiind strâns legate de credință. Dar Sfintii Părinti ne atrag atentia asupra faptului că nevointa celor care sunt atinsi de erezie nu este bineplăcută lui Dumnezeu. Este mai roditor un post tinut cu hrană uscată de către un creștin ortodox decât un post tinut numai cu apă de un yoghin.

Modul în care credem ne modelează faptele, fie că suntem sau nu constienti de acest lucru. Dacă oamenii ar fi constienti de aceasta, nu s-ar mai juca, nu si-ar mai permite să primească tot felul de credinte exotice, nu si-ar mai permite să își deschidă sufletele față de erezie.

Esential extrem de important ca oamenii să înțeleagă rostul Bisericii. Spun unii: "Ar fi fost ideal ca oamenii să vorbească direct cu Dumnezeu, să Îl vadă, să Îl audă. Oare de ce nu este așa?". Iar altii spun că nu au nevoie de Biserică, pentru că au propriul mod de a comunica cu Dumnezeu.

Care este acest mod? Se roagă, mai aprind câte o lumânare, mai ajută câte un sărac. Sunt bune aceste lucruri, dar se pierde din vedere ce este mai important.

Dumnezeu a vorbit cu oamenii față către față. Dacă Adam nu ar fi ales păcatul, dacă Adam nu ar fi ales neascultarea, oamenii ar fi vorbit cu Dumnezeu întocmai ca protopărintele lor. Dumnezeu a vrut să vorbească cu oamenii față către față, dar oamenii nu au stiut să înțeleagă valoarea acestei binecuvântări. Dacă Adam nu ar fi păcătuit, si nu ar fi fost izgonit din rai, atunci oamenii ar fi trăit o viață plină de bucurie, plină de împlinire, o viață din care ar fi lipsit moartea, bolile si celelalte neazuri. Nu avem, deci, de ce să Îi reproșăm lui Dumnezeu că nu suntem altfel.

Un lucru care unora li se pare ciudat este că Dumnezeu, în marea Sa bunătate, în marea Sa dragoste, nu a creat un om perfect, un om care să nu cunoască răul si suferinta.

"De ce, Doamne, de ce?!!!"

"Pomul se judecă după roade, si Dumnezeu după creaturile Sale...", spun criticii care, văzând slăbiciunea umană, văzând neputinta omenească, Îl judecă pe Însusi Făcătorul cerului si al pământului.

Dacă Dumnezeu ar fi creat boala, dacă Dumnezeu ar fi creat diavolii, dacă Dumnezeu ar fi creat durerea și tristetea, atunci poate că acești critici ar avea dreptate.

Dar boala nu a creat-o Dumnezeu. Pe draci nu i-a creat Dumnezeu. Răul și păcatul nu le-a creat Dumnezeu.

Atunci cine le-a creat, dacă nu El? Cine?

Toată lumea știe că Lucifer a căzut din cer, că, nemulumindu-se să fie primul dintre îngerii, a vrut să fie mai mare decât Dumnezeu. Acești critici nu vor să înțeleagă că responsabilitatea căderii a avut-o Lucifer, ci consideră că "vinovat" este Dumnezeu, că i-a dat posibilitatea de a alege răul. Tot ei spun că nu Adam este de vină că a căzut, ci de vină este Dumnezeu că i-a dat posibilitatea să cadă.

Sunt de acord că ar putea fi o simplă dezvinovățire faptul că vinovatul principal dă vina pe alții. Dacă o rachetă nucleară se defectează în zbor și lovește un oraș, nimeni nu va spune că vina a fost a rachetei, că s-a defectat, ci vina a fost a celor care au construit racheta.

"Racheta a fost de vină...", pare să fie punctul de vedere al Bisericii.

Comparatia însă este nepotrivită. Omul nu este robot. Omul nu este o mașinărie construită din piese care se uzează, și care, datorită uzurii, dă gres. Mașinile construite de mâna omului sunt așa, și nu au capacitatea de a alege dacă să se strice sau nu. Ele se strică oricum: peste zeci de ani, dacă sunt bine făcute. Sau peste zeci de zile, dacă sunt prost făcute.

Omul însă a fost făcut de Dumnezeu astfel încât putea să nu se "strice" niciodată. Omul a avut libertatea de a alege binele și răul. Dacă alegea binele, omul ar fi fost "mașinăria perfectă".

"Racheta a fost de vină, nu constructorul...", pare să fie iarăși punctul de vedere al Bisericii.

"Oare nu ar fi fost mai bine pentru noi să fim creați în așa fel încât să nu ni se dea ocazia să alegem între bine și rău? De ce Dumnezeu nu ne-a predestinat la mântuire? De ce Dumnezeu le-a dat îngerilor ocazia să cadă din rai?"

De răspunsul la această întrebare depinde modul în care oamenii își trăiesc viața. Cine consideră că vina a fost a lui Dumnezeu, consideră propriile păcate drept manifestări ale predestinării: dacă Dumnezeu i-a făcut pe oameni cu "defecte de fabricație", este firesc faptul că aceștia aleg răul în locul binelui, că aleg păcatul în locul virtutii.

În momentul în care cineva judecă ceva, are un etalon în funcție de care își formează o părere. Atunci când i se reproșează lui Dumnezeu că nu a "fabricat" o faptură umană "superioară", care să nu fie supusă greselii, etalonul în cauză este artificial.

Nu putem spune despre laptele de mamă că nu este hrănitor pentru că nu conține petrol, și deci din el nu se poate face benzină. Laptele de mamă trebuie judecat în funcție de întrebuințarea sa. A spune că omul nu e bine "fabricat" înseamnă a spune că laptele de mamă nu e bun, deoarece nu poate fi folosit în transporturi.

Omul a fost creat cum nu se poate mai bine. Dumnezeu l-a creat pe om tocmai pentru a-l face partas bucuriei vesnice.

Să presupunem că Dumnezeu ar fi putut fabrica un om care să nu guste răul în timpul vieții pământești, și că un astfel de humanoid, care nu ar fi cunoscut nici boala nici suferința, ar fi exact genul de supraom pe care îl folosesc drept etalon criticii lui Dumnezeu. Acest etalon nu ar fi putut supraviețui morții trupului.

S-ar fi bucurat de viață până la o sută de ani, după care l-ar fi așteptat sfârșitul definitiv. Ce e de preferat,

un asemenea humanoid sau un om obisnuit?

"Un om obisnuit...", cred că ar răspunde orice om care își dorește să guste vesnicia. Si totusi, de ce Dumnezeu nu a creat un humanoid care să trăiască vesnic, fără a avea putinta să cunoască răul?

În momentul în care asteptăm ca Dumnezeu să facă un astfel de humanoid, ar trebui ca noi să stăpânim vesnicia, să cunoaștem legile vietii si ale mortii, să stăpânim viata. Nu putem fi ca niste copii care construiesc palate din cuburi, si se miră că aceste "palate" se dărâmă la cea mai fină atingere.

Cunoaștem noi legile vietii si ale mortii, cunoaștem noi legile creatiei ca să judecăm dacă Dumnezeu a făcut bine sau nu ce a făcut?

"Dumnezeu este atotputernic, El stabileste legile, El putea rândui ca totul să fie altfel..."

Minte omenească, minte slabă...

Cum să își dea seama racheta singură că a fost construită gresit? Am auzit că există aparate care își dau "singure" seama dacă au fost proiectate corect. Dar ele apreciază această corectitudine numai în funcțiile de criteriile care le-au fost "implantate". Ele își imaginează noi criterii numai în functie de ceea ce a fost învățată de către proiectantii ei. Nu pot inventa ceva nou. Aparatele, oricât ar fi de performante, tot nu pot inventa nimic.

Există deja computere performante care creează povesti. Nu m-as mira să existe computere care scriu romane. Dar ele nu creează nimic nou: ele adaptează noi tipare. Pentru cineva care nu citește decât ziare, un roman conceput de calculator va fi extraordinar, si "imaginatia" calculatorului va primi aplauze. Dacă inserezi într-un calculator datele legate de structura unui roman politist, sau chiar datele biografice ale sfinților din Sinaxar, el va inventa o sumedenie de romane politiste sau imagineare vietii ale sfinților. Mai mult chiar, adaptând tiparul unui roman politist, va putea scrie despre problemele elevilor de liceu sau despre viata unui vânzător de înghețată. Totusi, calculatorul nu va crea nimic, ci doar va face ceea ce a fost programat să facă: imaginatia lui este dependentă de iscusinta programatorului, este de fapt o copie a imaginatiei programatorului.

Omul este o făptură liberă să aleagă între bine si rău. Măretia omului nu poate fi înțeleasă decât de către cei care ascultă cuvântul lui Dumnezeu: în momentul în care creatura încearcă prin propriile puteri să își găsească un rost, se va îndepărta de rostul ei autentic. Abia în momentul în care omul îl întreabă pe Dumnezeu care e rostul său în lume va putea primi răspunsul cel bun.

Cele două alternative sunt radical diferite: nu poti ajunge la cunoasterea adevărului dacă nu vrei să primești această cunoastere de la Adevărul Suprem, care este Dumnezeu.

În momentul în care omul ia hotărârea de a face voia lui Dumnezeu, atunci mintea lui se luminează, se sfînteste.

Omul care crede că a fost creat pentru a se bucura în vesnicie de binecuvântările dumnezeiesti face totul pentru a împlini această înaltă chemare.

Omul a pierdut raiul. Firea sa a fost atinsă de păcat, a fost rănită de păcat. Pentru ca usile raiului să se deschidă din nou, a fost nevoie ca Însusi Hristos, Fiul lui Dumnezeu, să vină în lume, să Se nască din Preacurata Fecioară, să arate oamenilor calea spre Cer si, mai apoi, să primească moarte pe cruce pentru mântuirea neamului omenesc.

Oamenii au auzit învățătura lui Hristos. Unii au refuzat-o, altii au primit-o, crezând că El este Fiul lui Dumnezeu. Nu era însă de ajuns ca oamenii să afle acest adevăr. Oamenii trebuiau să învețe să meargă pe calea mântuirii. Tocmai pentru aceasta a apărut Biserica. Biserica este scoala mântuirii. Biserica este casa în care oamenii învată să se lupte cu patimile si cu poftetele, învată să-L cunoască si să-L iubească pe

Dumnezeu.

Nu e de-ajuns ca un om să afle că Dumnezeu există pentru ca acel om să Îl si iubească pe Dumnezeu. Multi oameni spun că Îl iubesc pe Dumnezeu, dar această dragoste este superficială, este mai slabă decât "dragostea" lor de păcat. Biserica este scoala mântuirii. Cine vrea să se mântuiască, merge să "învete" la această școală.

Este adevărat că multi oameni consideră Biserica drept o institutie religioasă care nu are alt scop decât să manipuleze oamenii pentru a-i stoarce de bani, prin diferite biruri ocazionale, de la botez si până la îngropare, de la pomelnic până la sfestanie.

Dar diavolul este cel care oferă o asemenea imagine a Bisericii: diavolul nu vrea ca oamenii să creadă că Biserica este Trupul lui Hristos. Se luptă din rășputeri pentru a-i convinge să aibă o imagine deformată a Bisericii si să stea departe de acoperământul ei. Le arată "punctele slabe" ale Bisericii si le propune el însusi o altă cale spre Dumnezeu.

"Cum să fie Biserica Trupul lui Hristos? Înseamnă că Fiul lui Dumnezeu nu e întreg fără acest trup, din care nu lipsesc răutățile si fărădelegile?"

Dar oare, dacă unii crestini si unii clerici sunt păcătosi, Biserica este păcătoasă? Crezul pe care îl rostesc crestiniile spune răspicat: "Cred întru una sfântă, sobornicească si apostolească Biserică...". Biserica este sfântă, chiar dacă unii dintre fiii ei păcătuiesc.

A crede că Hristos este Fiul lui Dumnezeu si a nu crede că Biserica este Trupul Său înseamnă a batjocori adevărul. În Biserică oamenii învată să guste raiul: prin Biserică oamenii trăiesc în Cer.

Biserica ne creste în Dumnezeu. În Biserică învățăm să ne rugăm, prin Biserică luăm iertare de păcate si puterea de a pune în fiecare zi început bun mântuirii.

Cine crede că Biserica de astăzi e diferită de Biserica pe care a întemeiat-o Hristos, Îl huleste pe Hristos. Cum? Spunând că Domnul nu a fost în stare să zidească o Biserică pe care să nu o dărâme nici timpul si nici portile iadului.

Biserica pe care a întemeiat-o Fiul lui Dumnezeu nu putea fi atât de slabă încât să nu reziste până la a doua venire a Domnului: "Tu esti Petru si pe această piatră voi zidi Biserica Mea, si portile iadului nu o vor birui" (Matei 16,18). Sfintii Părinti tâlcuiesc că piatra la care s-a referit Mântuitorul nu a fost Petru, nu putea fi un om temelie Bisericii, ci a fost credinta pe care a mărturisit-o Sfântul Apostol prin cuvintele: "Tu esti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui Viu..." (Matei 16,16).

Da, pe piatra credintei este zidită Biserica lui Hristos. Cine crede în Hristos, crede si că El a întemeiat Biserica. Desi nenumărate erezii au încolțit Biserica (cea mai mare fiind cea prin care Apusul s-a rupt de Ortodoxie), totusi Trupul lui Hristos nu a fost biruit de diavol.

Stiind că oamenii vicleni si iubitori de sine vor falsifica învățăturile Mântuitorului, Hristos a avut grijă ca învățătura Sa curată să fie păstrată de Biserică. Sfânta Scriptură, cartea de aur în care se păstrează cuvintele Sale, a apărut în Biserică, a fost scrisă de Sfintii Apostoli. Nu a căzut din cer. Si înainte de a fi scrise Evangheliile, crestiniile mergeau pe calea mântuirii, călăuziti de preoti si de ierarhi.

Biserica cunoaste tâlcuirea cea dreaptă a Sfintei Scripturi. O, cât de plină de putere este Sfânta Evanghelie! Câtă putere si câtă mângâiere dă ea crestiniilor drept-credinciosi. Sfânta Evanghelie este aur duhovnicesc pentru cei care o înțeleg asa cum trebuie. Si este piatră de poticnire pentru cei care vor să o tâlcuiască după capul lor, căzând în diferite erezii.

Este trist si adevărat faptul că se găsesc din ce în ce mai putini păstori si crestini adevăratii care să aibă dragostea de a-i ridica pe eretici din căderea lor. Si se găsesc din ce în ce mai multi care nu cunosc nici

Sfintele Scripturi si nici predaniile Părintilor.

"Multele biserici care sunt nici nu păzesc, nici nu întăresc credinta noastră cât si cum se cuvine, dacă cei ce cred în Dumnezeu nu sunt luminati de Scripturile Vechiului si Noului Testament. Credinta noastră n-a fost întărită de sfinți neînvătați, ci de unii înțelepti si educati, care ne-au explicat cu exactitate Sfintele Scripturi si, prin cuvinte de-Dumnezeu-insuflăte, ne-au luminat îndeajuns. Astăzi însă, din pricina necazurilor cumplite în care am căzut din cauza păcatelor noastre, lipsesc sau sunt foarte rari asemenea bărbați virtuosi si înțelepti care să-i păstreze nevătămați pe ortodocsii de un neam cu noi. Căci cum poate fi păstrat neamul nostru în religia si libertatea lui atunci când, din nefericire, clerul nu cunoaste explicarea dumnezeiestilor Scripturi, care e lumina si întărirea credintei? Când un păstor nu cunoaste iarba hrănitoare pentru turma lui, nu tămăduieste suferintele ei, nu o păzește de fiarele sălbatice si de hoti, cum e atunci cu putință ca turma să fie păstrată multă vreme?" [62;109]. Asa se frământa sfântul Cosma Etolianul, marele apostol al grecilor din secolul al XVIII-lea.

Referindu-se la împutinarea păstorilor râvnitori, el spunea chiar că, "în vechime, atunci când oamenii voiau să pedepsească pe cineva, făceau jurământ si spuneau: ȚSă-ti dea Dumnezeu să te pună împreună cu preotii ce se vor afla în veacul al optulea [mileniul al optulea] de la facerea lumii! De aceea, fratii mei, cu anevoie pot astăzi să se mântuiască patriarhii, preotii, duhovnicii si dascălii, fiindcă acum suntem în veacul al optulea [mileniul al optulea] din care au trecut si două sute optzeci de ani [anul 7820 = 1772]" [62;174]. Si parcă pentru a trage un semnal de alarmă, el a profetit că "va veni vremea când nu va mai fi această armonie care e astăzi între credinciosi si cler. ... Clericii vor fi cei mai răi si mai necredinciosi dintre toti." [62;200].

Nu am reprodus aceste cuvinte ale Sfântului Cosma pentru ca cei care au obiceiul să îi judece pe preoti să poată găsi argumente împotriva lor chiar în cuvintele unui sfânt. Ba dimpotrivă. Le-am reprodus tocmai pentru ca cei care se smintesc din cauza anumitor păstori să stie că, despre vitregia vremurilor pe care le trăim, sfinții au profetit cu multă vreme în urmă. Iar cei care s-au bucurat citind cuvintele sfântului ar trebui să înțeleagă că, trăind în "veacul al optulea", Cosma Etolianul a fost un sfânt. Si să își dea seama că, asemeni lui, Biserica a mai avut în acest "veac" multi păstori vrednici.

Să îi amintim numai pe Sfintii ierarhi Ioan Maximovici si Nectarie din Eghina. Să îi amintim numai pe părintele Sofronie de la Essex sau pe părintele Serafim Rose. Să îi amintim numai pe părintele Paisie Aghioritul sau pe părintele Paisie Olaru. Sunt nume de foc, sunt altare ale credintei în Dumnezeu. Sunt ocrotitori si prieteni ceresti ai fiilor Bisericii. Dar lumea contemporană nu vrea să audă de ei. Vrea să audă numai de clericii nevrednici. Observând fătarnicia acestei atitudini, să încercăm să rămânem în Biserică si să trecem cu vederea smintelile cu care ne ispiteste vrăjmasul.

Da, trăim în "veacul al optulea", un veac al căderii si al răutății, dar tocmai în acest veac suntem chemati la mântuire.

Să rămânem în Biserică, să rămânem sub ocrotirea Sfintilor Părinti. Da, sunt unii care cred în sufletul lor. Dar ce credință este asta? Cum poate omul să meargă spre cer, respingând drumul pe care i-l-a hărăzit Dumnezeu?

Cine, în afară de Biserică, le va da iertarea păcatelor si cine îi va călăuzi în lupta împotriva patimilor? Si unde, în afară de Biserică, se vor putea împărtăși de Trupul si de Sângele Domnului ("Beti dintru acesta toti, că acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru multi se varsă spre iertarea păcatelor" (Matei 26; 27-28)? Si unde, în afară de Biserică, vor avea parte de ajutorul Sfintilor Îngeri, al Sfintilor si al Maicii Domnului?

"Vreau să merg de unul singur spre rai...", spune cineva. Dar cum să mergi singur spre rai, când raiul înseamnă comuniune, înseamnă dragoste împărtășită?

Cine crede că merge singur spre rai, ori este fătarnic, ori este înșelat de diavol. Credinta creștină înseamnă legătură cu Dumnezeu, cu toti îngerii si sfinții. Cine caută ajutorul Domnului în afară de Biserică, se

lipseste nu numai de ajutorul sfintilor si al îngerilor, se lipseste de harul lui Dumnezeu.

Există o luptă pentru mântuire. Cine vrea să câștige această luptă, trebuie să îi respecte regulile. Iar cine nu respectă regulile, nu poate lua cununa.

În citatul pe care l-am reprodus la începutul acestui cuvânt, Carl Gustav Jung, considerat de către un mare număr de intelectuali drept mare doctor al psihicului uman, se plângea de faptul că la creștini este mai importantă venerarea unui om, a lui Hristos, decât progresul spiritual prin propriile puteri. El, ca marea majoritate a intelectualilor, nu a înțeles că Hristos nu a fost doar un om (asa cum a afirmat Arie și urmașii săi). Hristosul pe care Îl cinstește Biserica este chiar Fiul lui Dumnezeu. Cine nu crede că Hristos este Fiul lui Dumnezeu este, după cum învață Evanghelia, antihrist: "Orice duh, care nu mărturisește pe Iisus Hristos, nu este de la Dumnezeu, ci este duhul lui antihrist" (I Ioan 4;3).

Îți voi scrie acum despre altceva. Există foarte mulți oameni care, dintr-o sumedenie de motive, nu pun pret pe viața spirituală. Au găsit pricini de sminteală în Biserică, sau cred că trebuie să profite de plăcerile lumesti, la care credința creștină le cere să renunțe. Și atunci se multumesc să creadă în Dumnezeu, fără a-și pune problema mântuirii. Dacă faci parte din această categorie, ar fi bine să te gândești care sunt urmările firești ale acestei atitudini religioase. Nu putem coțeta cu adevărul. Adevărul vrea să Îl cunoaștem. Adevărul este Hristos. Viața fără Hristos nu este viață.

Ce este viața fără Hristos? O luptă disperată împotriva necazurilor, împotriva greutăților vieții, pentru ce? Pentru bucurii trecătoare, pentru tot felul de desertăciuni.

Viața fără Hristos este o viață fără rost. Am intrat zilele trecute într-un birou al unei firme unde lucrează nasa fiului meu. Fiind întrebat ce îmi fac copiii, am început să povestesc despre peripețiile fetitei mele. Venind vorba despre timpul scurs de la data căsătoriei, o femeie de la un birou a spus:

"M-am căsătorit de șapte ani, și timpul a trecut repede..."

"Da, dar tu ai un copil, i-a spus o colegă. Și eu m-am căsătorit tot de atâția ani, dar nu am nimic...". Era atâta tristete în vocea ei... Mi-am dat seama că, așa cum după câțiva ani de căsnicie era tristă că nu avea copii, lipsa lor marcând-o foarte tare, tot așa de tristi sunt cei care, la sfârșitul vieții lor, văd că nu au rămas cu nimic.

Toate bucuriile lumii acesteia trec. Crezi că, pe patul de moarte, îți va ajuta la ceva că ai avut o casă mare sau o mașină scumpă? Sau că trupul tău a excelat prin frumusețe? Sau că ai dansat frumos? Sau că ai văzut cine știe ce țări străine? Sau că...

Nici dacă ai face o listă lungă de sau-uri nu ai putea găsi vreo plăcere lumească a cărei amintire să gonească spaima întâlnirii cu moartea.

Încearcă să te gândești că vei muri, și atunci e puțin probabil să nu regreti că ai stat departe de calea mântuirii.

Vreau să îți spun foarte multe lucruri și risc să transform acest lung cuvânt al meu într-o carte. Ca să nu mă lungesc voi încerca să rezum ideile pe care am avut de gând să ti le spun:

-dacă ești implicat într-o grupare spirituală ruptă sau separată de Biserică, încearcă să înțelegi de ce Biserica spune că în afara ei nu există mântuire; dacă tu crezi că învățăturile Bisericii pot fi armonizate cu învățături contrare, încearcă să înțelegi de ce Biserica învață că numai prin ea oamenii pot ajunge la adevăr; în momentul în care ai înțeles că ai de ales între învățătura lui Hristos și învățătura grupării tale, gândește-te bine la urmările alegerii tale. Dacă vrei să rămâi în respectiva grupare spirituală, cel puțin nu mai afirmă că ești creștin. Dacă respingi de bună-voie învățătura Trupului lui Hristos care este Biserica, cel puțin nu afirmă în mod mincinos că te afli în comuniune cu Capul acesteia. Dacă îți dai seama că nimic nu este mai important decât mântuirea pe a cărei cale te cheamă Biserica, atunci trebuie să te lepezi

de rătăcire și să alergi la un duhovnic iscusit pentru a spovedi păcatele tale.

-dacă nu ai intrat într-o anumită grupare eretică, dar totuși simpatizezi cu ideile pe care Biserica le condamnă, încearcă să clarifici linia pe care vrei să mergi; nu poți fi și al lui Dumnezeu și al diavolului; dacă vrei să găsești în Biserică numai puncte de sprijin pentru a-ți justifica propriul sistem filosofico-religios, te afli pe un drum gresit. Încearcă să înțelegi că învățăturile Bisericii sunt un tot unitar: ori le crezi pe toate, ori le respingi pe toate. Înainte de a decide pe ce drum vrei să mergi, încearcă să cunoști învățătura Bisericii. Și, după ce ai citit despre Ortodoxie, după ce ai citit Sfânta Scriptură, Vietile Sfinților (care nu sunt decât o istorie neconventională a Bisericii) și scrierile Sfinților Părinți, vei putea alege în cunoștință de cauză. Dacă respingi învățăturile Bisericii, măcar să știi ce respingi. Eu însă mărturisesc că am găsit în aceste învățături o comoară de mare pret. Cuvintele "comoară de mare pret" au devenit un loc comun, și riscă să devină plictisitoare. Dar exprimă foarte bine ceea ce simt. În cazul în care alegi să trăiești ca fiu al Bisericii, îți vei asuma o cruce. Chiar și banala obișnuită de a citi reviste paranormale te va stresa: cărțile duhovnicești nu pot fi citite în timp ce asculti muzică rock. E nevoie de o schimbare profundă care durează vreme îndelungată. Dar asumarea acestei jertfe va fi încununată de o cunună pe măsură.

-dacă nu faci parte din primele două categorii de oameni, și credința ta se limitează la o rugăciune spusă atunci când te afli în fața unui examen sau la parastasul unui prieten, gândește-te bine cu ce te vei alege din viața pe care o duci. Nu am de gând să fiu moralist, mai ales că știu că, oamenilor de azi, o referire la chinurile vesnice nu le produce decât un zâmbet ironic. Ascultă însă: și dacă iadul nu ar fi plin de draci care îi chinuie pe păcătoși în fel și chip, chiar dacă singura pedeapsă a celor care au refuzat să meargă pe calea mântuirii ar fi că Dumnezeu i-ar osândi la singurătate (și oare cum s-ar putea bucura de comuniunea cu Dumnezeu și cu sfinții Săi cel care a refuzat să vorbească cu ei prin rugăciune?), tot ar fi groaznic. Poți sta singur o zi, două, o lună maxim. Dar după un an de singurătate ai începe să urli. Așa că încearcă să înțelegi că cine vrea să cunoască frumusețile vieții vesnice, trebuie să se lupte pentru aceasta.

Nu știu în care dintre categoriile prezentate mai sus te regăsești, dar nădăjduiesc că te vei folosi de neiscusitele, dar sincerele mele cuvinte. Tot pentru a încerca să îți vin în ajutor am tipărit Jurnalul convertirii, carte care descrie convertirea mea la Ortodoxie. Și dacă totuși nici citirea acestui cuvânt și nici citirea Jurnalului meu nu îți vor fi de folos, sper că măcar mărturia pe care ti-o pun înaintea te va ajuta să înțelegi că, oricât de departe de Dumnezeu ai fi, totuși El nu încetează să aștepte întoarcerea ta. Este mărturia unui tânăr punk-er din Statele Unite, Collin Ivy, crescut într-o familie dezmembrată, care și-a îndreptat pașii pe calea ocultismului:

"Aveam o lume a mea în care trăiam cu propriile mele fantezii și realități, pe care eu însămi mi-o creasem. Am ajuns dintr-un pusti 'normal' un punk-er cu mohawk albastru și bocanci. Datorită temperamentului meu am fost înjunghiat, bătut și împuscat. Într-o zi, un prieten de-al meu m-a invitat la o petrecere mai aleasă. La petrecere erau câțiva prieteni de școală și două femei în vârstă. Părea că e o petrecere la care prietenii discută, beau apă minerală, mănâncă chipsuri, și se amuză cu diverse jocuri. În realitate, cele două femei erau vrăjitoare, iar petrecerea era pentru un ritual de inițiere. Atunci a urmat inițierea mea în practica WICCA.

WICCA e o formă străveche de practicare, de către femei, a magiei druidice. De aceea am spus vrăjitoare și nu vraci. De atunci am progresat repede, ajungând și eu vrăjitor practicant. Minteă îmi intrase într-un soi ciudat de delir și dementă. Era limpede că nebunia va fi ultima experiență. Dacă mori, totul s-a terminat; dacă înnebunesti, trăiești moartea fără să fi murit □ asta îmi era filosofia! Mi-am dat silința zi și noapte pentru ea.

Practica vrăjitoriei m-a dus la cunoașterea multor locuri noi și necunoscute, mai cu seamă prin experiența călătoriei astrale □ era o extindere firească a lumii mele fanteziste. Eram atotputernic și tot ceea ce aparținea lumii acesteia create de imaginația mea mi se închina ca unui stăpân. Sentimentul atotputerniciei te îndeamnă să continui practica vrăjitorească. În lumea reală eram un nimeni, în schimb, datorită vrăjitoriei, mă simteam cineva, eram de nebiruit. Însă m-am înșelat.

Într-o noapte, o acută nevoie de a merge la toaletă m-a trezit din somn. Stăteam în pat și priveam când la ceas, când la ușă, și nu mă hotăram dacă să mă ridic sau să rezist până dimineată fără a uda cearceaful. M-am decis totuși să mă ridic și să merg la toaletă. În clipa aceea mi-am dat seama că trupul mi-e paralizat de la gât în jos. În practica WICCA nu se folosesc nici droguri, nici alcool. Dacă se află că ai consumat așa ceva, ești expulzat din grup. Stiam că nu utilizasem nimic de acest fel care ar fi putut să îmi provoace acea stare. Singura explicație posibilă era că sunt imobilizat de o forță de natură spirituală.

Deodată am simțit că părăsesc trupul și m-am văzut deasupra lui. Apoi, am rămas pur și simplu socat. În jurul meu erau vreo cincisprezece demoni care râdeau isteric și care aveau putere asupra mea. Unul dintre ei s-a întors către mine, m-a privit și mi-a vorbit. Spunea că sunt cel mai mare idiot pe care l-a cunoscut vreodată. Mi-a spus că, deși fusesem crescut și îndrumat pe calea cea bună, o alesesem pe cea rea, și că am înaintat atât de mult în rău, încât nu mai am nici o scăpare și o să mă duc în iad. A încercat apoi să îmi propună un târg, după care au venit alți doi dintre ei la corpul meu astral și m-au luat. Și, luat fiind, mă aflam deja în iad. Nici n-am cuvinte să descriu ce lucruri îngrozitoare am văzut, am simțit și am mirosit. Nu voi uita niciodată aceasta... Fetele lor...

Am fost readus apoi în camera mea, și mi-au dat un ultimatum. Trebuia să mă sinucid și să devin ca ei: să chinuiesc în loc să fiu chinuit, sau să mor și să merg în iad oricum. Am ales sinuciderea. Înainte de a-mi da voie să mă întorc în trup, am rostit în șoaptă: Țiisuse, dacă existi, ajută-mă!'. În clipa aceea am văzut o lumină orbitor de strălucitoare, iar ei pleaseră. Stăteam treaz și am început să Îl ocărăsc pe Dumnezeu: De ce mă lăsase să trec prin toate acestea? Timp de o oră, L-am tot ocărât, curățind vârsătura care iesise din mine în timpul acelei viziuni. Am auzit atunci, pentru prima dată în viața mea, glasul lui Dumnezeu. Mi-a spus numai o singură frază care a pus punct rătăcirii mele: ȚȚot ce doream de la tine era să ceri' [39;51-53]).

Închei aici, multumindu-ti că ai avut răbdarea să parcurgi acest cuvânt. Fie ca Dumnezeu să te lumineze și să te povățuiască pe calea adevărului.

Danion Vasile

Nota autorului:

Cartea de față conține studii despre ghicirea viitorului, despre astrologie și evangheliile apocrife. Aceste studii pot fi citite separat, lectura unuia nefiind condiționată de parcurgerea celorlalte.

As propune cititorilor care au cartea mea "Dărâmarea idolilor" să citească studiul introductiv "Despre cugetul Bisericii și soaptele diavolului" înainte de a parcurge oricare dintre articolele mele care prezintă teme controversate. Cred că poziția creștină nu poate fi înțeleasă decât de către cei care au înțeles rostul și valoarea Sfintei Tradiții.

Cititorii care ar căuta aici numai referințe precise legate de datele viitoarelor cutremure vor fi cu siguranță dezamăgiți. Demersul meu a fost de altă natură: am încercat să arăt cât de mincinoase sunt "profetiile" falsilor alesi care caută să își facă reclamă, amăgind lumea și creînd panică. Pe cât de ușor se vedește faptul că multe dintre astfel de profetii (a căror dată limită "a expirat") nu s-au împlinit, pe atât de greu este să îi convingi pe cei însetați de paranormal să își abată atenția de la aceste incursiuni în viitor.

Pentru a pune în evidență modul în care învățăturile eretice pătrund în mentalitatea creștinilor, am socotit că este potrivit să includ în această lucrare comentariile mele la cartea Yoga creștină. În antiteză cu acest manual de pierdere a sufletelor, scris de părintele Dechanet, în articolul următor este prezentată cartea Sfântului Ignatie Briancianinov - Despre vedenii, duhuri și minuni. Consider că nu este de ajuns ca învățăturile ereticilor să fie combătute. Consider că este nevoie ca învățăturile marilor Sfinți ai Bisericii să fie scoase la lumină.

I. DESPRE HOROSCOP, CUTREMURE SI GHICIREA VIITORULUI

I.1.Despre capriciile timpului si "arta" de a ghici viitorul

"Să nu se găsească la tine de aceia care trec pe fiul sau pe fiica lor prin foc, nici prezicător, sau ghicitor, sau vrăjitor, sau fermecător, nici descântător, nici chemător de duhuri, nici mag, nici de cei ce grăiesc cu mortii, căci urâciune este înaintea lui Dumnezeu tot cel ce face acestea" (Deut. 8, 10-12).

Unul dintre subiectele de mare succes pentru mass-media este cel legat de "profetiile" sau premonițiile care se împlinesc, s-au împlinit sau urmează să se împlinească. Astfel de evenimente se bucură de o largă difuzare și constituie una dintre cele mai aprinse teme de discuție.

Atitudinea negativă față de posibilitatea acestor incursiuni în viitor numai pentru că Biserica consideră ghicitul viitorului o formă de vrăjitorie dovedeste ori o credință nestrămutată în învățăturile ei, ori o formă de habotnicie. Marea majoritate a creștinilor zilelor noastre încearcă să își găsească noi repere după care să armonizeze ceea ce li se pare adevărat în învățăturile bisericești cu ceea ce li se pare demn de luat în serios din oferta de noutăți spirituale; și împlinirea unor astfel de "profetii" li se pare un argument favorabil acestei atitudini sincretice.

Nu putea să lipsească din arsenalul ghicitorilor tendința de a argumenta propriile practici cu citate din Sfânta Scriptură. Unul din exemplele cel mai des invocate este cel al proorocului Daniel, despre care se susține că ar fi fost chiar conducătorul vrăjitorilor babilonieni. Faptul că Nabucodonosor l-a pus pe sfântul prooroc "căpetenie peste toți înțelepții Babilonului" (Dan. 2, 49) s-a datorat tocmai darului cu care acesta a fost înzestrat de Dumnezeu și nu formelor de ghicit cărora le fusese vădită neputința ("taina pe care vrea să o afle regele nu pot s-o facă cunoscută lui nici înțelepții, nici prezicătorii, nici ghicitorii, nici vrăjitorii, nici cititorii în stele..." Dan. 2, 27)

Încercăm să cunoaștem mai bine acest domeniu atât de alunecos al ghicirii viitorului, domeniu prin care "prezicătorii" și "ghicitorii" îi îndepărtează pe oameni de lumina Bisericii. Înainte de toate vom aminti câteva dintre premonițiile cele mai cunoscute, considerate clasice de către experții în parapsihologie:

- asasinarea Președintelui Lincoln în aprilie 1865: cu câteva zile înainte de a muri, Abraham Lincoln a mărturisit prietenilor pe care i-a invitat la cină că a visat o gardă militară dând onorul în fața unui catafalc deschis, aflat în salonul de est al Casei Albe. La mai puțin de o lună președintele a fost împuscat, și trupul său neînsufletit a fost așezat chiar în Salonul de Est. Crima fusese "prevăzută" și de celebrul subiect Daniel Dunglas Home, care a ghicit cu ajutorul magicului glob de cristal tristul sfârșit al președintelui;
- în anul 1874 un "clarvăzător" i-a prezis lui Maurice Berteaux, un tânăr funcționar de bancă, faptul că va ajunge bogat și celebru, dar că va muri ca general de armată ucis de o mașină zburătoare (premoniția fusese făcută cu 29 de ani înaintea efectuării primului zbor cu avionul). Berteaux a ajuns în cele din urmă general și a murit când un avion s-a prăbușit accidental asupra sa;
- în testamentul lui Grigori Rasputin, care fusese ucis din ordinul aristocrației ruse la sfârșitul lunii decembrie a anului 1916, acesta scria că are o presimțire că va fi ucis înainte de începutul anului 1917. El îi scria tarului că dacă va fi ucis de țărani, atunci tarul va mai domni în liniște vreme îndelungată; dar dacă va fi ucis de aristocrați atunci toate rudele tarului mai aveau de trăit cel mult doi ani. Membrii familiei țariste și-au pierdut viața în surghiun în anul 1918;

□ un reprezentant al unei societăți de transporturi navale, B. Morris, a visat în timpul unei călătorii cu vaporul că va fi rănit de o schijă din lovitura de tun trasă cu ocazia ajungerii vasului la destinație. Speriat de vis, el i-a ordonat căpitanului vasului să amâne comanda loviturii de tun până ce el s-ar fi retras într-un loc sigur. Până să se ascundă, o muscă s-a așezat pe nasul căpitanului și acesta a încercat să o alunge. Dar mișcarea mâinii sale a fost confundată cu comanda tragerii cu tunul. Morris a fost lovit atât de grav de o schijă încât peste câteva zile a decedat;

□ încă din anul 1956 o revistă americană a publicat premoniția mediumului Jeane Dixon care a afirmat că alegerile pentru președinție vor fi câștigate de un democrat care va fi asasinat în cursul mandatului. În anul 1963, cu câteva săptămâni înaintea crimei din Dallas, Jean Dixon a încercat să îl oprească pe președintele Kennedy să plece în sud. Dar deși fusese atenționat că va fi ucis (chiar și de alți medii), acesta a ignorat "premonițiile" și a fost împuscat (cf. [46;137]);

Iată câteva întâmplări care sporesc dorința de a cunoaște viitorul, întâmplări al căror impact a fost foarte mare. Mai poate nega cineva faptul că lui Kennedy i-a fost prevăzută moartea? Mai poate vreun om cu mintea întreagă să facă abstracție de astfel de incursiuni în timp? Și, dacă aceste premoniții sunt adevărate, în numele cărui alt "adevăr" trebuie să le ignorăm? Înainte de a răspunde acestei întrebări vom face câteva precizări.

Oamenii se află într-o relație foarte agresivă cu timpul și cu viața însăși. Aceasta datorită concepției că viața poate aduce întâmplări nedorite, poate aduce diferite ghinioane. Omul care nu mai înțelege timpul ca un interval în care Dumnezeu îl crește din punct de vedere duhovnicesc nu va sovăi să cerceteze ce surprize îl așteaptă. Dacă viața nu mai este înțeleasă ca dar dumnezeiesc, atunci spiritul de conservare își spune cuvântul. Dorința omului de a cunoaște viitorul devine justificată. Dar posibilitatea cunoașterii viitorului implică automat alterarea caracterului pedagogic al încercărilor pe care Dumnezeu le trimite folosindu-se de timp.

Unul dintre motivele pentru care oamenii caută să cunoască viitorul este tocmai o gresită înțelegere a necazurilor: câtă vreme necazurile sunt întâmplătoare, câtă vreme nu au nici un rost și singurul lor efect este întristarea, atunci lupta pentru a scăpa de necazuri este justificată.

Sfânta Scriptură ne învață că necazurile prin care trecem nu sunt întâmplătoare, că rostul acestor încercări trimise de Dumnezeu este de curățare a sufletului omenesc plin de patimi, de constientizare a neputinței firii și a nevoii de ocrotire dumnezeiască sau, în anumite cazuri, de pedepsire a unor păcate.

Viața seamănă într-un fel cu un examen permanent. Dacă stim dinainte ce subiect vom avea de prezentat, atunci l-am învățat numai pe acela și cunoștințele noastre ar fi foarte reduse. Dumnezeu vrea ca, la examenul vieții, toți să obținem note mari. De aceea El nu ne îngăduie să pătrundem în tainele viitorului.

Biserica a condamnat nu numai astrologia, ci toate formele de ghicire a viitorului. Nimeni în afară de Dumnezeu nu poate ști viitorul. Atunci cum se face că în atâtea cazuri premonițiile s-au adevărat? Cum despre asasinarea lui Kennedy, de exemplu, au mai știut și alții în afară de Dumnezeu?

Răspunsul pe care îl dă Biserica este simplu: toate "profetiile" făcute prin medii, toate cazurile în care viitorul a coincis cu ceea ce se ghicise mai înainte prin diferite metode, nu sunt altceva decât iscusite lucrări ale amăgitorului. Este adevărat că Biserica poate să pară, și de această dată, supusă unor concepții retrograde. Dar, ca în cazul fiecărei rătăcirii de natură spirituală, trebuie repetat că a alege calea mântuirii nu înseamnă doar a accepta că Hristos este Fiul lui Dumnezeu venit în lume pentru mântuirea oamenilor; înseamnă a accepta și că drumul spre Împărăție presupune purtarea crucii, nu te afli pe acest drum dacă nu crezi că învățăturile Bisericii sunt adevărate.

Răspunsul pe care îl dă Biserica în problema prevederii viitorului nu este un răspuns pripit, ci este un răspuns cu rădăcini adânc înfipte în Sfânta Tradiție. Întreaga Tradiție afirmă că, deși diavolul nu cunoaște viitorul, poate să insuflă oamenilor anumite "profetii", dintre care unele se împlinesc. La prima vedere această afirmatie ar avea aceeași valoare ca aceasta: "deși paharul era gol, am băut până m-am săturat" .

Logica pare să excludă că ambele afirmatii pot fi simultan valabile.

Iată însă trei din categoriile în care diavolul poate "cunoaște" viitorul și îl poate șopti slugilor sale:

□ cazul I (diavolul detectiv): dacă persoana A vrea să treacă pe neașteptate pe la persoana B și atunci persoana B are o "descoperire" cum că va fi vizitată de persoana A, nu înseamnă că i s-a descoperit viitorul; diavolul stia că persoana A se îndreaptă spre persoana B și numai un accident neprevăzut i-ar fi putut nega "profeția"; în multe cazuri premonitive se ignoră faptul că ele nu conțin elemente care să nu poată fi deduse logic de o a treia "persoană" aflată în momentul optim la locul potrivit (un asemenea caz îl întâlnim descris în viața sfântului Antonie cel Mare);

□ cazul II (diavolul psiholog): cunoscând bine relația cauză-efect, diavolul - bun cunoscător al sufletului omenesc - poate deduce efectele atunci când știe bine "datele problemei"; știind de superficialitatea unei relații de familie, el poate deduce destrămarea ei, știind de tensiunile existente între două state, el poate deduce începutul unui război, ...

□ cazul III (diavolul păpusar): diavolul plănuiește ca în timp să determine anumite fapte, și se folosește de oameni precum păpusarul de figurinele sale; este cazul cel mai spectaculos, cel mai interesant, cel mai "nevinovat", cel mai greu de prevăzut din punct de vedere omenesc. Și de aceea cel mai smintitor pentru cei care refuză să accepte punctul de vedere al Bisericii. Precizăm că înțelegem dificultatea acceptării explicației cum că nu ar fi vorba de nici o premoniție, ci doar de o dureroasă înscenare a ghicirii viitorului, dirijată de Marele Păpusar al Împărăției întinericului. Dar a nu accepta această explicație înseamnă a accepta ori faptul că Dumnezeu lucrează prin medii, ori faptul că diavolul cunoaște viitorul. Aceste două variante fiind excluse pentru cel care crede în învățăturile Bisericii, singura alternativă posibilă rămâne cea cu "diavolul păpusar".

(Să încercăm astfel să lămurim ce s-a întâmplat cu Kennedy. Nu este greu de înțeles că dacă diavolul stia opțiunile electorale ale poporului nu i-a fost greu să "prevadă" cine va urma la președinție. Nu este greu de înțeles că dacă vrăjmasul "programase" uciderea președintelui putea să anunțe aceasta prin diferiți medii cu mult timp înainte - cel mai ușor lucru fiindu-i găsirea unui asasin.

Greu de înțeles este de ce Atotputernicul Dumnezeu nu a zădărnicit planurile vrăjmasului și nu a oprit planul ucigăș. Există două elemente care ne scapă: viața personală a președintelui și modul în care faptele sale influențau comunitatea pe care o conducea. Nu ne este nouă a judeca dacă viața personală sau influența asupra comunității a fost motivul pentru care Dumnezeu a îngăduit să fie ucis. Poate că ambele motive erau valabile simultan. Ceea ce știm sigur este că președintele nu era predestinat să moară. Dacă s-ar fi retras din politică ori dacă și-ar fi pus ordine în viața particulară ar mai fi putut trăi vreme îndelungată. Și să mai ținem cont de faptul că fiecare comunitate are conducătorii pe care îi merită; poate că nici comunitatea nu era pe măsura unui astfel de conducător.

Dacă știm că președintele nu era predestinat să moară, nu înseamnă că putem face și comentarii exacte asupra asasinării lui. Orice rationament asemănător celui expus mai sus conține o doză de subiectivism și riscă să fie fals. Rationamentul acesta a fost prezentat doar ca un model de înțelegere a lucrării Marelui Păpusar).

Să ne oprim puțin asupra numărului mare de esecuri în premoniție, asupra numărului mare de "profetii" care nu s-au împlinit. Pe cât de multă reclamă se face "premonițiilor" care se adevăresc, pe atât de ușor se trece de obicei peste premonițiile care nu se adevăresc (fiind invocate o sumedenie de explicații puerile).

În cazul lui Jeane Dixon (care a prezis "cu succes" nu numai moartea președintelui Kennedy, ci și a altor personalități - ca Franklin Roosevelt, Martin Luther King, Marilyn Monroe, ...) aflăm un exemplu clasic de profetie neîmplinită: ea a afirmat că, în anul 1958, China va declanșa un război mondial □ lucru care nu s-a întâmplat.

Un alt exemplu de "profetie" mincinoasă îl întâlnim în cazul lui Nostradamus. Acesta a prezis la un

moment dat că trupele regale vor incendia localitatea Pouzin de pe Rhon. Deoarece așa ceva nu s-a întâmplat, pentru ca "profetia" să nu fie vădită ca mincinoasă fiul lui Nostradamus a incendiat el însuși orașul, dar a primit pentru aceasta pedeapsa cu moartea (conform [47;18]).

Să ne oprim puțin asupra faimoaselor Centurii ale lui Nostradamus. Este bine să se știe că textul lor este foarte diferit față de ceea ce apare în traduceri făcute din anul 1600 până în zilele noastre. Periodic, pentru a fi cât mai aproape de realitatea istorică, în numele unor noi chei de descifrare care permit lămurirea catrenelor, traduceri se tot "îmbunătățesc" (fapt trecut prea ușor cu vederea de către cei însetați de senzational). Totuși nu se poate contesta faptul că, dincolo de toate deformările ulterioare, Centuriile contin și "profetii" care s-au împlinit. Dar procentul lor este mic și arată tocmai că vizionarul nu era inspirat de duhul adevărului, ci de duhul minciunii.

În cartea Nostradamus -1999, Ștefan Paulus trage alarma asupra pericolului pe care l-a descifrat în Centurii: "Toate persoanele individuale, da, și toate țările, ar trebui să se pregătească pentru posibilitatea ca Nostradamus să fi prevăzut corect un impact meteoric în 1999. Avem pur și simplu prea multe de pierdut pentru a presupune că s-a înșelat" [45;289]. Anul 1999 a trecut însă fără să se întâmple nimic și Ștefan Paulus s-a făcut de rusine. Dar imediat alți exegeți ai Centuriilor au găsit alte și alte variante de interpretare, totul fiind cosmetizat astfel încât vina să nu cadă asupra autorului, ci asupra comentatorilor care nu l-au "înțeles" pe Nostradamus.

În cartea lui Ștefan Paulus găsim o analiză a ratei de eșec a previziunilor din Centurii. Numărând catrenele care aveau precizată data fixă a faptelor "profetite", el a constatat că "rata finală de precizie a catrenelor date de Nostradamus este de unu și jumătate la șapte, puțin peste 21%" [45; 288]. Încercând să crească acest procent, motivând că unele date pot fi decriptate greșit, Ștefan Paulus a afirmat că rata de precizie poate crește până aproape de 38%. Adică marele "profet" Nostradamus a greșit în mai mult de 60% dintre prezicerile care au putut fi verificate în timp, cele cu dată neprecizată fiind mult mai ușor de prelucrat astfel încât autorul lor să pară "înzestrat" cu harisma înainte-vederii.

În cazul mării majorități a ghicitorilor rata eșecurilor este și mai mare. În mod curent se consideră că o rată de 20-25% a premonițiilor care se adevăresc este foarte bună, iar cea de 50% este excepțională. Această apreciere este foarte suspectă: cei care au prevăzut prin harul lui Dumnezeu ceea ce se va întâmpla nu au dat gres. Dumnezeu care le-a dat darul înainte-vederii nu putea să greșească. Iar cei ale căror "profetii" nu se adevăresc sunt inspirați de diavol (și în acest caz, ca în multe altele, new-age-istii consideră că dacă găsesc în Sfânta Scriptură argumente care să "dărâme" punctul de vedere creștin, biruința lor este totală. Ei invocă o "minciună" a Proorocului Iona, care a profetizat distrugerea orașului Ninive, dar în urma pocăinței ninivitenilor orașul nu a fost distrus; se pierde din vedere tocmai faptul că rostul proorocului Iona era tocmai de a-i întoarce pe cei căzuți la pocăință, și nu de a-i preveni asupra pedepsei dumnezeiești. Ca în celelalte cazuri, un element este desprins din context pentru a justifica rătăcirea; puțini sunt însă cei care au curiozitatea de a se lămurii în privința valabilității argumentelor invocate de eretici).

Unul dintre sretlicurile prin care "ghicitorii" ascund propriile eșecuri este următorul: ei nu afirmă că faptele pe care le "văd" se vor întâmpla cu siguranță, nu susțin predestinarea absolută. Ei fac afirmații de genul: "dacă vei fi tare, vei reuși să eviți eșecul pe care îl ȚvădȚ", sau "dacă te vei ține pe aceeași linie, vei avea parte de succesul care mi se ȚaratăȚ". Rare sunt cazurile în care un ghicitor spune cui va că ceva se va întâmpla cu siguranță (aceasta li se întâmplă numai oamenilor care sunt prinși strâns în laturile diavolului).

Același risc de eroare și-l asumă și astrologii. Ei spun: "planetele indică o mare bucurie profesională - sau un eșec familial. De tine depinde cum vei ști să treci prin încercarea care îți stă în cale..." Astfel, dacă nu se întâmplă nimic, omul rămâne cu sentimentul că a ratat un mare bine sau că, dimpotrivă, a reușit să evițe răul care se vedea la orizont.

Nu putem vorbi despre rata mare a eșecurilor în ghicitul viitorului fără să amintim de numărul mare de sarlatani care, fără a practica vreo formă specială de magie, simulează că ar fi mari inițiați.

Astfel de escroci nu caută "inspiratie" de la demonul ghicitului, ci de la demonul lăcomiei. Dar si în aceste cazuri ghicitorul-sarlatan, fără să fie constient, este inspirat de demonul ghicitului în asa fel încât sfaturile pe care le dă să fie cât mai nocive pentru cei care apelează la serviciile sale.

Existenta unor ghicitori-sarlatani (spre deosebire de cei "profesionisti", care sunt vase ale diavolului) are un efect dublu: pe de o parte, la unii oameni trezeste retineri față de consultarea viitorului, dar la altii sporeste dorinta unei asemenea incursiuni - caracterul de neseriozitate al practicii făcând-o să pară un fel de joacă. S-a constatat că mare parte dintre cei care s-au dus la ghicitori mai mult din spirit de aventură au avut de suferit exact aceleasi urmări în plan duhovnicesc cu cei care stiau că intră de bunăvoie în jocul magic.

Una dintre greselile cele mai frecvente este punerea erorilor ghicitului în seama nepriceperii ghicitorilor. Pentru multi oameni o consecință firească a constatării faptului că au fost păcăliti de către ghicitorii-sarlatani este tendinta de a îi consulta pe altii mai iscusiti. De fapt, pentru ghicitori este cât se poate de normal să gresească în previziuni atâta vreme cât numai Dumnezeu stie ce se va întâmpla.

Privitor la observatia pertinentă pe care o fac unii dintre cei care merg la diferiti ghicitori, cum că tot ceea ce li s-a prezis, bine sau rău, li s-a si întâmplat, din perspectivă creștină acesta este un mare semnal de alarmă. Dacă diavolul a fost capabil să "prevadă" viitorul unei persoane înseamnă că persoana respectivă ducea o viață plină de patimi, că sufletul ei se afla în mrejele celui care stia ce surprize îi va mai face. Este foarte greu ca cineva să recunoască tocmai acest aspect: că ghicitorii i-au spus viitorul pentru că viitorul era, în aspectele esentiale, dirijat de diavol.

Diavolul nu poate sti ceea ce vor face oamenii care trăiesc aproape de Biserică, care se spovedesc cu adevărată pocăință si se împărtășesc cu Sfântul Trup si Sfântul Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos. El stie numai răul pe care are de gând să îl abată asupra lor, si poate doar bănui - prin rationament logic - câte ceva din binele pe care îl vor face acestia.

Despre împlinirea celor profetite de ghicitori, Sfântul Ioan Gură de Aur spunea: "Cum se face, as putea fi întrebat, că se împlinesc multe din cele spuse de acesti oameni?"

Pentru că tu te-ai lipsit de ajutorul lui Dumnezeu, pentru că tu te-ai lepădat de El, pentru că tu te-ai asezat în afara purtării Lui de grijă, pentru aceea diavolul îți întoar-ce treburile tale si le mută după cum vrea el" [32;855].

Pe cât este de greu să recunoască cineva că faptul că i se întâmplă cele ce i-au fost "profetite" este semn că se află sub puterea diavolului, pe atât de usor este ca printr-o viață creștinească această legătură să se rupă pentru totdeauna. Sau, chiar dacă lupta va fi de durată, cununa luptătorului va fi pe măsură.

Unul dintre mijloacele prin care diavolul câștigă cel mai usor adepti este implicarea slujitorilor Bisericii în practicile de ghicire a viitorului. Cea mai cunoscută metodă este cea a "deschiderii cărții" - a Sfintei Evanghelii sau a Psaltirii. Există preoti care "deschid cartea" si în functie de pagina la care s-a deschis întâmplător "prevăd" ce li se va întâmpla oamenilor (privitor la procese, examene, căsătorii si altele asemenea). Oamenii simpli, având încredere nemărginită în preoti, nu își dau seama că astfel de preoti sunt vrăjitori. Osânda unor astfel de preoti - după cum arată Pravilele bisericesti - este foarte aspră.

Stă în responsabilitatea arhierilor de care apartin să îi caterisească sau, dacă se pocăiesc, să le rânduiască un anumit canon. Dar, câtă vreme un preot se îndeletniceste cu ghicitul (chiar si cu "nevinovata" deschidere a Evangheliei pentru a afla viitorul oamenilor), nu are puterea să săvârșească Sfintele Taine.

Asa cum oamenii se lasă înselati de preoti-vrăjitori, asa se lasă înselati si de ghicitorii care sustin că sunt buni creștini (si au casele pline de icoane, de cruci, ...) Dar păcatul celor care merg la ghicitori este la fel de mare, indiferent dacă ghicitorii pretind sau nu că sunt creștini.

"Prin lume merg si umblă multi fii ai diavolului si-i înșală pe crestini, ca să le ia banii, si la dau talismane să facă copii, să-si primească sănătatea si să-si vadă soarta, ce anume va urma în viata lor. Toate acestea sunt mestesuguri satanice, fiindcă se întâmplă ca nu o dată diavolul să facă minuni si oamenii să îl creadă, să facă păcate si să fie osânditi la iad odată cu el. Dar noi avem o poruncă care spune să anatemizăm pe oricine adaugă sau nu crede în ceva mic din cele pe care le-au legiuit Părintii Bisericii noastre. Acestea sunt, asadar, în afara căii Părintilor, de aceea cei care le fac sunt anatematizati. Mai spune legea noastră bisericească că aceia care urmează aceste lucruri vrăjitoarești douăzeci de ani să nu se împărtășească.

De aceea voi, cei ce folositi aceste ghicitori, jurăminte, descântece si altele asemănătoare, să stiti că foc băgati în casele voastre si veti arde de vii si aici si în viata cealaltă si veti mosteni osânda vesnică împreună cu învățătorul vostru diavolul si tovarăsiu lui" [62;81]. Aceste cuvinte, rostite de către Sfântul Cosma Etolianul cu mai mult de secole în urmă, sunt cât se poate de actuale astăzi.

Una dintre trăsăturile specifice vremurilor de haos spiritual în care ne aflăm este reaparitia superstitiilor. Omul simte nevoia să pătrundă puțin în tainele viitorului si, dacă stie că este păcat să se ducă la ghicitoare, se multumeste să se folosească de semnele pe care le poate observa el însusi. Cea mai cunoscută metodă este cea prin care stii de ce "se bate ochiul" - ori de bine ori de rău. Oricât ar părea de nevinovate, oricât de repede s-ar adeveri, aceste superstitii fac parte din aceeași paletă amăgitoare a diavolului. Si cu cât mai iscusite sunt cursele diavolului, cu atât mai iscusiti trebuie să se arate oamenii care nu vor să cadă în ele.

Iar celor care insistă totusi să își afle viitorul, sfântul Cosma le recomandă următoarea "tehnică" eficientă: "Si dacă vrei să-ti vezi soarta sau norocul, scoală-te mâine dimineată si du-te la biserică si uită-te la mormintele celor morti si la ce sunt ei acum. Gândește-te si spune: "N-au fost si ei oameni ca mine si au murit?" Asa voi muri si eu mâine, deci să nu îndrăznesc să fac si eu aceste lucruri diavolesti, căci o să pier..." [62;96].

Mai devreme sau mai târziu, vom muri cu toti. Acesta nu este un secret pentru nimeni. "Tehnica" sfântului Cosma nu este originală: e recomandată de multi alti sfinti ai Bisericii ca fiind de mare folos celor care pretuiesc mai mult viata pământească decât vesnicia.

Să cugete la moarte cei care nu se tem de osânda dumnezeiască si vor să alerge la ghicitori si la vrăjitori. Si să priceapă că viata pământească, de care ei sunt preocupati atât de mult, se va sfârși. Si că, dacă au căutat să afle ce li se va întâmpla peste câtiva ani, ceea ce îi asteaptă după moarte le rămâne ascuns.

Ar fi bine ca, în loc să își piardă vremea alergând la ghicitori, astfel de oameni să caute calea mântuirii. De două mii de ani au existat mii si poate chiar sute de mii de oameni care încă din timpul vietii au regretat amarnic că au alergat la ghicitori si vrăjitoare (după moarte au regretat oricum toti ceilalti, care au murit nepocăiti). Dar nu a existat nimeni care să regrete că L-a descoperit pe Dumnezeu, si că a descoperit calea mântuirii.

I.2. Despre astrologie - sau "descifrarea tainelor ceresti"

"Fără contactul cu fiintele spirituale, nu ar exista nici o dezvoltare astrologică" [10;49].

- mărturia unui fost astrolog -

Una dintre ideile fundamentale ale cunoasterii neopăgâne este că omul nu trebuie să mai tină cont de vreo autoritate supremă, că trebuie să scape de povara unui Dumnezeu care supraveghează lumea si să își ia destinul în propriile mâini.

Cuvântul libertate este strigat astăzi cu putere de către diferite categorii de oameni si cu diferite scopuri, cel mai adesea exprimând libertatea omului de a călca în picioare traditiile de orice fel si de a urca pe

soclu statuia unui impunător idol: libertatea de a fugi de Dumnezeu.

Autorii eretici fac o substituție interesantă: în locul Dumnezeului care ocroteste creația, ei asează o lege care guvernează lumea: legea ciclicității timpului. New-Age, Noua Eră, apare tocmai datorită acestei ciclicități: intrăm, vrem sau nu, în Era Vărsătorului.

Supunerii față de Dumnezeu i se preferă "supunerea" față de influența stelelor. Pretinsa libertate new-age-istă nu este altceva decât o robie față de capriciile astrelor.

Dacă nimeni nu poate contesta o schimbare care apare pe bolta cerească, dacă nimeni nu are cum să nege o modificare observabilă astronomic, în schimb orice conexiune astrologică poate fi pusă la îndoială.

Pentru cei care cred în astrologie, în zodiac și în alte rătăcirii asemănătoare, perspectiva ortodoxă asupra acestor probleme nu poate fi luată în considerare; sunt prea multe "dovezi" care contrazic viziunea Bisericii.

Pentru cei care sunt fii credincioși ai Bisericii, nimic nu este mai important decât învățătura mântuitoare propovăduită de Hristos, Fiul lui Dumnezeu, și nimic nu este mai periculos decât lepădarea de această învățătură.

Oamenii trebuie să își pună următoarea întrebare: intrăm sau nu intrăm într-o Nouă Eră? Dacă intrăm, atunci concepțiile creștine trebuie ajustate astfel încât să nu contrazică realitatea. Dacă nu intrăm, atunci trebuie să ne ferim cu toate puterile de înselarea care pe zi ce trece câștigă tot mai mult teren.

Hristos, Fiul lui Dumnezeu, ne-a învățat că avem de trăit o singură viață, în care suntem liberi să alegem binele sau răul și că, după moarte, ne așteaptă raiul sau iadul. Dacă noi vrem să credem că în viață suntem influențați de tot felul de configurații planetare sau că ne vom mai reîncarna de câteva ori, nimeni nu ne stă împotriva. Dar prin aceasta ne asumăm libertatea de a respinge învățătura lui Hristos.

Aproape oricine știe astăzi să răspundă la întrebarea: ce este astrologia? Majoritatea dictionarelor prezintă astrologia ca fiind știința ce se ocupă de studierea influențelor astrelor asupra vieții omenești și asupra destinului universului. Încă din cele mai vechi timpuri oamenii au căutat să facă o legătură între ceea ce vedeau pe cer și ceea ce li se întâmpla în viața de zi cu zi. Cercetările istorice atestă faptul că practicarea astrologiei avea o largă răspândire la popoarele păgâne: în Babilon, în Egipt, în Grecia și în Imperiul Roman, în India, în Persia, în China și Japonia. Această răspândire pe un teritoriu atât de întins justifică într-un fel amploarea revenirii practicilor astrologice în vremurile noastre. Astrologia este una din usile prin care credințele păgâne intră în forță în societatea contemporană.

Există trei tipuri de astrologie: în primul (și cel mai vechi) planetele sunt considerate zeități, în al doilea planetele sunt considerate obiecte ale căror emanatii impersonale influențează viețile oamenilor, iar în al treilea □ astrologia simbolică - planetele se află într-o corespondență magică cu oamenii, pe care îi influențează prin rezonanță. Pentru astrologi, zodiacul este o "centură" imaginară a cerului care include 12 constelații, 12 semne astrologice despre care consideră că i-ar influența pe oameni (Balantă, Săgetător, Fecioară, ...).

Cea mai serioasă provocare inițiată de astrologi este cea privitoare la New-Age. Se afirmă că după două mii de ani în care lumea a stat sub semnul zodiacal al Pestilor și sub pecetea învățăturii lui Hristos, intrăm într-o Eră a Vărsătorului, într-o eră plină de promisiuni ispititoare. Trecerea de la o eră la alta se calculează în funcție de Marele An zodiacal. Calcularea acestui an este însă variabilă. Într-una dintre cele mai cunoscute metode de împărțire a timpului (cea adaptată și de Rudolf Steiner, întemeietorul sistemului antropozofic) Marele An avea 25000 de ani obișnuiți, iar o lună 2160 de ani.

În vremurile în care trăim se face trecerea de la o lună zodiacală la alta. Anul precis al trecerii este dificil de precizat, deoarece "specialiștii" nu au căzut de acord asupra acestor calcule. Levi Dowling susținea că începutul Ereii Noi are loc în 1910, Adolph Graf Keyserling și Alain-Astrologul în 1962. De la Carl

Gustav Jung ne-au rămas două posibile date ale Marii Treceri: anul 1997 și anul 2154.

Perioada aproximativă a dezvoltării mitului New Age o constituie anii □60-□70. Pentru multă lume trecerea în Noua Eră a fost legată automat de trecerea în mileniul III. Cum era de așteptat, această trecere a căpătat valențe spirituale.

Din punct de vedere astronomic calculele astrologice sunt extrem de discutabile, deoarece data echinocțiului de astăzi nu mai corespunde cu data echinocțiului de acum 2000-2500 de ani (azi soarele nu mai răsare la 0° în constelația Berbecului, ci el a migrat până la 7° în constelația Peștilor □ cf. [61;126]).

În fața unui asemenea impas astrologii au adoptat două atitudini: ori și-au modificat calculele după un "zodiac migrator", ori - cum au făcut marea majoritate - nu au ținut seama de faptul că realitatea astronomică este diferită de cea după care calculează ei și au preferat să își păstreze sistemul de calcul.

Pentru un observator exterior această neconcordanță ar trebui să stârnească suspiciune. Dacă aceste calcule ale astrologilor ar fi corecte cel puțin din punct de vedere astronomic, aceasta ar fi un argument - chiar dacă insuficient - în favoarea caracterului științific al îndeletnicirilor lor. Dar faptul că astrologii încearcă să demonstreze valabilitatea propriilor calcule (care le sfidează pe cele științifice) cu ajutorul statisticilor eficiente în "ghicire", acest lucru ar trebui să vădească faptul că astrologia nu este deloc o știință, ci doar o artă magică (totuși, fiecare astrolog pretinde că sistemul său se potrivește perfect realității cosmice și, sub un pretins caracter științific, atrage oamenii în cursa ocultismului).

Trebuie să recunoaștem că deschiderea față de această falsă știință este foarte mare. Astrologia apare multora drept o formă civilizată de ghicire a viitorului - care nu are aproape nimic în comun cu tiganștii care ghicesc la colt de stradă - an de an numărul celor interesați de acest subiect crește.

Răspândirea acestei practici nu a avut loc la întâmplare. Teozofii, cei care au încercat fără succes să îl impună ca figură mesianică pe Krishnamurti, sunt cei care au demarat reabilitarea astrologiei. Doi astrologi, West și Toonder, cercetând geneza astrologiei contemporane în America, au ajuns la concluzia că "Doamnei Blavatsky și Mișcării Teozofice pe care a fondat-o ea le datorează astrologia renasterea... Teozofia, dintr-o singură lovitură, ... a inspirat o cercetare reînnoită și serioasă a astrologiei, mai întâi în Anglia, apoi nu după mult timp în Germania, în Franța și în America" [10;18]. John Ankenberg și John Weldon considerau că cele trei canale de la care a avut loc această renaștere sunt: Mișcarea Teozofică, Sistemul Antropozofic al lui Rudolf Steiner și roșicrucianismul modern.

Campania de promovare a astrologiei se duce cât se poate de elegant. Personalități precum printesa Diana, Joan Collins, Liza Minelli, Jane Fonda, Olivia Newton-John, sunt numai o mică parte dintre simpatizantii acestei "arte".

"Astrologia, asemenea oricărei alte arte sau științe omenesti, cum ar fi fizica nucleară sau psihoterapia, poate fi folositoare când este practică în supunere față de Domnia lui Isus Christos, dar este periculoasă spiritual sau psihologic atunci când este practică în spiritul lumii, al cărnii sau al diavolului" [10;35], mărturisea un "creștin".

Pentru mulți oameni credința în Hristos nu are nimic incompatibil cu practicarea astrologiei. Iată ce afirmă mediumul Jean Dixon despre "ghicitul în stele": "unii din prietenii mei consideră aceasta ca o practică ciudată pentru o romano-catolică. Totuși, după cum înțeleg eu, biserica catolică și multe alte organizații religioase n-au condamnat niciodată studiul astrologiei... N-am experimentat niciodată vreun conflict între credința mea și îndrumarea pe care am primit-o din partea bisericii mele pe de-o parte și cunoștința pe care o găsesc în stele pe de altă parte (...). Astrologia se potrivește în planul lui Dumnezeu pentru omenire, ajutându-ne să ne înțelegem atât talentele, cât și defectele" [10;34].

Din citatele de mai sus - primul venit din mediul protestant, al doilea din cel catolic, se poate trage concluzia că în Sfânta Scriptură - care este citită în ambele medii - nu se găsesc temeieri pentru combaterea astrologiei. Dar diferențierea între cele două forme de astrologie - bună și rea - este asemenea

diferențierii celor două forme de magie - albă și neagră. De fapt, nu există decât un singur fel de astrologie și un singur fel de magie, ambele inspirate de aceeași sursă întunecată.

Conceptia potrivit căreia astrologia este o știință ca oricare alta nu este greu de contestat. La o analiză atentă observăm că singurul element invocat de astrologi în apărarea acestei practici este numărul mare de preziceri împlinite. De fapt, acest număr nu este chiar atât de mare pe cât pretind astrologii, ci este aproximativ același cu cel al oricărei alte forme "clasice" de ghicit.

Dacă astrologia ar fi o știință, atunci oricine ar putea să o învețe după un manual bun. Însă, deși există multe manuale de astrologie, practic ele nu sunt "eficiente". Marii astrologi recunosc că tainele astrologiei nu se pot dobândi decât în urma unei îndelungate pregătiri "spirituale", excepție făcând doar cei care au o deosebită înzestrare nativă pentru aceasta.

Inițierea în tainele astrologiei este asemănătoare inițierii în oricare altă formă de vrăjitorie. Esențială este dobândirea unei receptivități care să permită descifrarea configurațiilor astrale. Unii astrologi recunosc că sunt ghidați de diferite spirite în "munca" lor, spirite fără de care nu ar putea să descifreze viitorul.

Totii astrologii "de calitate" sunt mediumi, chiar dacă nu totii constientizează că ideile care le vin în minte în chip spontan sunt inspirate de o altă entitate. Putini dintre cei care percep clar influențele unor astfel de entități își dau seama că au de-a face cu diavolul; majoritatea sunt convinși că astfel de spirite sunt "benefice" (chiar "îngeri de lumină"), și se deschid fără retenere influențelor "superioare."

Un fost astrolog făcea următoarea observație: "Dacă privim sincer la astrologie, începem să vedem că adeptii acestui sistem - fără să o știe - bat la ușă prin care se stabilește comunicarea cu ființe spirituale cunoscătoare, totuși înșelătoare. În cele din urmă, ușa se deschide, și această deschidere produce o schimbare înfricoșătoare în viața adeptului. El sau ea se maturizează în dexteritate într-un mod inimaginabil: ca un medium al spiritelor." [10;49].

În cartea sa *Un manual de ocultism*, astrologul Sefarial constată că "arta astrologică este considerată a fi cheia științelor oculte" [10;18]. Aproape toți vrăjitorii folosesc diferite forme de astrologie. Faimoasa vrăjitoare Sybil Leek mărturisea: "Astrologia este știința mea, vrăjitoria este religia mea..." [10;18]. Ea observa strânsa legătură dintre astrologie și chiromantie, numerologie și celelalte ramificații ale vrăjitoriei.

"Astrologia, prin urmare, a jucat un rol major în toate "științele" magice: alchimia, magia neagră, chemarea spiritelor, necromantia și chiar practici magice mai simple, cum ar fi folosirea talismanelor" [10;20], observa Lawrence Jerome.

După ce ne-am oprit puțin asupra legăturii strânse dintre astrologie și vrăjitorie, să vedem încă o direcție din care se poate constata rătăcirea în care se află astrologii: cercetarea concepției lor despre persoana lui Hristos (din moment ce peste 70% dintre ei cred în reîncarnare, este firesc ca părerea lor să fie deformată).

O declarație standard a concepției astrologilor o avem de la astrologul Marcus Allen: "Cristos a avut toate cele șapte planete antice... toate unindu-se în Pesti... astfel că El a fost Pestele suprem, absolut... și astfel El a inaugurat Era Pestilor care acum se termină odată cu ivirea zorilor Vărsătorului, care este inaugurată de cea de-a doua venire a vieții lui Hristos în interiorul fiecăruia dintre noi... În Era Vărsătorului, fiecare este Avatar (mare iluminat n.n.), fiecare este pus pe aceeași lungime de undă cu eul lui superior" [10;27].

Vedem afirmată aici o răstălmăcire new-age-istă (una între multe altele) a celei de-a doua veniri a lui Hristos, potrivit căreia El nu va veni cu slavă, cum arată Sfânta Scriptură, ci noi însine vom deveni Hristosi prin constientizarea "dumnezeirii" noastre.

Este cel puțin suspect faptul că, în afara celor trei Magi de la Răsărit, timp de două mii de ani astrologii au uitat să spună oamenilor că se află în Era Pestilor, în care potrivit calculelor lor mântuirea trebuia căutată

la picioarele lui Hristos. Dacă ar fi fost sinceri în rătăcirea lor - și nu ar fi fost inspirați de diavol, ar fi trebuit ca în acest interval să îndemne lumea spre Hristos (deși acest lucru nu ar fi folosit Bisericii - căci recunoașterea adevărului de către ei s-ar fi asemănat cu cea a femeii cu duh pitonicesc pomenită în Sfânta Scriptură).

Marea majoritate a astrologilor susțin că Biblia este plină de referințe astrologice, cea care li se pare cea mai evidentă fiind despre steaua care i-a călăuzit pe cei trei Magi spre locul Nasterii Mântuitorului. Rostul acestei stele nu era însă de a arăta valoarea astrologiei ei, după cum arată Tradiția creștină, era tocmai de a-i aduce pe păgâni - care se ocupau cu practicile magice - să se închine Fiului lui Dumnezeu. Steaua Magilor marchează sfârșitul închinării păgâne și chemarea tuturor neamurilor la credința în Dumnezeu cel în Treime lăudat. Cum spune atât de frumos Condacul Crăciunului: "Nasterea Ta, Hristoase, răsărit-a lumii lumina cunostintei. Că printr-înșă ceia ce slujeau stelelor de la stea s-au învățat să se închine Tie, Soarelui dreptății... ."

Să vedem ce spune Sfânta Scriptură despre cei care practică astrologia: "Privind la cer și văzând soarele, luna, stelele și toată ostirea cerului, să nu te lași amăgit ca să te închini lor, nici să le slujești" (Deut. 4, 19). Iar "de se va afla la tine, în vreuna din cetățile tale pe care ți le va da Domnul Dumnezeu tău, bărbat sau femeie care să fi făcut rău înaintea ochilor Domnului Dumnezeului tău, călcând legământul Lui, și se va duce și se va apuca să slujească altor dumnezei și se va închina aceluia, sau soarelui, sau lunii, sau la toată ostirea cerească, (...) să scoti pe bărbatul acela sau pe femeia aceea care au făcut răul acesta la porțile tale și să-i ucizi cu pietre" (Deut. 17, 3-5).

După cum se vede, Dumnezeu a poruncit foarte categoric poporului ales să nu se închine la stele. Închinarea aceasta era una dintre cele mai vechi forme de astrologie. Oamenii care credeau că vietile lor sunt influențate de stele nu sovăiau să li se închine. Chiar dacă în zilele noastre au rămas puțini oameni care cinstesc stelele ca pe niște zeități, totuși numărul celor care "ghicesc în stele", al celor care practică astrologia, este foarte mare.

După cum arată Sfânta Scriptură, osânda lor este aceeași cu cea a vrăjitorilor (de fapt, astrologia - ca orice altă metodă de ghicire a viitorului - este tot o formă de vrăjitorie, chiar dacă pare mai nevinovată).

În Vechiul Testament se arată că pedeapsa care îi aștepta pe vrăjitori era moartea. În zilele noastre vrăjitorii au nu numai dreptul să facă ce vor, ci chiar să își facă publice convingerile, indiferent de modul în care aceste convingeri influențează mediul social. Dar chiar dacă pentru vrăjitorii contemporani nu există pedepse penale, pe cei care mor nepocăiți Dumnezeu îi va pedepsi cu osândă vesnică în chinurile iadului (statistic, numărul vrăjitorilor și ereticilor care se pocăiesc înainte de a muri este infim).

Practicarea astrologiei, ca a oricărei alte forme de vrăjitorie, atrage după sine pedeapsa lui Dumnezeu peste întreaga comunitate care aprobă astfel de practici. În Cartea Proorocului Ieremia vedem cum închinarea la stele aduce mânia lui Dumnezeu peste asezările idolatre, vedem cunoscuta prevestire a dărâmării Ierusalimului: "Casele Ierusalimului și casele regilor lui Iuda vor fi necurate ca Tofetul pentru că pe acoperișul tuturor caselor se aduce tămâie întregii ostiri ceresti și se săvârsesc turnări în cinstea dumnezeilor străini. (...) Iată voi aduce asupra cetății acesteia și asupra celorlalte cetăți toate nenorocirile pe care le-am rostit împotriva ei, pentru că și-a învărtosât inima și nu ascultă cuvintele Mele" (Ier. 19, 13-15).

Precum a fost dărâmat Ierusalimul, așa se vor dărâma și cugetele cele viclene ale celor care se ocupă cu vrăjitoria. Iar mânia Domnului va fi greu de îndurat. În Sfânta Scriptură găsim relatarea curățirii templului Domnului de toate cele ce slujeau la închinarea idolească: "Regele a poruncit lui Hilchia, arhierul, preoților de mâna a doua și celor ce stăteau de strajă la prag să scoată din templul Domnului toate lucrurile făcute pentru Baal, pentru Astarte și pentru toată ostirea cerului și să le ardă afară din Ierusalim" (IV Regi 23, 4).

O astfel de curățire ar trebui să aibă loc în sufletul fiecărui creștin care își dă seama că s-a aflat în înșelare. Așa cum diavolul nu s-a sfiit să spurce Templul Domnului, tot așa nu s-a sfiit să spurce și unele

comunități creștine: uneori a reușit să îl înșele chiar pe păstor, iar acolo unde păstorul i-a stat împotriva, necuratul a încercat să îi atragă în rătăcire măcar pe credincioși. Fără a ne lepăda de o asemenea înșelare, nu vom putea să fim ai lui Hristos și nu vom putea fi temple ale Duhului Sfânt.

Sfânta Tradiție este plină de texte care combat "ghicitul în stele". În scrierea sa Despre idoli, Tertulian nota: "Între diferitele îndeletniciri ale oamenilor nu se poate să nu observăm unele arte sau profesii care înlesnesc închinarea la idoli. De astrologi nici nu se face să mai vorbim, întrucât însă unul din ei a cutezat să se justifice de faptul că continuă să practice această profesie, am de gând să spun câteva cuvinte în legătură cu aceasta. Nu voi spune că a așeza nume de dumnezei falsi în cer, a le atribui un fel de atotputernicie și a-i abate pe oameni de la înălțarea rugăciunilor către Dumnezeu, însuflându-le credința că destinul lor este invariabil predeterminat de astre - nu voi spune că toate acestea ar fi totuna cu venerarea unor dumnezei falsi. Eu afirm însă că astrologia, în acest caz, se asemuiește îngerilor căzuți care s-au îndepărtat de la Dumnezeu pentru a înșela neamul omenesc... Dacă magia este posibilă de pedeapsă, iar astrologia reprezintă o varietate a ei, atunci împreună cu genul este condamnată și specia. Astfel, din timpul apariției Evangheliei, tot soiul de sofisti (în sensul de "înțelepți închipuiți" - n.n.), astrologi, vrăjitori, magi și ghicitori trebuie să fie obligatoriu pedepsiți" [50;54].

Îngrijorat de răspândirea largă a practicilor de acest gen, marele teolog român Ioan Gh. Savin scria: "Sunt și la noi mulți, foarte mulți adepți ai unor astfel de practici: de la femeia din periferia de oraș sau de la sate, care-și caută în cafea sau umblă cu datul în cărți, și până la simandicoasele fete care cred că au temeuri științifice de a-și cerceta destinul după prescripțiile științelor ascunse! Dintre aceștia, mulți se cred și se prenumără între fiii Bisericii. Și încă dintre fiii cei buni. Cu aceeași pioșenie cu care-și aprind candela în fața icoanei Mântuitorului sau cu care își duc sărindarul la cutare biserică cu sfinți făcători de minuni, își poartă pașii și spre precizătorul care le va citi din stele și din liniile mâinii sau ale scrisului viitorul. Un astfel de creștinism însă e mai aproape de magie decât de Hristos. Acest amestec între magie și religie, între Dumnezeu și Lucifer, între Simon Magul și Hristos, între puterea demonică și bunătatea divină nu înseamnă decât cea mai completă renegare a creștinismului. E apostazie directă" [54;45].

În Dogmatica Sfântului Ioan Damaschin găsim următoarele precizări: "elinii spun că prin răsăritul, apusul și prin conjunctia acestor stele, a soarelui și a lunii, se conduc destinele noastre. Cu aceasta se ocupă astrologia. Dar noi susținem că ele sunt semne de ploaie, de secetă, de frig, de căldură, de umezeală, de uscăciune, de vânturi și de altele asemenea, dar nici într-un caz semne ale faptelor noastre, căci noi am fost făcuți liberi de Creator și suntem stăpânii faptelor noastre. Dacă facem toate din cauza mișcării stelelor, facem cu necesitate ceea ce facem: iar ceea ce se face cu necesitate nu este nici virtute, nici viciu. Iar dacă nu am dobândit nici virtute, nici viciu, atunci nu suntem vrednici nici de laude, nici de pedepse. Dumnezeu va fi nedrept dacă dă unora bunătăți, iar altora necazuri. Apoi Dumnezeu nu ar cârmui și nici nu ar purta de grijă de faptele Sale, dacă toate s-ar conduce și s-ar produce din necesitate. De prisos ar fi rațiunea noastră, căci nu am fi stăpânii nici unei fapte și în desert am delibera. Dar negresit rațiunea ni s-a dat în scopul deliberării; pentru aceea tot ce este rațional este și liber" [18;58].

Vechile Pravile bisericesti nu au trecut cu vederea arta "ghicitului în stele", ci au arătat netemeinicia concepției potrivit căreia viața omului ar fi influențată de planete: "Viața omului nu are nici un soroc pus, nici este vreunui om vremea scrisă mai înainte, sau socoteala impusă ca atâția ani să trăiască; cu sfatul și voia lui Dumnezeu, atunci omul moare; iară către cei care iubesc pricirea (adică cearta n.n.), vom răspunde și vom zice că nu se află la Dumnezeu să fie făcut vreun lucru fără de cale..., și iarăși de ar fi fost mai înainte o hotărâre și o predestinație a omului, atâția ani să trăiască, nimeni nu s-ar vindeca vreodată de vreă boală; și nici n-ar chema vreodată pe vreun doctor, pentru că acea hotărâre ce a hotărât mai înainte Dumnezeu ar fi neschimbată, însă hotarul și sorocul vietii a tot omul este porunca lui Dumnezeu, care nimenea nu poate să o priceapă" [53;516].

Sfântul Simeon al Tesalonicului scria (împotriva celor ce susțineau că cercetarea astrologică nu este ceva rău): "a vorbi despre noroc, despre ursitori, despre explicarea nasterilor, după zodii sau stele și pentru citirile de stele e lucru nebunesc și fără de Dumnezeu... însă bunătățile și răutățile noastre se mișcă după a noastră singură voință" [53;516]. Nu este greu de observat că Sfântul Simeon se referea foarte precis tocmai la formele de astrologie practicate astăzi, și nu la vechea închinare la stele. El contesta pretentia

astrologilor de a fi în măsură să ghicească viitorul folosindu-se de mersul astrelor. Pentru că oamenii sunt liberi să aleagă binele sau răul, și nici o configurație planetară nu poate să stânjenească această alegere.

I. 3. Despre profetiile Sfinților și "profetii" cutremurelor

Să nu se creadă că Sfinții Bisericii au vorbit despre ghicitul viitorului numai din dorința de a nega orice harismă prezentă la alții. Ci au vorbit cunoscând îndeaproape problema.

Părinții nu au negat posibilitatea descoperirii unor evenimente viitoare prin darul lui Dumnezeu. Părinții cu viață sfântă au putut și pot primi de la Dumnezeu descoperirea unor fapte înainte ca ele să aibă loc.

Nu multe sunt cazurile în care Dumnezeu dăruiește slujitorilor săi să cunoască viitorul, și ele au loc numai în scopul de a ajuta mântuirii oamenilor sau de a anunța pedeapsa dumnezeiască.

Criteriile după care se recunoaște o persoană care are harisma înainte-vederii sunt următoarele: persoana respectivă aparține Bisericii lui Hristos, recunoaște ca adevărate toate învățăturile bisericesti, duce o viață de sfințenie, nu "prevede" nimic din ceea ce poate contrazice dogmele sau învățăturile Sfintei Tradiții. Pare că Dumnezeu ar fi egoist și nu ar vrea să îi facă părtași și pe alții acestei harisme. În realitate Dumnezeu nu poate încredința acest mare dar decât celor care știu să se folosească de el cu înțelepciune. Darul înainte-vederii are rolul de a întări credința oamenilor și de a-i călăuzi pe calea mântuirii; Dumnezeu nu avea de ce să încredințeze acest dar celor care stau departe de Biserică. Pentru că darul înainte-vederii nu este bun în sine, ci este bun numai în măsura în care este folosit pentru a ajuta mântuirii sufletelor.

Ne vom opri puțin asupra câtorva dintre profetiile Sfântului Cosma, marele dascăl al Greciei. Spre sfârșitul secolului al XVIII-lea, principala problemă a grecilor era eliberarea de sub ocuparea turcească. Legat de această așteptare înflăcărată, plină de nădejde, Sfântul Cosma a făcut câteva profetii.

"ȚCând va veni lucrul dorit?" (eliberarea de sub turci - n.n.), l-au întrebat pe sfânt în Tsaraplana Epirului. ȚCând se vor amesteca acestia", a răspuns sfântul arătând spre cei doi copăcei". [62;197]. Tot despre acest moment, aflându-se în Epir, el a profetit: "Chinurile sunt încă multe. Aduceți-vă aminte cuvintele mele: Rugați-vă, lucrați și răbdați cu tărie. Până ce se va închide această rană a platanului, tinutul vostru va fi în sclavie și nefericire". [62;197]. Și a mai precizat: "Lucrul dorit va veni când două pascalii vor cădea în același împreună" [62;197].

Copăceii s-au amestecat în același an în care s-a închis rana platanului, în 1912, anul eliberării Epirului. În acel an, praznicul Bunevestiri a căzut în aceeași zi cu praznicul Învierii: odată cu Epirul au fost eliberate și alte regiuni ale Greciei continentale.

Profetiile sfântului au fost legate de subiecte variate: "Din scoli vor ieși lucruri pe care mintea voastră nu și le poate închipui. Vei vedea în câmp căruțe fără dobitoace alergând mai repede decât iepurele. Va veni vremea în care locul acesta va fi încins cu un fir. Va veni vremea când oamenii vor vorbi dintr-o parte în alta □ de pildă, de la Constantinopol în Rusia □ ca și cum ar fi în camere apropiate. Vei vedea oameni zburând în cer ca niște păsări și aruncând foc în lume. Câți vor trăi atunci vor alerga la morminte și vor striga: Iesiti voi, cei morți, să intrăm noi, cei vii!" [62;205].

Nu trebuie să credem că profetiile de mai sus sunt făcute prin inspirație dumnezeiască doar prin faptul că s-au împlinit. Chiar și un om de știință al vremurilor respective ar fi putut spune că, mai devreme sau mai târziu, omul ar fi construit mașini și avioane de război, că ar fi inventat telefonul sau telegraful, (ar fi fost de ajuns să vadă planurile aparatelor de zbor făcute de Leonardo da Vinci, și și-ar fi dat seama că posibilitatea ca omul să nu zboare cu ajutorul unei mașinării perfecționate ar fi fost extrem de mică). Iar pentru vicelanul diavol era la fel de simplu să spună aceleași lucruri (nu o dată diavolul s-a folosit de tehnică pentru a da credibilitate "profetiilor" sale; a se vedea cazul lui Maurice Berteax căruia un "clarvăzător" i-a prezis - în anul 1874, cu 29 de ani înaintea efectuării primului zbor cu avionul - că va muri ucis de o mașină zburătoare).

Sfântul Cosma nu a făcut profetiile legate de descoperirile științifice în urma cercetării științei. Le-a făcut pentru că așa l-a insuflat Dumnezeu. Dacă s-ar fi folosit de știință, i-ar fi fost cu neputință să știe peste câți ani Epirul va scăpa de sub jugul turcesc.

Una dintre cele mai interesante profetii ale Sfântului Cosma pare a avea legătură directă cu timpul în care trăim: "Va veni vremea când vor conduce lumea lucrurile necuvântătoare și neînsufletite" [62;199]. S-ar putea să fie vorba tocmai de faptul că mulți oameni, creștini cu numele, sunt sclavi ai televizorului, în fața căruia își petrec ore îndelungate în fiecare zi; și dacă pierd un episod dintr-o telenovelă cad în deznădejde. S-ar putea ca în profetia sfântului să fie vorba despre fanatismul celor care își petrec ore întregi în spațiul virtual, fiind sclavii internetului, și în lumea reală nu sunt în stare să se poarte normal nici măcar câteva minute. S-ar putea să fie vorba și de faptul că jocurile pe calculator și desenele animate pline de violență modelează universul copiilor, întinându-le curăția sufletească. "Oare putem spune că internetul și televizorul conduc omenirea?", s-ar putea întreba cineva. Dacă ne gândim că nici televizorul și nici internetul nu sunt altceva decât lucruri făcute de mintea omenească, nu am avea de ce să ne speriem. Chiar dacă s-ar putea ca, peste o vreme, să fie creat un robot care să poată conduce oamenii, totuși e puțin probabil să se ajungă la o asemenea situație.

Profetia sfântului legată de "lucrurile necuvântătoare care vor conduce lumea" ar putea fi legată de televizor tocmai pentru că oamenii se lasă modelați de exemplele pe care le oferă acesta: de la televizor oamenii învață să vorbească, să se îmbrace, să "iubească", să se relaxeze. Televizorul este un manipulator ideal al cărui comenzi subtile sunt executate de către oameni "în deplină libertate". Și chiar dacă el transmite vorbele altora, el nu vorbește.

Profetia ar putea fi legată de internet și pentru faptul că, încetul cu încetul, viața umană este din ce în ce mai legată de operațiunile făcute pe calculator. Și poate că, peste ani și ani, cine va domina internetul va domina în mare măsură viața oamenilor, prin controlul hranei, al mijloacelor de transport, al energiei electrice. Totuși, nu este locul să insistăm aici asupra acestei profetii. Ci vom trece la o altă profetie a sfântului Cosma:

"Răul va veni de la cei cititi [învătați, intelectuali]." [62;200]. Dacă aceasta ar fi fost singura profetie a sfântului, atunci intelectualii (care s-ar fi simțit muștrăți în mod direct de această profetie) ar fi putut afirma despre sfânt că este un habotnic și un extremist (mass-media încearcă să ne convingă de faptul că pentru creștini astfel de cuvinte ar trebui să își piardă încetul cu încetul conotația negativă, fiind asemănătoare injuriilor care au fost adresate miilor de sfinți mucenici de către călăii lor).

Una dintre cele mai clare dovezi care arată câtă dreptate a avut sfântul este necredința intelectualilor, sau mai bine zis reaua credință a acestora. Ce sunt intelectualii? Sunt oameni care se evidențiază prin nivelul lor intelectual. Nimic nu e rău în asta. Dar rău este că, în cele mai multe cazuri, intelectualii sunt ruși de Biserică, intelectualii au propriul lor Dumnezeu și propria lor credință. Rău este că intelectualii nu vor să își folosească talentele primite de la Dumnezeu spre folosul lor duhovnicesc și spre ajutorul celorlalți, ci îl folosesc în scopuri contrare.

Specifică intelectualilor a fost atitudinea de a fragmenta învățătura Bisericii și de a lua din ea numai ce le convine. Nu este greu să recunoaștem originea acestei atitudini în trăsăturile de bază ale ereziilor primelor veacuri. Fără să își dea seama, intelectualii repetă demersul rationalist al marilor eretici (totuși, uneori sunt conștienți de faptul că îi urmează pe acestia: Carl Gustav Jung a semnat tratatul său *Sermones ad Mortuos* cu pseudonimul Basilide, celebrul eretic gnostic □ cf. [8;140]).

Pe astfel de intelectuali (al căror tipar îl recunoaștea în "înțeleptul" și în același timp ereticul Tolstoi) îi muștră Sfântul Ioan din Kronstadt când spunea că "Fiul lui Dumnezeu a venit pe pământ ca prin învățătura, minunile, pilda, pătimirile și moartea Sa să reaseze și să mântuiască neamul omenesc, să-l lumineze, să-l curețe, să-l înnoiască, să îl înfrumusețeze cu toată virtutea și să-l unească pe veci cu Sine; iar Lev Tolstoi, dimpreună cu scriitorii asemeni lui, cărora nu este număr, s-au arătat și trăiesc pe pământ spre a întuneca, strica prin lipsa lor de Dumnezeu, prin necredința și anarhia lor, o multime de oameni,

care le urmează, le citesc scrierile hulitoare" [33;35-36]. "Da, nu este înțelepciune la Lev Tolstoi, cel care a înnebunit cu totul, ci este la Biserica pe care el o calcă în picioare, este la apostoli si la evanghelisti si la toti Sfintii Părinti si Dascăli ai lumii." [33;41].

Iar celor care se îndeletniceau cu înțelepciunea cea desartă a acestei lumi, respingând adevărul, marele sfânt le spunea: "Încetati a mai bea apa cea moartă a romanelor si a tuturor cărților puturoasei înțelepciuni lumesti, care s-au înmulțit la nesfârșit. De nu veti asculta, veti rămâne în veac învățati orbi, care nu cunosc calea si în păcatele voastre veti muri si veti mosteni întunericul vesnic. Vă ajunge cât ati răs de adevărurile cele vesnice si vii; cu dragoste vă chemăm în sânul Bisericii □ desteptati-vă din trufia păcatului si din hipnoza patimilor pe care noi v-o punem, cu toată dreptatea, pe seamă" [33;41].

Intelectualii au avut o atitudine dualistă în privinta profetiilor legate de viitor. Mai precis, au căutat să nege valoarea profetiilor făcute de sfintii Bisericii si să cerce-teze cu atentie "profetiile" făcute de "misticii" de alte credinte (consider incorectă folosirea termenului mistic în afara teritoriului ortodox; Dumnezeu nu poate fi văzut decât de către cei cărora li Se descoperă El Însusi: fată de creștinii ortodocși, "misticii" altor religii sunt orbi care au halucinatii vizuale).

Este adevărat că au existat si false profetii puse pe seama sfintilor Bisericii, si la fel de adevărat este că neîmplinirea lor a generat confuzie în mintile celor slabi în credință. Dar intelectualii nu au fost obiectivi în căutarea lor, nu au încercat să afle care profetii erau autentice si care nu. Ei au vrut să cerceteze profetii de pe un teren religios neutru. Aceasta este atitudinea impusă oricărui cercetător care aspiră la faimă internațională: imparțialitatea. Dacă tratezi lucrurile din perspectivă creștină, se consideră că ti-ai pierdut obiectivitatea: filtrul tău creștin a deformat realitatea.

Această obiectivitate a cercetării nu a tinut seama de un criteriu: că lipsa perspectivei creștine poate fi de o mie de ori mai periculoasă decât imparțialitatea. Ce au făcut intelectualii (psihologi, sociologi, istorici ai religiilor, etc.)? Au încercat să sondeze adevărurile religioase după propriile lor criterii. Ei au selectat criteriile de judecată a adevărului, de parcă acest lucru ar fi stat în puterea lor.

Există un adevăr al cercetătorilor, al specialistilor. Dar el nu are nimic în comun Adevărul absolut, cu Dumnezeul cel Viu. Nu vom analiza pe larg atitudinea religioasă a intelectualilor. Ci vom observa că linia pe care au mers ei în cunoasterea religioasă a fost urmată de către marea masă de oameni, care s-a lăsat călăuzită de către niste păstori orbi.

Ne vom opri atentia asupra unui singur aspect: cercetările migăloase i-au făcut pe intelectuali să ajungă la concluzia că profetii si profeti au existat în toate marile religii ale lumii. Imparțialitatea științifică le-a fost cea mai bună barieră pentru a ajunge la adevăr. Respingând învățătura creștină, ei au respins si darul discernământului cu care Dumnezeu îi binecuvântează pe creștini. Imparțialitatea, considerată piatră de temelie a cercetării lor, a fost prăpastia care i-a împiedicat să deosebească între falsele si adevăratele minuni, între falsele si adevăratele profetii.

Interesul manifestat de intelectuali fată de minunile si profetiile existente în alte spatii religioase a fost molipsitor: ceilalti s-au grăbit să afle cât mai multe despre acest subiect, cu o foame care trăda nu numai dorință de cunoastere, ci si dorință de senzational (combinată nu de putine ori cu dorinta de a acumula cât mai multe subiecte pentru discutii sterile; se observă o atitudine comună cu cea a gospodinelor care "vânează" telenovele).

Vom atinge un punct extrem de important în problematica profetiilor contemporane: este vorba de tema cutremurelor, o temă căreia i se acordă astăzi din ce în ce mai multă atentie.

În Sfânta Scriptură există câteva referiri la cutremure. La răstignirea Mântuitorului "pământul s-a cutremurat si pietrele s-au despicat" (Matei 27;51). Când îngerul Domnului a prăvălit piatra de la mormântul în care fusese pus trupul Mântuitorului, "s-a făcut cutremur mare" (Matei 28;2).

"La miezul noptii, Pavel si Sila, rugându-se, laudau pe Dumnezeu în cântări, iar cei ce erau în temniță îi

ascultau. Si deodată s-a făcut cutremur mare, încât s-au zguduit temeliile temnitei si îndată s-au deschis toate usile si legăturile tuturor s-au dezlegat" (Fapte 16; 25-26).

Putem vedea în aceste trei exemple o dovadă a faptului că acest fenomen, inclus în categoria fenomenelor naturale si considerat a nu avea decât cauze stiintifice, poate avea si altfel de cauze.

Crestinii stiu că nimic nu se întâmplă fără rost, că de fapt nu există întâmplare. Chiar dacă de multe ori oamenii nu înțeleg pentru ce au loc anumite cutremure sau inundatii, în toate se manifestă o rânduială dumnezeiască. Si tocmai pentru că este dumnezeiască si nu omenească, oamenii nu o pot cerceta cu aceeasi curiozitate cu care cercetează lucrul mâinilor lor. Sau, chiar dacă o cercetează cu înfumurare, ajung la concluzii gresite. Voia lui Dumnezeu se descoperă numai celor smeriti, celor sporiti în virtute, celor care merg pe calea mântuirii. Ceilalti confundă cugetul lor cu cugetul lui Dumnezeu.

De ce există psihoza cutremurelor? Pentru că oamenii sunt constienti de faptul că preferă păcatul virtutii, că aleg răul în locul binelui. Si le este teamă că pedeapsa lui Dumnezeu va cădea asupra lor, cu aceeasi urgie cu care a căzut asupra celor din Sodoma si Gomora.

Pe unii oameni nu îi interesează nici referinta scripturistică la cutremurul de la răstignirea Mântuitorului (care a arătat că întreaga creatie a simțit ecoul mortii lui Hristos), si nici referinta la cutremurul care a avut loc atunci când îngerul a prăvălit piatra de la mormânt. Pe acei oameni nu îi interesează că Hristos a Înviat, si că fiecare dintre noi va învia, spre răsplată sau spre osândă. Pe acei oameni îi interesează numai profetiile Sfintei Scripturi legate de pedepsirea păcătoșilor la sfârșitul lumii. Pentru că, desi ei au ales calea păcatului, glasul constiintei îi mustră încă. Si chiar dacă nu vor să se îndrepte, totusi se tem de pedeapsa pe care o merită.

Mântuitorul a fost întrebat de ucenici când va veni sfârșitul lumii: "Spune nouă când vor fi acestea si care este semnul venirii Tale si al sfârșitului veacului? Răspunzând, Iisus le-a zis: Vedeti să nu vă amăgească cineva. Căci multi vor veni în numele Meu, zicând: Eu sunt Hristos, si pe multi îi vor amăgi. Si veti auzi de războaie si de zvonuri de războaie; luati seama să nu vă speriați, căci trebuie să fie toate, dar încă nu este sfârșitul. Căci se va ridica neam peste neam si împărătie peste împărătie si cutremure pe alocuri. Dar toate acestea sunt începutul durerilor. Atunci vă vor da pe voi spre asuprire si veti fi urâți de toate neamurile pentru numele Meu." (Matei 24; 3-9). Prigoana suferită de Biserica în țările comuniste, si în mod special în Imperiul Rusesc, oferă o imagine palidă a prigoanei finale.

Până la această prigoană sângeroasă, chiar dacă vor fi războaie sau cutremure, ele nu vor fi clipele sfârșitului. Pe oameni nu îi sperie însă numai judecata finală, îi sperie si momentele care o vor preceda.

"Si în ceasul acela s-a făcut cutremur mare si a zecea parte din cetate s-a prăbusit si au pierit în cutremur sapte mii de oameni, iar ceilalti s-au înfricosat si au dat slavă Dumnezeului cerului." (Apoc. 6; 11-13). "S-a făcut cutremur mare, asa cum nu a fost de când este omul pe pământ, un cutremur atât de puternic" (Apocalipsa 6; 16-18).

Este clar că, în cele din urmă, sfârșitul lumii va veni. Dar crestinii nu au de ce să îl astepte cu spaimă. Celor ce au crezut cu adevărat în Hristos, sfârșitul le va fi spre împlinire, spre bucurie vesnică în dragostea lui Dumnezeu. Crestinii nu trebuie să se teamă că vine sfârșitul, nu trebuie să se molipsească de disperarea sectanților a căror propovăduire nu are în centru dobândirea raiului si unirea cu Hristos, ci spectacolul apocaliptic.

Totusi, cugetarea la sfârșitul lumii poate izgoni moleseala, poate alunga trândăvia care vrea să pună stăpânire pe inimi. Pentru a aprinde râvna crestinilor pentru mântuire, Sfântul Cosma Etolianul spunea: "Cerul care se vede, pământul si toate vor arde si lumea va muri. Când vor face acestea? Hristosul meu spune că acum ele se apropie repede, a ajuns cutitul la os. Se vor face dintr-o dată, ar putea să se facă si în noaptea asta. Oare n-au si început deja? Nu vedeti cum au pierit animalele voastre, recoltele voastre? Cum izvoarele si râurile s-au întors? Azi ne lipseste una, mâine alta si Dumnezeu ni le dă tot mai puțin, iar noi, ca niste nesimțiti, nu ne gândim la ele. Vă spun iarăsi un lucru si vă îndemn: chiar dacă cerul s-ar

coborî jos si pământul ar urca sus, chiar dacă lumea întreagă va pieri, cum are să piară azi-mâine, să nu vă îngrijiti ce va face Dumnezeu. De vă va arde trupul vostru, de vi-l va prăji, dacă vă va lua lucrurile voastre, să nu vă îngrijiti: dati-le, că nu sunt ale voastre. De suflet si de Hristos aveti nevoie. Chiar dacă lumea întreagă ar cădea, nu v-ar putea lua acestea două, numai dacă nu le veti da de bunăvoie. Acestea două să le păziti, ca să nu se întâmple să le pierdeti" [62;139-140].

Îndemnându-i pe creștini să se roage, Sfântul Cosma îi sfătuia: "să o facem mijlocitoare, ca să mijlocească la Hristos, pe Stăpâna noastră Născătoare de Dumnezeu, fiindcă Fiul ei e mândros pe noi pentru prea multele noastre păcate si vrea să ne piardă. Ce mai așteptăm, fratilor? Azi-mâine vine sfârșitul lumii, de aceea alergati să vă îndreptați" [62;113].

Au trecut mai mult de două sute de ani de când au fost rostite aceste cuvinte, si sfârșitul lumii nu a venit. Cei care însă au cugetat la sfârșitul lumii si si-au îndreptat vietile prin pocăință, acum se bucură de desfătările raiului. Iar cei care au râs de cuvintele Sfântului Cosma, si au rămas robi păcatului, au gustat deja din întunericul Apocalipsei.

Tot asa cum în primele secole ale Bisericii unii creștini așteptau sfârșitul lumii ca sfârșit al prigoanelor sângeroase pornite de către împărații păgâni, si așteptarea sfârșitului le-a sporit râvna spre cele duhovnicești, tot asa si astăzi unii creștini pot cugeta la apropierea sfârșitului: cu atât mai mult cu cât lumea nu vrea să meargă spre mai bine, ci spre mai rău.

Este adevărat si faptul că înmulțirea păcatului si împrăștierea creștinilor care duc viață curată e un semn al apropierii sfârșitului. Un părinte cu viață sfântă a profetit că, atunci când nu va mai fi potecă de la un om la altul (adică atunci când se va răci dragostea dintre oameni), va veni sfârșitul. Vedem astăzi că, desi s-au înmulțit mijloacele de comunicare, că desi prin internet si prin telefonie mobilă oamenii își trimit sute de mesaje, aceste mesaje exprimă multă, foarte multă superficialitate. Si, chiar când aceste mesaje contin declaratii de dragoste, e vorba de cele mai multe ori de o dragoste pătimasă, de o dragoste carnală: dragostea curată e stâlciată de tot felul de caricaturi.

În slujba sa, Sfântul Ierarh Nectarie din Eghina, marele făcător de minuni, este numit sfânt "al vremurilor de pe urmă". Trebuie să ținem seama si de acest fapt: că lumea va exista atâta vreme cât va exista Biserica. Si că, atunci când credința se va împrăști, va veni sfârșitul. Lumea nu are rost fără Biserica. Lumea care respinge, defăimează si prigonește Biserica, pe față sau pe ascuns, își scrie singură condamnarea la moarte. Putem spune chiar că o astfel de lume este sinucigașă.

De nimic altceva nu trebuie să se îngrijească drept-credincioșii, decât de unirea cu Hristos. Cei uniți cu Hristos pregustă bucuriile raiului încă din viața pământească si pe acestia, chiar dacă sfârșitul lumii va veni, mai devreme sau mai târziu, nu îi poate atinge nici disperarea si nici groaza apocaliptică. Cuvintele din Crez □ "Aștept Învierea mortilor si viața veacului ce va să fie..." nu arată nici disperare, nici frică. Cine rosteste Crezul are inima plină de nădejde în Dumnezeu, în Cel care poartă de grijă tuturor celor care îl cinstesc.

Cei uniți cu Hristos nu se lasă molipsiti de psihoza cutremurelor. Ei stiu că Dumnezeu are grijă de fiecare în parte. Ei nu se tem de cutremure sau de alte necazuri, ci se tem numai să nu păcătuiască, să nu se îndepărteze de Dumnezeu.

Sfântul Ioan Gură de Aur rezuma foarte frumos filosofia creștină despre înfruntarea necazurilor: "Nimic nu apleacă sufletul atât de mult spre iubirea de înțelepciune ca necazul" [59;58]. Si mai spunea că "darul de a suferi este mai mare decât darul de a învia mortii, pentru că făcând cineva minuni, îi rămâne dator lui Dumnezeu, pe când dacă cineva suferă, acestuia Dumnezeu îi rămâne dator" [59;265].

Chiar dacă ar fi cutremure, creștinii adevărați nu au de ce să se teamă. Pentru că stiu că nici un cutremur nu poate avea loc fără îngăduință dumnezeiască.

Si dacă sfârșitul lumii nu stie nimeni dintre oameni când va avea loc, la fel este si cu cutremurele care îl

vor preceda. Acest lucru îl știe numai Dumnezeu.

Iar profetii de ocazie, care anunță cu disperare cutremure numai pentru a se afla vreme de câteva zile în atenția opiniei publice (și pentru a produce tulburarea care, transformându-se în deznădejde, îi îndepărtează pe oameni de Dumnezeu), nu sunt decât apostoli ai diavolului.

Oamenii trebuie să nu se lase speriați de zvonurile de cutremure. Oamenii trebuie să înțeleagă că falsii profeti nu pot fi mesagerii lui Dumnezeu. Chiar dacă afirmă că vorbele lor sunt inspirate de Dumnezeu, chiar dacă afirmă că au primit misiunea sfântă de a-i chema pe oameni la pocăință. Din Sfânta Scriptură aflăm că diavolul încearcă să imite lucrarea lui Dumnezeu, pentru a câștiga încrederea oamenilor.

Chemarea la pocăință rostită de falsii profeti nu poate aduce roade duhovnicești, chiar dacă pare asemănătoare cu chemarea la pocăință pe care o rosteste Biserica.

Oamenii nu s-au învățat minte. Deși au fost mintiți în nenumărate rânduri de tot soiul de falsi profeti, care au anunțat mari dezastre, cutremure, potop sau chiar sfârșitul lumii, totuși ei continuă să aibă încredere în acești vizionari rătăciți. Vina nu este numai a vizionarilor. Dacă lumea nu i-ar asculta, poate că ei s-ar retrage în vârf de munte sau prin păduri, să sperie ursii și lupii cu mesajul lor. Lumea îi ascultă pentru că se teme de sfârșit. Lumea îi ascultă pentru că se teme de pedeapsa pe care o cheamă asupra ei, păcătuiind.

Profetii de ocazie nu au de unde să știe nici când va veni sfârșitul, și nici când vor veni marile cutremure. Chiar dacă unele cutremure au fost anunțate cu puțin timp înainte ca ele să aibă loc, aceasta s-a datorat faptului că mișcarea plăcilor tectonice are loc înainte ca oamenii să simtă cutremurul. Știind ce se întâmplă în adâncurile pământului, diavolul putea presupune data aproximativă la care oamenii vor simți cutremurul. Dar de cele mai multe ori s-a înșelat. Ar fi fost normal ca oamenii să nu mai dea crezare profetiilor pe care el le-a făcut prin mesagerii săi. Și totuși nu a fost așa. Oamenii s-au încăpățânat să creadă profetiile acestor vizionari. Ba, mai mult, atunci când, pentru o scurtă perioadă de timp aceștia au dispărut din atenția mass-mediei, oamenii s-au dus să îi caute. Chiar dacă știau că păcătuiesc făcând aceasta.

Cei care sunt curioși să afle care sunt profetiile vizionarilor ar trebui să cunoască modul în care profetii adevărați pot fi deosebiți de falsii profeti.

Câtă vreme cineva se află în afara Bisericii, deci este rupt de Trupul lui Hristos, nu poate primi semne de la Dumnezeu. Are Dumnezeu destui robi cu viață sfântă prin care poate chema poporul la pocăință, și nu are nevoie de suflete întinate cu noroiul ereziei sau al păgânătății.

Câtă vreme cineva afirmă despre sine că este fiu al Bisericii, că este urmaș al Sfinților făcători de minuni, și făcându-și reclamă dovedeste iubire de sine, iarăși nu poate fi vas ales al lui Dumnezeu. Domnul nu intră cu forța în inimile oamenilor, și în inimile celor mândri nu are loc, oricât de insistent ar fi chemat. Hristos izgoneste mândria, nu o poate trece cu vederea. Pentru că mândria este dovada credinței în propriile puteri și a lipsei de nădejde în puterea lui Dumnezeu.

Câtă vreme cineva spune că este creștin-ortodox, dar profetiile sale contrazic învățătura Bisericii, el este lup în piele de oaie.

Semnele deosebiri între robii lui Dumnezeu și falsii profeti sunt clare. Dacă oamenii ar ține cont de ele, nu ar mai risca să cadă în prăpastie.

Falsii profeti încearcă să îi convingă pe oameni că în Biserică nu mai există sfinți, nu mai există sfințenie, și de aceea Dumnezeu își revarsă harul său asupra celor care au o credință diferită de cea ortodoxă.

Să citească acești potrivnici ai lui Dumnezeu despre zecile despre profetii pe care le-a făcut părintele Porfirie, marele sfânt grec al vremurilor noastre. Și să își dea seama că în fața acestuia "vizionarii făcători de minuni" care stau departe de Biserică sunt ca niște cocosi în fața vulturului. Să înțeleagă acești

potrivnici că, oricât de puternică ar fi lupta diavolului contra credinței ortodoxe, Biserica nu va putea fi îngenuncheată. Ortodoxia va avea până la sfârșitul veacurilor mărturisitorii ei pe care Dumnezeu îi va povătuși pe calea sfinteniei.

Crestinii nu trebuie să meargă la ghicitori sau să citească despre profetiile falsilor vizionari, gândindu-se că, după ce își satisfac curiozitatea, se vor pocăi de greșelile lor. Nu trebuie făcută nici o concesie diavolului și curselor sale.

Sfântul Cosma Etolianul le spunea creștinilor din vremea sa: "Stii, fratele meu, cum te vrea Dumnezeu? Așa cum tu nu vrei ca femeia ta să aibă legătură cu altul, așa și de la tine Dumnezeu vrea să nu ai nici o parte cu diavolul. Ești mulțumit ca femeia ta să desfrâneze cu altul? - Nu. O dată pe săptămână? - Nu. □ De două ori pe lună? □ Nu. □ O dată pe an. □ Nu. □ O dată la zece, cincisprezece ani? □ Nu. Nu vrei ca altul să îți sărute femeia? Așa și de la tine, fratele meu, Dumnezeu vrea să nu ai nici o legătură cu diavolul" [62;124].

Să îi lumineze Dumnezeu pe cei care merg la ghicitori sau cred în profetiile falsilor vizionari să se lepede de rătăcirea lor, și să nu mai cadă în cursele întinse de diavol nici măcar o dată pe zi; și nici măcar o dată pe lună sau pe an.

Să le dea puterea de a căuta adevărul în Biserică, și să îi ajute să meargă pe calea pe care au mers toți păcătoșii care prin pocăință au devenit sfinți.

Scripturile Noii Ere sau pervertirea Evangheliilor

"Este o grea responsabilitate să afirmi despre actualul Nou Testament, care stă la baza tuturor bisericilor creștine, că este deformat și falsificat, dar nu se află religie mai înaltă decât adevărul." [17;85]

Edmond Bordeaux Szekely

"Nici o carte nu vă poate învăța adevăruri mai profunde ca Evangheliile. Veti răspunde: ȚLe-am citit, dar nu am găsit nimic în ele. De aceea căutăm acum în alte religii: chineză, hindusă, japoneză, musulmană... ț. Bine, dar aceasta o faceți pentru că nu ați înțeles nimic din nemăsurata Înțelepciune care se află în Evangheliile scrise pentru voi, și căutați Lumina în alte învățături, ce nu vă sunt destinate!

Da, stii, sunteți sătui de texte cunoscute, vreți să schimbați puțin hrana. Dar este periculos să o căutați în învățături pe care nu le înțelegeți, care nu sunt făcute pentru structura voastră, pentru mentalitatea voastră. Ceea ce este pentru voi este învățătura lui Hristos. Dar nu ați citit-o serios și nici nu ați meditat suficient asupra ei. Căutați altceva, bine, dar în ce scop?

Adesea urmăm o învățătură orientală pentru a ne mândri în fața altora, pentru a le arunca praf în ochi sau, pur și simplu, pentru a ne singulariza în fața propriilor noștri ochi. Dar aceasta nu servește la nimic, aceasta dovedește doar că iubim extravagantele și nu simplul adevăr. Țl părăsim pe Hristos, dar pentru a urma pe cine?" [7;166].

Citatul reproduș mai sus nu îi aparține vreunui părinte duhovnicesc cu viață sfântă, îngrijorat de apostazia contemporană. Nu îi aparține nici măcar vreunui creștin ortodox, îndurerat de creșterea numărului celor care disprețuiesc Evanghelia înainte de a încerca să îi afle valoarea. Ci îi aparține celebrului întemeietor al Fraternității Albe Universale, Omraam Mikhael Aivanhov, un alt "înainte-mergător al Antihristului", și face parte din lucrarea Un nou înțeles al Evangheliilor.

Fragmentul lasă impresia unei ancorări în cunoașterea Sfintelor Scripturi și pare un îndemn adresat celor care vor să caute adevărul pe meleaguri străine să renunțe la aceste tentative (deși din el reiese ideea că învățătura lui Hristos nu este valabilă și pentru cei care au o altă "structură spirituală"; dar Hristos S-a întrupat pentru mântuirea tuturor oamenilor, și nu a trasat o hartă care să îi delimiteze pe aleșii săi de ceilalți oameni).

Întreaga învățătură a lui Omraam este cât se poate de pacifistă, plină de cuvinte precum speranță, Dumnezeu, dragoste, liniste, credință. Multi creștini consideră că au găsit în povetele sale resursa necesară pentru a-si schimba viața, pentru a merge pe calea păcii și armoniei, purtându-L pe Hristos în suflete. Dar învățătura Fraternității Albe, ca toate "noile învățături" prin care se descoperă "noi înțeleșuri" ale Sfințelor Scripturi sau ale credinței creștine, este o perfidă deformare a adevărului.

Vom exemplifica această afirmație cu comentariul pildei fecioarelor neînțelepte: "Ţvegheati, căci nu cunoașteti nici ziua, nici ora", zice mirele. Vegheati, aceasta nu înseamnă Ţnu dormiti", căci fecioarele erau adormite, atât cele înțelepte, cât și cele nehibzuite, si-n pildă nu se spune că era o greșeală. Vegheati, aceasta înseamnă: fiți în veghere spirituală, căci nu știti nici ziua, nici ora când mirele va veni. Ori, mirele vine în fiecare zi, iar în zilele în care candela voastră nu are ulei, nu puteți intra să participați la festinul la care el vă va invita. Dar dacă veți avea acest ulei, veți intra în sala de sărbătoare și veți fi cuprinși de bucurie; toată lumea în jurul voștru se va mira și se va întreba ce vi s-a întâmplat de sunteți atât de fericiți și iluminați... (ce este antihristic în acest pasaj? Nimic; dar acest pasaj - și multe altele asemenea - conține explicații sau lămuriri pline de otrava rățăcirii - n.n.) Acum vă voi prezenta această pildă sub un aspect practic. Dacă cu cele cinci fecioare (degetele de la mână dreaptă) veți atinge lampa (plexul solar) și veți medita asupra unor subiecte elevate și divine veți reumple această lampă cu Forte și Energii pe care le veți putea utiliza mai târziu (...) Vă voi indica încă o metodă. Veți alege un arbore gros (stejar, fag, mesteacăn...) și vă veți rezema de el, punându-vă mâna stângă la spate, cu palma spre trunchiul arborelui, și palma mâinii drepte pe plexul solar. Vă veți concentra pe energia arborelui, pe care vă veți strădui s-o primiți prin mâna stângă și să o deversați prin mâna dreaptă în organism (...)

În loc să preparați uleiul alchimistilor, pentru care unii au pierdut averi, și-au ruinat sănătatea fără să poată obține nimic, niciodată, este preferabil de mers într-o pădure, să întâlnim arborii, să le vorbim. (...) Comunicarea cu Spiritele arborilor este o artă pe care o posedau vechii preoți celti. Acum, oamenii au pierdut secretul regenerării lor și înțelegerii Limbajului universal, limbajul fiecărui lucru din natură; el trebuie regăsit" [7;140].

Am reprodus acest lung citat mai ales pentru cei care au obiecții față de rostul poruncii Bisericii de a nu citi cărți eretice. Dacă în exemplul de față amprenta păgână a ieșit la iveală, în alte cazuri ea nu poate fi sesizată decât de către creștinii cu solide cunoștințe teologice.

Să observăm una dintre strategiile clasice ale diavolului de a atrage în amăgire: dacă în carte ar fi fost vorba direct de tehnicile de energizare sau de comunicarea cu "spiritele arborilor" poate că unii cititori ar fi fost mai circumspecți. Dar înșelarea a avut aici patru etape: prezentarea pildei evanghelice cu o scurtă referință exegetică "nevinovată", inițierea în tehnica de energizare prin meditație, folosirea energiei arborilor și "comunicarea" magică cu spiritele acestora.

De multe ori creștinii se lasă înșelați de comentariile făcute Sfințelor Scripturi într-un limbaj modern, ușor accesibil, și, păcăliți fiind de spiritul pacifist în care sunt scrise astfel de cărți (în care Hristos nu este hulit direct, ci numai indirect, negându-I-se dumnezeirea), se angrenează în tot felul de practici oculte care de care mai "nevi-novate".

Una dintre metodele cel mai des folosite de diavol pentru a atrage lumea în înșelare este prezentarea întunericului drept lumină, a minciunii drept adevăr. Părintele diacon P.I. David observa că ideologia new-age "se constituie într-o mare provocare pentru creștinism, nu numai fiindcă se propagă cu atâta forță, ci mai ales fiindcă atacă creștinismul, deși își anexează fâșii mari din moștenirea creștină, începând cu Biblia" [20;424].

New-age-istii nu au putut nega în totalitate valoarea învățăturii creștine, și atunci s-au grăbit să Îl includă pe Hristos în panteonul Marilor Maestri.

Dacă Hristos ar fi fost un mare Învățător, atunci era firesc ca în învățătura Sa să se găsească puncte comune cu gândirea neo-păgână, să se poată face paralele care să sugereze că Noua Eră nu neagă mesajul

lui Hristos, ci îl continuă și îl împlineste. Așa cum Legea Nouă a împlinit Legea Veche.

În afara comentariilor scripturistice făcute prin prisma înțelegerii neopăgâne (precum cele făcute de Omraam, care a avut destui confrăți), nu s-au putut găsi prea multe alte idei comune Noului Testament și ideologiei revoluționare a Noii Ere. Una dintre explicațiile invocate a fost următoarea: dacă în Noul Testament nu se găsește decât un număr redus de astfel de idei comune, aceasta se datorează faptului că Biserica a cenzurat Scriptura după propriile interese.

Un exemplu: învățătura despre reîncarnare a fost scoasă din Noul Testament, deși câteva pasaje care susțin teoria reîncarnării au scăpat necenzurate (cât de puerilă este argumentarea teoriei reîncarnării cu citate scripturistice își poate da seama oricine a înțeles că Fiul lui Dumnezeu S-a Înrupat pentru a le arăta oamenilor calea prin care să intre în Împărăția Cerurilor; că după moarte ne așteaptă vesnicia, și că în funcție de faptele noastre vom ajunge în rai sau în iad). "În anul 325 după Christos, împăratul roman Constantin cel Mare și mama sa, Elena, au scos referirile la reîncarnare din Noul Testament. La întrunirea din anul 553 după Christos, al doilea Conciliu din Constantinopol a confirmat această acțiune și a declarat conceptul de reîncarnare drept Erezie. Se pare că ei considerau că acest concept ar putea slăbi puterea tot mai mare a Bisericii, întrucât oferea oamenilor un timp mult prea îndelungat în care să-și poată găsi salvarea. Totuși, referințele inițiale se aflaseră acolo; primii părinți ai Bisericii acceptaseră conceptul de reîncarnare" - Brian Weiss [60;22].

Cei care își pot imagina că Părinții de la Sinodul I Ecumenic puteau să deformeze Scriptura nu au idee cine anume erau acești Părinți. Mulți dintre ei erau oameni cu viață sfântă; între ei se afla Sfântul Spiridon al Trimitundeii, marele făcător de minuni. Dar și fără ierarhi ca Sfântul Spiridon, tot nu aveau Părinții cum să modifice Scripturile. Cea mai clară dovadă că nu s-a cenzurat nimic se obține prin cercetarea comparativă a textelor scripturistice din Noul Testament cu a manuscriselor anterioare secolului al patrulea. Această cercetare dovedește că textele sunt identice. Numai că puțini oameni au atâtea cunoștințe lingvistice încât să poată face o astfel de cercetare. De altfel, pe aceasta s-au și bazat cei care au relansat suspecta idee că ceea ce ne învață Scriptura actuală e diferit de ceea ce a învățat Hristos.

New-age-istii au fost incapabili să dovedească cu documente această idee. Nu au avut curajul să falsifice chiar una dintre Evangheliile canonice, căci orice fals ar fi fost ușor de demonstrat. Dar ce au făcut a avut roade asemănătoare...

Vreme de aproape două milenii textele apocrife au circulat în cercuri restrânse. Ereticii încercau să își legitimizeze inovațiile folosindu-se de argumente din scrierile apocrife a căror autenticitate era negată de Părinții Bisericii. În tentativa de a atrage în rătăcire un număr cât mai mare de fii ai Bisericii, vrăjmasul a încercat să speculeze încrederea creștinilor în textele sfinte și să scoată la iveală "Scripturi" fabricate artificial. Punând astfel ereziile sub numele unor Sfânti Apostoli, ucenici ai Mântuitorului, acestea s-au dovedit mai ușor de digerat de către oamenii care, dacă nu ar fi avut încredere în Apostolii sub al căror nume apăreau respectivele scrieri, nu s-ar fi îndepărtat de învățătura tradițională a Bisericii.

New-age-istii s-au folosit de textele apocrife gnostice deoarece au găsit în ele punctele comune de care aveau nevoie. Motivatia este simplă. Duhul întinericului care stă în spatele Mișcării New-Age este același cu duhul care a inspirat scrierea scripturilor gnostice.

Sfântul Irineu, în celebra sa lucrare Împotriva ereziilor, spunea despre cei care răspândeau scrieri apocrife că "aceștia, netemându-se de nimic și publicând scrieri plătuite după capul lor, se laudă că detin mai multe evanghelii decât există. Ei au ajuns la o asemenea îndrăzneală încât numesc ȚEvanghelia adevărată o lucrare compusă de ei foarte recent și care nu se acordă deloc cu datele din Evangheliile apostolilor. Nici măcar Evanghelia nu poate fi ferită, în cazul lor, de blasfemie" [64;14].

Înainte de a analiza astfel de texte rătăcite sunt necesare câteva precizări. Evangheliile și Epistolele Noului Testament sunt insuflate de același Duh Sfânt. Nu există nici o contradicție dogmatică între aceste texte sfinte. Și nici nu putea exista, deoarece "autorii lor", Sfântii Apostoli, nu scriau după mintea lor, nu scriau propriile lor păreri, ci scriau adevărul care le era inspirat de către Duhul Sfânt.

Până ca Biserica să stabilească care anume texte sunt autentice și care nu, au mai circulat și alte câteva scrieri puse sub numele Sfinților Apostoli. Dar nepotrivirile dintre acestea și scrierile care erau păstrate cu sfîntenie în Biserică au determinat excluderea celor a căror origine era neclară și care conțineau învățături dubioase. Sfinții Apostoli nu aveau cum să deformeze învățătura pe care o primiseră din aceeași sursă. Hristos nu a propovăduit adevăruri cu două fete, ci un singur adevăr: cel care a fost propovăduit mai apoi de către apostoli în toată lumea.

Pentru un creștin găsirea unor cât de mici nepotriviri între Noul Testament și un text despre care se sustine că este de origine apostolică ar trebui să fie un argument suficient pentru a înțelege că textul din urmă nu este autentic.

Considerăm că cei care caută să pună pret pe astfel de texte se deschid de bună voie înșelării și ajung la o opinie total deformată asupra persoanei Mântuitorului. Michael Grosso, de pildă, citind în pseudo-Evanghelia după Filip că Hristos o săruta deseori pe Maria Magdalena, a tras concluzii despre viața sexuală pe care ar fi dus-o Mântuitorul. Această pseudo-Evangheliie după Filip face parte din textele Bibliotecii de la Nag-Hammadi, găsite în anul 1945, a căror scoatere la iveală a avut un răsunet mondial. Un număr mare de manuscrise gnostice au fost dezgropate atunci, datarea lor fiind aproximată la anii 350-400 după Hristos. Se presupune că originalele ale căror copii au fost descoperite acolo fuseseră redactate după sfârșitul primului secol. În afară de Evanghelia după Filip, între textele găsite la Nag-Hammadi se mai aflau și Evanghelia după Toma, Evanghelia după Maria, Evanghelia egiptenilor și Evanghelia adevărului.

Cel mai cunoscut text de la Nag-Hammadi este Evanghelia după Toma, care a beneficiat de o largă răspândire în mediile new-age-iste. O primă întrebare este următoarea: dacă textul este autentic, de ce nu a fost inclus până acum de către Biserică între textele canonice? Doar Dumnezeu nu tine lumina sub obroc. Dacă scrierea i-ar fi aparținut Sfântului Apostol Toma, cu siguranță Părinții Bisericii ar fi cercetat-o și ar fi tâlcuit-o alături de Sfintele Evanghelii.

Să presupunem că Evanghelia după Toma ar fi fost cunoscută într-un mediu foarte restrâns și că, așa cum pretind autorii new-age-isti, vremea ca acest text important să fie cunoscută a sosit. Dar conține ceva important această evangheliie? Cercetătorul american Douglas Groothuis observa că un număr mare de "rostiri" din ea (48 din cele 114 pe care le conține) se pot regăsi în Noul Testament. Preluarea a adus doar mici modificări.

Rostirile care conțin ceva nou sunt impregnate de o mentalitate gnostică: "Iisus a spus: Cel care caută să nu înceteze căutarea până ce găsește; și, când va găsi, el va fi uluit, el se va minuna și el va domni peste Totul" - rostirea 2 [65;19]. "Mama m-a născut, dar adevărata Mamă mi-a dat viață." - rostirea 101 [65;41] (tema Mamei cerești este des întâlnită în literatura new-age).

Găsim între rostiri un citat care pare scos din textele panteiste hinduse: "Eu sunt întregul. Întregul a ieșit din mine. Întinericul a ajuns la mine. Tăiați lemne: eu sunt acolo. Ridicați o piatră și mă veți găsi acolo" - zicerea 77 [65; 37].

Mai reproducem un singur citat, care arată incompatibilitatea clară dintre învățătura propovăduită de Fiul lui Dumnezeu și cea pe care o întâlnim în pseudo-Evanghelia după Toma: "Acolo unde sunt trei zeități, ele sunt doar zeități. Acolo unde sunt două sau una, eu sunt cu ea." - rostirea 30 [65;27]. Considerăm că după reproducerea citatului de mai sus încercarea de a dovedi autenticitatea acestui text este inutilă.

"Cât privește așa-zisa 'Evangheliie' a lui Toma - ne spune Părintele Ioan Filaret - faceți o comparație între această 'Evangheliie' și celelalte Evanghelii și cărți ale Noului Testament și singuri veți observa totală deosebire care există între ele, pentru că nu sunt scrise în același duh al adevărului" [22;26].

În Evanghelia Vărsătorului, este prezentată o fantomatică ceremonie inițiativă prin care Iisus ar fi devenit Hristosul: "Frate, omule, cel mai brav dintre oameni, ai trecut cu bine toate testele templului. De șase ori

ai fost judecat în fata dreptății; de șase ori ai primit cele mai înalte onoruri care se pot da omului; acum esti gata să primești ultimul grad. Așez această diademă pe fruntea ta și în Marea lojă a cerurilor și a pământului de-acum esti Cristosul. Acesta este marele tău ritual de Paste. De-acum nu mai esti un aspirant, ci un maestru al minții" [26;189].

Un text similar cu Evanghelia Vărsătorului a avut și are o mare popularitate în spațiul new-age-ist: este vorba despre Viata Sfântului Issa (publicată de Nicolae Notovici), așa-zisa relatare a vieții lui Iisus în intervalul dintre 12 și 30 de ani ("anii pierduți"). Faptul că există oameni care cred că Iisus a plecat într-o călătorie inițiativă în Orient dovedește clar că ei nu se mulțumesc să găsească adevărul mântuitor în Sfânta Scriptură, ci caută să găsească "adevăruri" prefabricate în tot felul de texte care satisfac "necesitățile" lor spirituale, adevăruri comode care să poată fi venerate ca idoli.

Apostolii contemporani caută să deformeze în fel și chip înțelegerea persoanei Mântuitorului pe care o propovăduiește Biserica, să nege dumnezeirea Sa și să o înlocuiască cu diferite atribute înșelătoare, între care cel de "Mare Maestru al tuturor timpurilor" a avut un real succes. Crestinii s-au lăsat mai ușor ademeniți de diferite forme de neopăgânism care nu treceau cu vederea existența lui Hristos, ci doar propuneau o altă interpretare a mesajului Său. New-age-istii au speculat această situație (dacă ar fi făcut abstractie de El, misionarismul lor ar fi fost mult îngreunat), încercând ca Noul Hristos să nu mai aibă aproape nimic în comun cu Hristosul Noului Testament.

David Spangler, lider marcant al Ereii Vărsătorului, afirmă foarte pragmatic că "este natural să nu ne satisfacă și să nu avem nevoie de un Cristos vechi. Ne trebuie ceva mai bun decât prezintă creștinismul tradițional. Avem nevoie de un Cristos cosmic, universal, un Cristos al Noii Ere" [26;205]. Și acest Cristos al Noii Ere este prezentat într-o multime de cărți, într-o multime de ipostaze (chiar dacă aceste ipostaze sunt foarte deosebite între ele, unele dintre ele conținând nu numai elemente care contrazic Sfintele Scripturi, ci chiar și studiile istorice).

Stewart Easton, constientizând că mulți alți autori neopăgâni diferentia între învățăturile creștine și noile abordări ale persoanei lui Hristos, încerca să justifice superioritatea celor din urmă (în mod particular viziunea steiner-istă) prin existența unui criteriu ultim al adevărului: "Trebuie să subliniem că antropozofia se bazează pe revelațiile lui Steiner din Cronicile Akashice, iar învățăturile sale nu reprezintă niciodată o interpretare a Bibliei" [26;193].

Despre des invocatele cronici akashice se afirmă că ar fi un fel de memorie a timpului, un fel de peliculă imaterială pe care se imprimă fiecare clipă a istoriei. Se spune că la aceste cronici au acces numai inițiatii, ceilalți oameni având datoria de a primi fără rezerve adevărurile la care nu au acces în mod direct. Despre aceste cronici ar trebui să ne dăm seama că sunt lucrări ale diavolului chiar numai prin faptul că neagă învățătura propovăduită de Hristos (totuși, unele viziuni akashice sunt reale □ diavolul fiind destul de bătrân ca să cunoască amănunte din istoria neamului omenesc și destul de tânăr ca să și le aducă aminte și să le transmită ucenicilor săi).

Un alt text care s-a bucurat de o bună primire printre "creștinii" care cochetează cu neopăgânismul este așa-zisa Evanghelie eseniană a păcii, făcută cunoscută de Edmund Bordeaux Szekely. Unii "creștini" caută să găsească cât mai multe convergențe între acest text și Evangheliile canonice, fără să își dea seama că un astfel de demers nu are nici o șansă în a-i ajuta să cunoască adevărul. Reproducem aici doar două citate din această evanghelie, citate pe care le considerăm suficiente pentru a demonstra că textul răspândit de Szekely este potrivit învățăturilor Sfintei Scripturi: "Mama voastră (Mama pământ - n. trad.) este în voi, și voi sunteți în ea. Ea v-a purtat, ea vă dă viață. Ea v-a dat trupul și într-o zi tot ei i-l veti da înapoi. (...) Dacă primiți îngerii Mamei și împliniți legile ei, adevărat vă spun că nu veti cunoaște boala, pentru că puterea mamei este deasupra tuturor" [26;173].

"Mulți oameni necurați și bolnavi au urmat cuvintele lui Isus și au căutat tărnișurile suvoaielor susurânde. Și-au scos hainele, au postit și apoi și-au predat trupurile îngerilor din aer, apă și razele soarelui. Îngerii Mamei Pământ i-au îmbrățișat și le-au luat în stăpânire trupurile, pe dinăuntru și pe dinafară. Și totuși au văzut cum toate relele, păcatele și necurățiile i-au părăsit îndată" [26;173]. Dacă nu am tine cont de

lucrarea diavolului ar fi de neînțeles cum oameni care se consideră creștini iau în serios astfel de texte blasfemiatoare.

Ar fi de dorit ca, față de falsele evanghelii (cum sunt Evanghelia după Toma, Evanghelia păcii sau Viata Sfântului Issa), fiii Bisericii să aibă aceeași atitudine pe care au avut-o Sfinții Părinți față de textele similare din vremea lor. Condamnarea cărților rătăcite a început încă din primele secole: "Dacă în Biserică ar răspândi cineva, ca sfinte, cărțile cu titluri (nume) false ale necredincioșilor (ereticilor), spre paguba poporului și a clerului, să se caterisească" - Canonul 60, Sinodul Apostolic [23;38].

Sfinții Părinți ai Bisericii au combătut cu multă atenție astfel de scrieri. Încetul cu încetul, ele s-au diversificat ca stil, ajungându-se să fie falsificate până și texte despre Vietile Sfinților. Sfântul Nichifor Mărturisitorul scria: "Nu se cuvine a se primi Apocalipsul lui Ezdra și Zosima, și cele două martirologii ale Sfântului Gheorghe și ale Sfinților Martiri Chiric și Iulita, nici cartea lui Marcu și a lui Diadoh; fiindcă sunt lepădate și neprimite" - Canonul 41 [23;463].

Dacă Sfântul Nichifor ar fi trăit astăzi, lista lui ar fi continuat poate sute de titluri. Ucenicii diavolului au născocit până acum teancuri de astfel de scrieri, care de care mai atrăgătoare.

Pentru cei care vor să meargă pe calea mântuirii, învățăturile celor patru Evanghelii din Sfânta Scriptură sunt suficiente. Celor care mai caută adevărul și prin alte "evanghelii", le punem înainte un cuvânt al Sfântului Irineu: "Nu poate exista nici un număr mai mic, nici unul mai mare de Evanghelii. Într-adevăr, cum există patru regiuni ale lumii în care trăim și, la fel, patru vânturi principale, și cum Biserica este răspândită pe tot pământul, având drept coloană și sprijin Evanghelia și Duhul vietii, e firesc ca ea să aibă patru coloane de aer care să insufle din toate părțile nesticăciune și să dea viață oamenilor" [64;11].

Iar celor care, citind Sfânta Scriptură în grabă și fără atenție, cred că au găsit nepotriviri mari între Evangheliile canonice, le recomandăm să ia aminte la ceea ce a învățat dumnezeiescul Ioan Gură de Aur: "Acordul dintre Evanghelii este dovedit nu numai de către întreaga lume care a primit cele spuse în ele, dar și de dusmanii adevărului. După moartea evanghelistilor, s-au ivit multe erezii cu învățături potrivnice celor scrise în Evanghelii; unele dintre aceste erezii au primit toate cele spuse în Evanghelii, altele au tăiat cele spuse în Evanghelii și au Evangheliile lor sub forma aceasta trunchiată.

Acum, dacă ar fi contradicție între cele patru Evanghelii, nici ereziiile acelea care au învățături potrivnice n-ar fi primit tot textul celor patru Evanghelii, ci numai acele părți din Evanghelii care, după părerea lor, se potriveau cu propriile lor învățături; și nici ereziiile care au primit numai o parte din textul Evangheliilor n-ar fi putut fi combătute pe temeiul părților evanghelice acceptate de ele, deoarece nici aceste părți nu lasă necunoscute părțile evanghelice date la o parte de erezii, ci vădesc înrudirea cu tot textul Evangheliilor. (...)

Dacă Evangheliile s-ar deosebi între ele, atunci această înrudire dintre parte și întreg nici nu s-ar vedea și de mult ar fi dispărut învățătura noastră, căci "orice împărăție - spune Domnul - care se dezbină în sine nu rămâne" (Luca 11, 17). Dar așa, și prin aceasta strălucește puterea Duhului Sfânt, care-i convinge pe oameni ca la judecarea Evangheliilor să aibă în vedere problemele mari absolut necesare mântuirii și să nu se lase vătămați sufleteste de micile și neînsemnatele deosebiri dintre Evanghelii" [32;20].

Despre "Yoga creștină"

-pe marginea ereziilor părintelui Dechanet-

"Creștinismul a fost predanisit cu atâta limpezime încât nu este dezvinovățire pentru cei care nu îl

cunosc".

Sfântul Ignatie Briancianinov[13;35]

"Crestinismul este una dintre căile spirituale autentice ale acestei lumi prin care se ajunge la Dumnezeu. De asemenea și sistemul yoga este un sistem spiritual care, urmat cu perseverență, încredere și dragoste, îți transformă în bine viața interioară și exterioară. (...) Și, deodată, te cuprinde o dragoste și o recunoscință ce te aduce aproape de lacrimi, căci înțelegi esența și sensul vieții. Și, odată ce ai perceput Divinul din tine, îl vei purta în minte și în suflet tot timpul. Atunci cum poți spune că yoga te îndepărtează de creștinism, deci de Dumnezeu? E cea mai mare greșală spusă din ignoranță și necunoaștere. E un păcat. Mircea Eliade, în cartea sa India, scrie: ȚPe orice drum se ajunge la Dum-nezeu, dar cel mai sigur drum e și cel mai simplu. Omul ignorant a născocit dificultatea gășirii lui Dumnezeu. De ce să fie greu să-L gășesc, dacă e în mine, dacă e chiar în sufletul meu?... Ț Deci, orice cale ai alege, important este să-L simți pe Dumnezeu.

În concluzie, poți să practici yoga, dar, în același timp, să fii un bun creștin, căci ambele căi au același scop, comuniunea cu Dumnezeu."

Dărmănescu Diana (144)

*

"Este falsă afirmația care susține că cel care frecventează cursurile de yoga se rupe de religia creștină. (□) La sărbătorile creștine, yoghinii vin la cursul domnului Gregorian Bivolaru, se întâlnesc și se bucură de acele momente deosebite într-un mod cu totul diferit de acei "creștini" care folosesc aceste ocazii drept niște motive de a mânca peste măsură și de a se îmbăta, sau de a discuta probleme mărunte, meschine, care mănâncă omului viața de zi cu zi și care îi abat mereu atenția de la credința în Dumnezeu."

Lucian Poenaru (143)

*

"La începutul practicii yoga aveam multe îndoieli în ceea ce privește compatibilitatea dintre yoga și creștinism. Însă pe parcursul practicii yoga oferite la curs am ajuns să constat că aceste dubii sunt nefondate și au început să dispară prejudecățile și dogmele închistatoare. Prin intermediul diverselor materiale, broșuri, cărți primite la cursul de yoga, aflam de fiecare dată despre felurite curente și practici spirituale și constatam, de fiecare dată, că cele autentice se aseamănă foarte mult. O impresie deosebită mi-a făcut cartea lui Alexis Carrel, Rugăciunea, în care articolul părintelui Dechanet, "Yoga creștină", mi-a clarificat mult viziunea asupra apropierii de creștinism prin yoga. Atunci se ridică o întrebare firească: de ce o multime de așa-zisi "slujitori ai Bisericii" resping cu toată forța chiar simpla idee de înrudire a acestor căi?"

Gherman Sergiu (136)

*

Mărturiile de mai sus sunt luate din anexa ediției românești a controversatei cărți a părintelui Dechanet, Yoga creștină. Ele sunt trei mărturii care trebuie luate în serios și care, prin sinceritatea lor, pecetluiesc mesajul părintelui. Ele repetă ideea centrală a cărții, idee foarte răspândită în zilele noastre, și anume că între yoga și credința creștină nu există o reală contradicție. Diana Dărmănescu scria chiar că, din punctul ei de vedere, e un păcat să afirmi că yoga te îndepărtează de Dumnezeu.

Din punct de vedere creștin, această afirmație este o blasfemie. Scopul practicilor yoga este eliberarea,

iesirea din ciclul reîncarnărilor. Telul vietii crestine este mântuirea. Yoghinii, care vor să devină supraoameni, sunt urmasii lui Lucifer care a vrut să fie mai mare decât Dumnezeu. Crestinii sunt copiii lui Dumnezeu care vor să meargă pe calea mântuirii pe care le-a arătat-o Însusi Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

Yoga înseamnă nimicirea persoanei, sufocarea persoanei, uciderea personalității în numele unei fantomatice beatitudini mistice, starea de samadhi.

Credinta creștină este udarea florii sufletului cu apa pe care Dumnezeu o trimite drept binecuvântare.

Acest articol nu își propune o analiză comparativă a celor două căi spirituale. Scopul lui este de a arăta cum se prezintă înșelarea drept adevăr. Diavolul care l-a înșelat pe Adam nu s-a oprit din lucrarea sa. Astăzi el folosește procedee foarte diferite pentru a seduce sufletele.

Una dintre principalele sale arme este aceea de a se folosi de cărțile eretice. Porunca Bisericii, poruncă prin care vorbește Dumnezeu, este clară: "Crestinii să nu citească cărți eretice!". Dar oamenii nu vor să țină cont de această poruncă. Li se pare că ,dacă ar asculta-o, ar fi habotnici. Si, ca să nu fie habotnici, citesc tot ce li se pare interesant. Dar, aflând ceea ce pare a fi interesant, își pierd sufletele.

Harul lui Dumnezeu se îndepărtase de un părinte din Pateric numai pentru că acesta avea în chilie o carte în care apăreau niste idei eretice.

Unii creștini nu numai că țin cărți eretice în casă, ci le și citesc. Si chiar se bucură să vadă câte asemănări există între credinta creștină și alte credințe. Se bucură de gustarea fructului oprit. Oare de ce Biserica îi împiedică să citească tot ceea ce vor?

Răspunsul este simplu: pentru că oamenii nu sunt în stare prin propriile puteri să discearnă binele de rău. Pentru că, primind ceea ce este sau mai degrabă pare folositor din aceste cărți, primesc și rătăcirea.

Oamenii se supun de bunăvoie unui examen atunci când citesc o carte religioasă: cred că sunt destul de maturi ca să nu se vatăme.

"Biserica a dat porunca să nu citim cărți eretice", spun oamenii, dar nu este deloc așa. Biserica nu este o persoană, nu este un imperator sau un alt dictator. Biserica nu este decât vocea lui Dumnezeu, este casa lui Dumnezeu. Nu Biserica a dat poruncile, ci Dumnezeu. Poruncile Bisericii sunt poruncile lui Dumnezeu. Pentru mulți este însă greu să înțeleagă acest lucru.

Dumnezeu vorbește prin Biserică. Unii primesc acest adevăr, iar alții îl refuză. Nu vom încerca să îi convingem pe aceștia din urmă să primească poruncile Bisericii. Vom încerca însă să îi ajutăm să înțeleagă cel puțin perspectiva pe care o propune Biserica: aceea de a-i feri pe credincioși de a cădea în plasa învățăturilor rătăcite.

Pentru aceasta vom analiza cartea părintelui Dechanet, Yoga creștină, o carte plină de erezii. Se poate pune întrebarea: "De ce autorul acestui articol a citit cartea pe care vrea să o combată? Nu ar fi fost mai bine nici să nu pună mâna pe ea? Si în ce calitate combate un laic ideile religioase ale unui preot?"

Răspund pe scurt: am citit cartea tocmai pentru a o combate. Ar fi fost mai bine nu numai să nu pun mâna pe ea, ci chiar să nu existe această carte. Dar, din moment ce cartea există și mulți oameni se vatămă citind-o, e necesar să existe și un punct de vedere ortodox asupra conținutului ei.

Combat ideile părintelui Dechanet pentru că sunt blasfemii, sunt idei care răstălmăcesc învățătura creștină.

După învățătura Sfinților Părinți nimic nu trebuie să ne oprească să mărturisim dreapta-credință.

Nu în ultimul rând trebuie spus că părintele Dechanet este catolic , și la catolici "libertatea de gândire" e

foarte mare.

Trebuie precizat faptul că nu combat anumite idei trecătoare ale părintelui Dechanet. Dimpotrivă, părintele a studiat cu multă atenție practica yoghină. Totuși, lipsa lui de discernământ iese ușor în evidență:

"Ca preot, după ce am început să practic sistematic yoga, mi s-a cerut adesea să delimitez yoga în raport cu învățătura creștină. De altfel mărturisesc că aceasta a fost și grija mea principală aproape imediat după aceea.

Atunci când eu însumi am descoperit această disciplină și cale spirituală minunată, am vrut aproape spontan să realizez mai întâi sinteza între codul etic și moral (YAMA și NIYAMA) din yoga și principalele elemente ale ascezei sau, dacă acest cuvânt vă sperie, ale moralei creștine; apoi am urmărit în continuare să compar cât mai atent metodele yoghine cu practicile tradiționale, unanim acceptate, ale spiritualității creștine. Și astăzi, dacă în continuare yoga mă mai interesează la fel de mult, această deschidere a mea se manifestă în măsura în care asceza, disciplinele pe care ea le implică și, la fel de bine, starea contemplativă la care ea mă face receptiv, sunt de natură să favorizeze la un creștin plin de fervoare, practica iluminatoare a moralei și căutarea rodnică a lui Dumnezeu". (3)

Dacă astfel de idei ar aparține unui istoric al religiilor, ecoul lor nu ar fi la fel de mare ca atunci când îi aparțin unui preot, fie el și catolic.

O idee a părintelui Dechanet, prezentată încă din primele pagini ale cărții, contestă valoarea credinței creștine: "Eu personal am descoperit că idealul creștin autentic este de fapt aproape identic cu toate înțelepciunile" (6).

Altfel spus, Hristos nu a adus lumii nimic nou prin Întruparea Sa. Motivul sincretist al unității religiilor cucerește din ce în ce mai mulți discipoli în zilele noastre. Nu mă voi opri aici la analiza acestei forme de neopăgânism, ci doar voi afirma că, potrivit învățăturii Sfintelor Scripturi și Sfintei Tradiții, sincretismul este slujirea diavolului. Cine recunoaște mai mulți dumnezei Îl contestă pe Dumnezeu cel viu, Îl contestă pe Hristos, Fiul lui Dumnezeu, contestă mântuirea pe care ne-a adus-o.

Idealul creștin autentic este dobândirea Împărăției Cerurilor, este sălășluirea lui Hristos în inimile creștinilor. În momentul în care considerăm că viața creștină are un alt ideal, asemănător cu cel al credințelor orientale, abandonăm esențialul pentru amănunte neimportante, și astfel denaturăm adevărul. E adevărat că și pestii și păsările au oase, dar comparând cele două feluri de vietăți nu vom trage concluzia că pestii se aseamănă cu păsările din acest motiv.

În momentul în care părintele Dechanet a ajuns la concluzia că idealul creștin este "aproape identic" (!!!) cu înțelepciunile păgâne, și-a părăsit credința creștină. De aceea, din respect pentru cuvântul preot, nu îl voi mai considera pe autorul cărții Yoga creștină decât un simplu eretic.

O scriitoare din Anglia îi mărturisea acestuia: "Cartea dumneavoastră a fost instrumentul lui Dumnezeu. Yoga m-a apropiat de El și m-a ajutat să-L simt cu adevărat. M-a făcut să-mi trăiesc zilele în prezența Sa..." (79)

Voi încerca să îmi imaginez cum ce înțelege un cititor fidel al scrierilor ereticului Dechanet, așa cum este scriitoarea ale cărei aprecieri pozitive le-am reprodus mai sus. Se va vedea antiteza dintre poziția unui astfel de cititor și poziția autorului acestui articol. Important nu este cine pare mai convingător, cine are mai multe argumente, ci cine are dreptate. O polemică în care nu se ține seama de anumite principii de bază nu este decât o discuție goală, fără sens.

Cred că se vor găsi creștini care, căzând fără să își dea seama în amăgirea provocată de spiritualitatea orientală, se vor recunoaște în poziția acestui imaginar cititor. Și sper că își vor da seama cât de lipsită de fundament este poziția lor.

Pătruns de o iluminare îndoielnică, "avva" Dechanet își expune învățătura:

"Scrierile sacre ale Indiei spun că într-o zi Creatorul Suprem, văzând neputința oamenilor și dependența lor de corpul fizic, a revelat din iubire și compasiune o cale simplă prin care orice om poate să-și descopere Creatorul, pe Dumnezeu Tatăl.

Această cale simplă, dar deosebit de eficientă, care implică o angrenare specifică a corpului, psihicului și minții, este HATHA YOGA. Acest tip de yoga întărește corpul fizic, psihic și mental, purifică ființa umană, generând rapid o stare de echilibru, calm lăuntric, elevare, forță și aspirație spirituală." (30)

Dacă Însuși Dumnezeu Tatăl a găsit de cuviință să descopere oamenilor practica yoghină, și aceasta din iubire pentru creaturile sale, a face yoga înseamnă a împlini voia Sa. Nimeni nu poate afirma că are prea multă forță spirituală. Nimeni nu poate spune că nu are nevoie de yoga.

Pe cât de ispititoare este oferta ereticului Dechanet, pe atât este de plină de minciuni. Conform învățăturii creștine, după căderea lui Adam, Dumnezeu S-a descoperit în mod direct numai poporului iudeu, căruia i-a dat Legea Veche. Toate celelalte neamuri idolatre au păstrat, într-o măsură mai mică sau mai mare, crâmpie din revelația primordială pe care a avut-o Adam în rai. Dumnezeu Tatăl nu S-a descoperit nici indienilor, nici aztecilor, nici chinezilor sau altor păgâni (chiar dacă unii dintre aceștia, deși nu primiseră legea, din fire făceau cele ale legii □ cf. Rom 2, 14).

Orice om care are cunostințe minime de istorie a religiilor știe că ideea de Dumnezeu personal este străină Orientului panteist. Creatorul universului, Dumnezeu Tatăl, nu poate fi identificat în nici un caz cu zeul creator Brahma, care la rândul său s-a născut din Brahman, principiul impersonal, sufletul universal. Scrierile sacre ale Indiei nu au cum să facă referire la Dumnezeu Tatăl; referința respectivă este deci falsă.

Dechanet susține concepția orientală potrivit căreia "oamenii au decăzut atât de mult încât ei se consideră a fi simple corpuri de carne, neglijându-și total natura esențială divină (SINELE ETERN, ATMAN)" (30).

După învățătura orientală, spiritul omenesc, Atman, este o părțică din dumnezeire, din sufletul universal, Brahman. Dumnezeu nu este o ființă, ci este un principiu, energie. Dumnezeu nu a creat universul, el este universul, el se identifică cu universul.

După învățătura creștină, omul nu are natură divină. El este creat de Dumnezeu pentru a se bucura de comuniunea cu Acesta. Omul este chemat să se sfințească, să se îndumnezeiască. Dar omul îndumnezeit nu este de aceeași natură cu Creatorul său. Oricât de mult ar urca pe calea desăvârșirii, omul rămâne om, nu devine identic cu Dumnezeu. (În teologia ortodoxă sintagma de om îndumnezeit arată că omul devine Dumnezeu prin har, nu prin natură; creatura rămâne creatură, chiar dacă se bucură de comuniunea cu Creatorul Său).

Chiar dacă sunt pline de minciuni, nu e de mirare că scrierile ereticului Dechanet au făcut valuri printre oamenii lipsiți de cunostințe elementare de istorie a religiilor.

Vom încerca să vedem ce "instrumente" oferă acesta celor însetați de cunoaștere spirituală. Să observăm cât de viclen este modul în care ereticul Dechanet prezintă oferta sa de yoga creștină: "Dacă mă întrebați: ȚCum reușesc exercitiile yoga să facă din adept un om calm, deschis, fericit, înțelept?Ț, vă voi răspunde: ȚFaceti yoga și veți vedea! Începeți să practicați și când deja veți simți în voi efectele metodei, vă voi explica acest lucru. Acesta și încă multe alte lucruri!Ț" (20).

E firesc să vrem să fim fericiți și înțelepți. Când lumea din jur e plină de atâta tulburare, oferta părintelui Dechanet e ca o oază în pustie. A încerca să urmărim rețeta sa e un lucru firesc. Oricum, dacă vom ajunge la concluzia că ceva ar fi în neregulă, nimic nu ne-ar împiedica să părăsim practica yoghină.

Cam asa au gândit Adam si Eva în rai, atunci când diavolul i-a ispitit să mănânce din pomul binelui si al răului: "Să mâncăm, si ne vom convinge singuri care are dreptate, Dumnezeu sau sarpele□"

Oamenii au de ales între două modele: între modelul lui Adam, care a preferat neascultarea ascultării de Dumnezeu, si modelul lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care S-a lepădat de voia Sa pentru a face voia Părintelui ceresc.

Dacă îl urmăm pe Adam, ne vom împărtăsi de satisfacția gustării din fructul interzis, dar ne vom împărtăsi după aceea si de durerea lui Adam atunci când a fost izgonit din rai.

Dacă Îl urmăm pe Hristos, ne împărtășim atât de crucea smereniei, cât si de bucuria Învierii, de dragostea Părintelui Ceresc.

După ce reproduce punctul de vedere al unui anumit părinte Reganey ("De-a lungul timpului va fi necesar ca preotii să înțeleagă si să aplice tehnicile yoga pentru a fi mai buni creștini, pentru a fi mai sănătoși, mai înțelepți, si pentru a avea mai mult har." (14), Dechanet constată că "preotii, călugării si călugăritele care practică yoga pot să se apropie si să-L cunoască mult mai ușor pe Dumnezeu decât preotii care beau alcool, mănâncă carne, fumează si sunt preocupati de latura materială a vietii!" (43)

O astfel de observatie este foarte interesantă. Ea dovedeste rolul benefic al practicilor yoghine. Decât să bea si să fumeze, mai bine s-ar apuca toti preotii si toti călugării de yoga□

Depinde din ce unghi privim problema. Dacă microscopul nostru este reglat după principiile societății "civilizate", vom ajunge la concluzia că un preot yoghin este mai bun decât un preot căruia îi place să bea: yoghinul nu înjură, nu este violent, □. Este chiar un model de viață morală.

Dacă tinem seama de învățătura Bisericii lui Hristos, trebuie să înțelegem că nu există nici o patimă mai rea decât erezia. Si un preot căruia îi place să bea e mult mai bun decât un preot eretic.

Preotul care bea, cu toate păcatele sale, poate săvârși Sfânta Liturghie si celelelalte Sfinte Taine. Pe când preotul yoghin, ca orice alt preot eretic, nu poate face aceasta. Chiar dacă ar trăi numai cu pâine si cu apă, yoghinul tot eretic rămâne.

Nu este un secret pentru nimeni faptul că sistemul yoga este panteist: nu recunoaste existenta unui Dumnezeu personal, creatia este o manifestare a dumnezeirii, si dumnezeirea se identifică cu creatia. Nu poate fi vorba de nici o legătură între credința în Dumnezeu pe care Îl mărturiseste Biserica si energia impersonală pe care yoghinii o consideră fundament al universului.

Acestea fiind spuse, e lesne de înțeles de ce un preot care bea este de preferat unui preot yoghin: preotul păcătos, oricât de căzut ar fi, stie că există o cale pentru a se ridica din căderea sa, calea pocăinței. Pe când preotul yoghin se află într-un univers fără iesire: el se orientează după repere false, el caută iesirea din criză apelând numai la drumuri închise.

Dechanet reproduce afirmatia lui Carl Gustav Jung: "Occidentul trebuie să adapteze yoga la creștinism". Să ne întrebăm ce ar câștiga Occidentul dacă ar face un asemenea pas.

Occidentalii ar fi niste oameni mult mai preocupati de cele spirituale, ar fi niste oameni mai calmi, niste oameni mai sănătoși.

Marea problemă este că în momentul în care credința creștină ar adapta practicile yoghine atunci ar amesteca lumina cu întunericul. E bine ca oamenii să fie calmi, să fie sănătoși. Dar pretul cerut pentru aceasta, al întinării adevărului, este prea mare.

Oamenii sunt invitati să combine yoga cu credința creștină, să câștige lumea aceasta pentru a pierde Împărăția Cerurilor. Dar învățătura Evangheliei ne cere exact contrariul.

Ereticul Dechanet vorbește despre "□ noii creștini a căror sfințenie va înflori pe temelie sănătății fizice, sufletești și mentale" (9).

"Numai dacă aceste vehicule (corpurile fizic, psihic, mental), ale Sinelui Etern ATMAN sunt desăvârșite, ființa umană poate să-L descopere pe Dumnezeu" (68).

După învățătura creștină sfințenia este dar de la Dumnezeu, și nu are nevoie de "temelie sănătății fizice" pentru a înflori. Istoria Bisericii cunoaște nenumărate cazuri de sfinți care, deși îi tămăduiseră pe alții prin rugăciune, continuau să ducă plini de răbdare crucea bolii. După părerea lui Dechanet, ei nu puteau să Îl descopere pe Dumnezeu, din moment ce trupurile lor nu erau desăvârșite.

Dechanet propune o sfințenie comodă, o sfințenie accesibilă omului care nu vrea să se nevoiască pentru a dobândi raiul.

Totuși, el este conștient de faptul că trebuie să îmbrace sistemul său în vesminte spirituale. Mai mult încă, pentru a-i păcăli pe neștiutori, el combate formele "materialiste" de yoga:

"Am la îndemână: Yoga pentru toți, de Desmond Dunne (Paris, 1957), Yoga pentru sine și pentru ea, de Edonard Long (Paris, 1960), Sănătate și fericire, de Indra Devi (Paris, 1961). Sunt manuale excelente, dar se înscriu pe linia "americanismului" (filosofie pragmatică care își propune dezvoltarea omului doar sub acțiunea forțelor naturale). Subtitlurile volumelor amintite (Trăiți mai bine, Sănătatea, farmecul, bucuria, Descătușați-vă de rău) vădese tendința aproape materialistă a metodelor propuse. Alte manuale se înscriu pe linia esoterismului suspect" (81).

Părintele Dechanet este conștient de marele succes pe care îl are yoga printre oamenii care vor să fie cât mai sănătoși, printre oamenii care fac abstracție de aspectul spiritual pe care îl implică yoga, considerând-o un simplu sport oriental. El ne atrage atenția asupra pericolului de a sesiza numai coaja practicilor yoga, și de a trece cu vederea miezul.

Totodată, părintele ne previne asupra cărților yoghine care contin elemente esoterice dubioase.

Diavolul □ (aici fac o paranteză: la afirmațiile lui Dechanet nu-mi rămâne altceva de făcut decât să observ cum, prin aceste afirmații, diavolul își face adepți. Nu este acesta un semn al murdăriei din ochiul privitorului? Nu cumva părintele Dechanet este gura lui Dumnezeu, iar eu sunt doar un fanatic apărător al unui adevăr pe care nu îl cunosc?)

Mă întreb aceasta pentru că știu că nu puțini oameni, văzând cum unii preoți biciuiesc păcate împotriva firii, considerate de către societate normale, îi judecă tot pe preoți: "Nu are popa ce face, de aia se tot ia de păcatele altora □". Acești observatori vor constata cu ironie că în câteva pasaje revin la analiza lucrării diavolești.

După învățătura Bisericii Ortodoxe, în spatele fiecărei erezii stă diavolul. Faptul că omul contemporan face abstracție de lucrarea diavolului nu micșorează deloc această lucrare. Riscul de a fi ridicol, vorbind despre cursele vrăjmasului, este în egală măsură riscul de a prezenta poziția ortodoxă. Sunt conștient de faptul că, așa cum unii ignoră atacurile diavolești, tot așa alții, bântuiți de duhuri sectare, văd ispita dracilor în fiecare manifestare, în fiecare frunză care cade la pământ. Trebuie ignorate ambele extreme.

În ceea ce privește analizarea erezilor, a nu ține cont de diavol înseamnă a pierde din vedere unul din cei mai importanți factori. Revin la comentarea pasajelor despre "yoga materialistă".)

Diavolul folosește des strategia de a arăta cu degetul anumite lucruri rele, pentru a prezenta el propria imagine a binelui.

După ce a câștigat sute de mii de discipoli care au devenit yoghini pentru a fi mai sănătoși, pentru a avea

trupurile mai mlădioase, sau pentru a scăpa de o anumită boală, diavolul nu s-a săturat. Diavolul suferă de o patimă asemănătoare iubirii de arginti. Bogatii lacomi, oricâte case, masini si bani ar avea, tot nu se satură. Tot asa si diavolul: oricâte suflete ar câstiga, tot nu se multumeste, vrea să mai câstige si altele.

Pentru aceasta foloseste strategii diferite de câstigare a sufletelor. Proverbul românesc: "câte bordeie, atâtea obicei", poate fi aplicat si în această privință: câți oameni, atâtea strategii diavolesti de pierdere a sufletelor.

(Nu trebuie pierdută din vedere nici cealaltă față a monedei: asa cum există nenumărate strategii prin care diavolul încearcă să câstige discipoli, tot asa Atotputernicul Dumnezeu are pentru fiecare dintre cei căzuți o cale de îndreptare.)

După ce printr-o sumedenie de fâchiri diavolul a căutat să facă reclamă practicilor yoghine în fata unui public obsedat de sănătate, prin scrisul lui Dechanet el încearcă să captiveze atentia unei alte categorii de public țintă: este vorba de cei care disprețuiesc mentalitatea materialistă americană.

Cu toate acestea, fiind constient de faptul că omul este foarte sensibil la nuante, Dechanet nu evită să promoveze yoga folosindu-se de repere comune cu cele ale Indrei Devi sau ale lui Leonard Long:

"Să vă povestesc o zi din viata fratelui meu, inginer la Paris. Sărea din pat la ora 6 fără 20. Trecea rapid prin baie; în câteva minute era gata. Fără a mai avea timp să mănânce, alerga la gară, care era la o distanță de 7 minute. Calculase cu grijă distanta si era sigur că în 7 minute prinde trenul. Cu trenul mergea o jumătate de oră; lua o cească de cafea în Gara de Est, apoi metroul si, în sfârșit, ajungea la birou. Acolo se ocupa de corespondență, primiri, socoteli, etc. Pe la ora 10 își acorda un sfert de oră pauză. Exact timpul în care ajungea la cea mai apro-piată cafenea, unde mânca repede un corn si bea o altă cească de cafea. Revenea la birou, unde era din nou ocupat până la ora 17. Apoi trebuia să ia metroul, trenul. În tren citea ziarele, comenta evenimentele cu colegii. De la gară până acasă, iar cele 7 minute invariabile. Pentru masa de seară își acorda mai mult timp si părea să fie mai destins. Dar, cu timpul, am constatat că este din ce în ce mai obosit, mai stresat, mai nervos. De câte ori această zi încărcată nu mi-a dat impresia unei curse: ceva epuizant, dezordonat.

Sunt sigur că, dacă fratele meu ar fi stiut că există yoga si dacă s-ar fi străduit să introducă în programul său zilnic, spre seară, după ce se întorcea de la birou, măcar 10-15 minute de exercitii pe care vi le propun si dumneavoastră, viata lui s-ar fi transformat mult. Cursa rapidă până la gară ar fi putut deveni o plimbare plăcută, în care ar fi simtit cum natura se trezeste la viață. Seara ar fi învățat să se lase cuprins de mii si mii de bucurii pe care Dumnezeu ni le-a dăruit, dar la care omul obisnuit, neinitiat, nu are acces, datorită ignorantei sau a prejudecăților sale" (98).

Pe scurt: Vrei să fii mai linistit si viata ta să scape de monotonie? Fă yoga!

Sute si mii de cărți si de filme au avut ca subiect stresul si banalitatea vietii cotidiene. Omului îi lipseste ceva, si acest ceva poate fi tocmai practica yoga.

Sunt de acord cu faptul că viata pe care o duc un procent destul de mare de oameni nu este viață. Ritmul alert, hăituiala, este un ingredient normal în programul omului contemporan. Omul se risipeste foarte mult, aleargă din toate puterile pentru a reusi să tină pasul cu cei mai dotati, cu cei mai buni. Omul se află într-o luptă pentru supravietuire, în care dacă nu dă tot ce are, moare.

Această alergătură nu îl împlineste (dorinta de a gusta linistea îi frământă pe oamenii contemporani □ si nu este nimic rău în această dorintă cât se poate de firească □ unii găsind în yoga ceea ce le lipsea; vorbind deci despre banalitatea vietii ne aflăm în plină dezbatere despre ideile ereticului Dechanet).

Ce anume îi lipseste omului contemporan? Yoga? Dacă Dumnezeu nu ar exista, atunci yoga ar fi o iesire din fundătura banalității vietii. Numai că Dumnezeu există.

Dacă fratele lui Dechanet ar fi fost creștin ortodox, ar fi înfruntat viața altfel. Nu am să dezvolt aici această idee. Voi spune doar că pe drumul spre serviciu, și la întoarcere, ar fi putut cugeta la cele duhovnicești, ar fi putut spune psalmi sau rugăciunea lui Iisus (rugăciunea lui Iisus nu este singura cale prin care creștinii pot înfrunța banalitatea sau stresul vieții, de altfel, nu acesta este rostul practicării acestei rugăciuni. Există creștini care idolatrizează rugăciunea lui Iisus, transformând-o într-o formă de yoga creștină; urmarea este că mințile lor se vatămă, și, dacă nu primesc povățuirea unui duhovnic iscusit, riscă să ajungă la spitalul de psihiatrie.)

Viața creștină autentică exclude monotonia. Monotonia trădează lipsa preocupărilor spirituale. Dar creștinul adevărat, chiar și atunci când este bântuit de duhul moleșelii - acedia - se află în plin război duhovnicesc.

Creștinii nu au nevoie să practice yoga pentru a fi mai calmi sau pentru a se lăsa "cuprinși de bucuriile dăruite de Dumnezeu". Iar cei care se simt slabi în credința lor, trebuie să se lupte să devină buni creștini, și atunci își vor da seama că yoga nu i-ar fi putut ajuta la nimic. Dacă ar încerca să testeze yoga pe propria piele, s-ar asemăna sinucigașilor care testează moartea pentru a vedea ce se întâmplă după ultima suflare. Primind poveștile ereticului Dechanet s-ar îndrepta cu pași repezi spre prăpastie (repet sintagma ereticul Dechanet nu pentru că ar fi vânător de vrăjitoare, nu pentru că încerc să folosesc strategia lui □ aceea de a arăta cu degetul ce este în mod vădit rău pentru a propune propriul bine □ ci pentru a încerca să obișnuiesc cititorii cu o delimitare foarte precisă între cei care sunt vrednici de numele de preoți și cei care sunteretici. În egală măsură ar trebui numiți eretici toți falsii învățători ai zilelor noastre, pe cei care se plasează în afara învățăturilor creștine. Biserica îi consideră eretici pentru că ei sunt eretici).

Dintr-un prinos de toleranță, societatea modernă evită să folosească termeni relativ duri precum eretic, erezie. Asistăm la o purificare a limbii, la fel de periculoasă din punct de vedere spiritual ca purificările etnice. Nu știu dacă această afirmație (care poate fi etichetată drept fundamentalistă) are nevoie de comentarii. Ar trebui să fie evident că, dacă un doctor consideră că ciurma sau lepra nu sunt dusmani ai sănătății, ci sunt un soi de prieteni, inchiștia societății l-ar arde pe rugul defăimărilor, al batjocurii și, eventual, al proceselor intentate de pacienți.

Ar trebui ca societatea să fie la fel de atentă și cu bolile spirituale, cu ereziile, și să nu le mai treacă în foaia de observații ca manifestări ale libertății religioase. (De altfel, un demers similar a avut loc în privința păcatelor împotriva firii. Sute de ani societatea le-a respins. În momentul în care le-a trecut la rubrica manifestări normale, boala a intrat în organism. Și prea puțini doctori mai au puterea sau curajul de a trage alarma.)

Să nu trecem cu vederea reținerea lui Dechanet față de manualele yoghine de un "ezoterism suspect". Ar trebui precizat ce anume înțelege el printr-un ezoterism curat, demn de încredere.

În cartea sa Yoga creștină, el face doar referințe marginale la Sfânta Scriptură, în timp ce reproduce pagini întregi din celebra Evanghelie a păcii: "Postiți, plini de credință în Dumnezeu, până când Belzebut și toate relele sale pleacă de la voi și toți îngerii Mamei divine a Naturii vin și vă slujesc" (36). Un astfel de pasaj nu are cum să nu trezească mirare în rândurile creștinilor. Cine este Mama divină?

"Nimeni nu poate ajunge la Tatăl divin decât prin Mama divină, așa cum nici un nou-născut nu poate înțelege pe deplin învățăturile tatălui său, până când mama sa nu l-a alăptat, nu l-a scăldat, nu l-a hrănit și nu l-a adormit" (40).

După citirea acestui pasaj, un creștin adevărat nu are de ce să se sfiască să recunoască faptul că Dechanet este un antihrist. Întreaga propovăduire a Mântuitorului a avut în centru învățătura că "Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine" (Ioan 14, 6).

Evanghelia păcii, această blasfemiatoare scriere apocrifă, susține că nimeni nu ajunge la Dumnezeu Tatăl decât prin Mama divină. Această răsturnare a adevărului este făcută din inspirație diavolească.

Primind învățăturile Evangheliei păcii, Dechanet primește învățătura antihristă, "duhul lui antihrist..." (I Ioan 4, 3). Devenind un propovăduitor al acestei false Evanghelii, el devine o trâmbiță a Antihristului. Nu ar trebui să ne mire că, neavând discernământul de a deosebi erezia de adevăr, a ajuns să facă propagandă unor metode spirituale îndoielnice.

Iată altă povătuire reproducă tot din Evanghelia păcii: "Căutați, de aceea, un tâlv mare, cu tulpina lungă cât înălțimea unui om (tâlvul este o plantă asemănătoare cu un dovleac). Umpleți-i interiorul cu apă din râu și după ce soarele a încălzit-o, agățați-l apoi de ramura unui copac și îngenuncheați pe pământ în fața îngerului apei și permiteți capătului tulpinii tâlvului să intre în părțile voastre dinapoi, pentru ca apa să poată curge prin măruntaiele voastre și să le curețe. (...) Apoi, lăsați apa să se scurgă complet afară din trupul vostru, ca să poată scoate din interiorul vostru toate lucrurile necurate și rău mirositoare ale Satanei. (...). Acest botez sfânt prin îngerul apei este renasterea voastră într-o viață nouă. Pentru că prin ea ochii voștri vor vedea de acum încolo cele ascunse și urechile voastre vor auzi cele tainice" (38).

Fără a ne da cu părerea în ce măsură este sănătos pentru trup un astfel de tratament, vom afirma însă că a încălca această baie mai mult sau mai puțin plăcută cu valente spirituale înseamnă a transforma credința creștină în păgânism.

Pretinsul "părinte" Dechanet este un înșelat care încearcă să îi atragă și pe alții în înșelare. Iată cum denaturează învățătura Evangheliei despre puterea comuniunii dintre creștini:

"Este bine să se organizeze, din când în când, o sedință colectivă. Cel mai avansat yoghin conduce sedința de ASANA-e, urmând o schemă dinainte stabilită; ceilalți executanți, într-o libertate deplină și fiecare pentru el, execută aceleași exerciții. După relaxarea yoghină completă, se termină cu o meditație, fiecare așezându-se în postura care îi este cea mai familiară (VAJRASANA, SUKHASANA). Beneficiul unei asemenea sedințe este dublu: fiecare din participanți se purifică în câmpul energetic spiritual creat, ca într-o baie energetică binefăcătoare, și își amplifică aspirația către Dumnezeu. Așa cum a spus Iisus: 'Țăcolo unde se adună doi în numele meu, acolo sunt și eu printre ei'" (19).

Dacă aceste cuvinte ar fi fost puse pe usa unei case de tolerantă, oamenii ar fi înțeles imediat hula. Dar când sunt puse pe usa unei săli de yoga, hula capătă nuanțe de binecuvântare.

Ereticul Dechanet sparge toate barierele lipsei de bună-cuviință, și nu se sfieste chiar să facă reclamă maestrilor yoghini: "Un GURU va aduce lumina în întunericul ignoranței noastre. El este mâna întinsă de Dumnezeu către noi, firul de lumină ce ne ajută să urcăm și să ne îndreptăm către Dumnezeu. El aduce lumină în întunericul din noi, lumină dăruită de Dumnezeu atunci când suntem pregătiți să-o primim, să mergem către ea, să tindem către ea" (123).

Creștinii nu au nevoie de nici un guru care să îi lumineze. Creștinii urcă pe calea desăvârșirii ținuți de mână de către duhovnicii lor. Iar lumina dăruită de Dumnezeu nu este adusă de oameni care se consideră pe ei însși învățători. Este adusă de Dumnezeu prin cei care au primit harisma îndrumării sufletelor prin hirotonie, adică prin preoții duhovnici.

Făcând reclamă "profesiei" de guru, Dechanet arată cât de lipsiți de repere religioase sunt creștinii din Occident, cărora li se adresează în mod special. Prin referința despre valoarea guru-ului (ca și prin cele despre Evanghelia păcii), el arată că publicul care îi este familiar este dispus să accepte o astfel de hrană. Orice orator iscusit își adaptează discursul astfel încât să captiveze cât mai bine atenția ascultătorilor.

Nu cred că gresesc identificând publicul țintă al ereticului Dechanet în funcție de "predica" sa. După ani de zile de perfecționare a acestei "predici", el nu a considerat că este necesar ca mesajul său neopăgân să fie mai voalat. Considerându-se mărturisitor al adevărului și al binelui, el a afirmat anumite absurdități ce stârnesc zâmbetul celor care cunosc învățătura Sfintei Scripturi. Afirmând aceste absurdități, el a evidentiat fără să vrea superficialitatea publicului său; un public care înghite tot ce i se oferă dovedeste nu numai sete spirituală, ci și superficialitate.

Nu e de mirare că astăzi, când toleranta religioasă a devenit bolnăvicioasă, absurdități identice sau similare cu cele susținute de către ereticul Dechanet sunt luate în serios de către unii creștini.

Până la un punct, s-ar putea crede că ideile lui sunt cele ale unui dusman al credinței creștine care încearcă cu viclenie să atragă creștinii de partea sa pentru a-l batjocori pe Hristos. Totuși, suntem de părere că el este doar un înșelat care nu își dă seama în ce mlaștină a ajuns. Nu avem însă pretenția de a aprecia cum se cuvine această manifestare a sincerității sale. Încercăm doar să evidențiem faptul că sinceritatea lipsită de discernământ poate fi foarte periculoasă. (Și câte mii deeretici nu au fost convinși că se află în adevăr? Câți dintre ei nu au apărât rătăcirea cu pretul vieții, atunci când Inchiziția i-a somat să renunțe la ideile lor?).

"Frumoasa noastră lume este lipsită de creștini pentru că lipsesc oamenii adevărați. Un yoghin creștin este un adevărat creștin. Ați auzit apelul. Sunteți gata să-i răspundeți?" (123) - întreabă ereticul Dechanet.

La această întrebare ispititoare nu mă lasă inima să nu răspund:

"Sunt gata să răspund, "părinte" Dechanet, dumneavoastră și tuturor celor ca dumneavoastră, păstori închipuiți care duc lumea în rătăcire.

Vă răspund cu inima aprinsă de dragoste pentru Hristos, Fiul lui Dumnezeu, și din dragoste pentru învățătura Sfintei Scripturi și a Sfinților Părinți.

Un yoghin creștin nu poate fi un adevărat creștin. Un yoghin nu poate fi creștin, iar dacă vreun yoghin se consideră creștin, cum vă considerați dumneavoastră, să ia aminte că îi stă împotriva învățătura Sfintei Biserici a lui Hristos.

Un yoghin creștin este un fals creștin, "părinte" Dechanet. Nu poți sluji la doi domni, și lui Dumnezeu și diavolului. Nu poți crede în Dumnezeu care s-a descoperit oamenilor în timp ce faci yoga, practică al cărei scop este iesirea din ciclul reîncarnărilor, identificarea omului cu dumnezeirea impersonală, cu idolul Oriental. Nu poți crede că omul este o fărâmă de dumnezeire dacă primești adevărul că întreaga lume este creată de Dumnezeu, că fiecare suflet este creat.

Citind cartea dumneavoastră - Yoga creștină, am înțeles cuvintele lui Nietzsche din Antihristul "Mă uit împrejurul meu: n-a mai rămas nici măcar un cuvânt despre ceea ce, odinioară, s-a numit adevăr, noi nu mai suportăm ca un preot să-și pună nici măcar în gură cuvântul adevăr. Astăzi, chiar și cu cea mai modestă pretenție de dreptate, trebuie să se știe că un teolog, un preot, un popă, cu fiecare propoziție pe care o rosteste, nu numai că greșeste, dar și minte □ că, mai mult încă, nu-i este permis să mintă din nevinovăție, din necunoscintă de cauză. Chiar și preotul știe, la fel de bine ca oricare altul, că nu mai există nici Dumnezeu, nici păcătos, nici Mântuitor, că libertatea voinței, ordinea morală univrsală sunt minciuni: seriozitatea, adâncă victorie a spiritului asupra sa însuși nu-i mai permit nimănui să ignore asta... Toate conceptele Bisericii sunt cunoscute ca ceea ce sunt, ca cea mai rău intenționată falsificare de monedă din câte există, în scopul de a devaloriza natura, valorile naturale; preotul însuși este recunoscut drept ceea ce este, ca cel mai periculos fel de parazit, ca adevăratul păianjen otrăvitor al vieții" [41;51].

Citind cartea dumneavoastră, "părinte" Dechanet, am înțeles de ce Occidentul a îmbrățișat rătăcirea. Din cauza unor păstori ca dumneavoastră, din cauza unor păstori care nu cunoșteau învățătura Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții, din cauza unor păstori care răstălmăceau credința creștină, oamenii s-au îndepărtat de Biserică. Din cauza unor păstori ca dumneavoastră, Apusul s-a îndepărtat, și mai apoi s-a rupt de Biserica Răsăritului cea Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească; iar urmările acestei îndepărtări au fost dezastruoase.

Nu Nietzsche a fost de vină observând fătărnicia preoților pe care i-a criticat. Ideile sale demonice au fost determinate în mare măsură de către comportamentul și gândirea unor confrăți ai dumneavoastră.

Demonicul Nietzsche a renegat ceea ce ar fi renegat și Sfinții Părinți, și Sfinții Apostoli și Însuși

Mântuitorul Hristos, Cel care nu S-a sfiit să folosească biciul pentru a-i izgoni din Templu pe cei care vroiau să transforme Casa Domnului în pesteră de tâlhari.

Vina lui Nietzsche a fost că s-a multumit să arate cu degetul greselile altora, în loc să caute drumul spre Cer. Dacă l-ar fi căutat cu frângere de inimă, atunci Dumnezeu i-ar fi iesit în întâmpinare. Dar Nietzsche nu a căutat acest drum. Fusese prea puternic marcat de "sfintenia" unor păstori asemănători cu dumneavoastră. Asta l-a dus la nebunie.

Mă întrebam odată cum de a putut ajunge el să susțină atâtea blasfemii. Citind cartea dumneavoastră și amintindu-mi cuvintele lui despre preoti, l-am înțeles. Chiar dacă nu i-am dat dreptate.

Voi, păstorii nevrednici, sunteți principalii vinovați pentru îndepărtarea oamenilor de Biserică, pentru îndepărtarea oamenilor de Dumnezeu. Asupra voastră stă vina pentru apostazia sutelor și miilor de creștini.

Nu scriu ca să judec. Ci scriu nădăjduind ca măcar unul dintre acești păstori căzuți în erezie să își dea seama de gravitatea păcatului său și de urmările sale.

"Părinte" Dechanet, sper că oamenii vor avea puterea de a respinge păgânismul cu care îi ispititi.

Fie ca Atotputernicul Dumnezeu să dea putere oamenilor să nu cadă în înșelarea pe care le-ati pregătit-o!

București, 5 februarie 2003

Nu știu dacă ar mai fi ceva de spus despre cartea ereticului Dechanet. Îmi aduc aminte de rugăciunea pe care a făcut-o Sfântul Ioan de Kronstadt întristat fiind de misionarismul pe care îl făcea Tolstoi :

"Doamne, dacă eu sunt preot al Tău și în Numele Tău trâmbitez cu glasul meu de-atâția ani împotriva marelui eretic Tolstoi, a acestui zid înalt al Ierihonului, atunci să cadă acest zid al trufiei spre minunarea tuturor celor ce cred în tine și Te cinstesc pe Tine, Singurul Domn al slavei, batjocorit de acest eretic întreeretici. Până când, Doamne, necredinciosii se vor făli? (Ps. 93, 3) Până când se va făli hula și necredința? Tot pământul s-a umplut de hulă împotriva lui Dumnezeu" [33;41].

Neavând nici credința, nici îndrăzneala și nici râvna Sfântului Ioan de Kronstadt, și neavând nici harul preotiei, nu pot repeta rugăciunea sa. Dar, însufletit de ruga sa, îmi îndrept, cu inima îndurerată, ochii spre Dumnezeu:

"Doamne, pentru rugăciunile Sfântului Ioan de Kronstadt, pentru rugăciunile Sfinților Apostoli, ale Sfinților Mucenici și ale Sfinților Părinți care au mărturisit cu jertfelnicie dreapta-credință, stărpește lucrarea diavolească, stăvilește ereziile și îndreptează-i pe cei rătăciți spre lumina Bisericii Tale, ca să Te slăvească împreună cu toți îngerii și sfinții, în vecii vecilor. Amin."

O mărturie de care aveam nevoie...

-Sfântul Ignatie Briancianinov și vremurile noastre-

Cartea Sfântului Ignatie Briancianinov - Despre vedenii, duhuri și minuni, este una dintre cele mai importante mărturii ortodoxe despre răspunsul la întrebările omului contemporan privitoare la enigmatul și misterele din jurul său.

De la bun început ar trebui să observăm că vastul domeniu al vedeniilor și minunilor nu mai este un domeniu ezoteric. Lumea de astăzi e fascinată, putem spune chiar hipnotizată, de tot ceea ce înseamnă cunoaștere ocultă, cunoaștere paranormală. Chiar dacă puțini oameni se dedică total acestui gen de

cunoastere pseudo-spirituală, practic marea majoritate a lor cochetează cu acest fenomen. O banală dovadă este numărul mare de tipărituri de acest gen, de la reviste până la mari dicționare de specialitate, de la talk-show-uri radiofonice până la aproape permanentele reportaje din emisiunile de stiri.

Des invocata afirmatie a lui Andre Malraux privitoare la secolul nostru a fost putin distorsionată de traducere: "Secolul XXI va fi religios sau nu va fi deloc", citează unii. Malraux a folosit cuvântul spiritual, nu religios. Diferenta este importantă. S-a vrut a spune nu că în secolul XXI religia - prin care omul se apropie de Dumnezeu personal - va cunoaste o mare înflorire, ci că singura sansă ca secolul XXI să nu aducă sfârșitul lumii este ca oamenii să își valorifice căutările spirituale. Căutări spirituale care nu au drept scop trăirea vietii după voia lui Dumnezeu, ci satisfactia superficială a împlinirii setei de Absolut.

Apostazia de tip new-age-ist, caracteristică ultimelor decenii a secolului XX, si-a modificat putin orientarea. Figura centrală a unui nou Mesia nu mai este asteptată cu aceeasi intensitate. Dar sloganul "do it yourself" - "mântuiește-te prin propriile puteri", este la fel de actual.

Oamenii caută căi spirituale cât se poate de originale, cât se poate de fascinante, cât se poate de comode. Oamenii aleargă după minuni, după senzational.

Pentru oamenii acestia cuvintele Sfântului Ignatie par nefiresti sau chiar absurde.

Cartea pe care o prezint aici contine două părți, una despre venirea Antihristului si alta despre vederea duhurilor. La început este asezată o scurtă dar edificatoare predică despre minuni. În această predică, ca si în primele pagini care îi urmează, ni se prezintă punctul de vedere ortodox asupra nevoii de senzational pe care o simte omul zilelor noastre.

Nu putem spune că această trăsătură este specifică doar vremurilor în care trăim. Minunile au justificat de-a lungul istoriei apartenenta unui mare număr de oameni la o credință sau la alta. Dintotdeauna, atât minunile reale, cât si înșelările diavolesti sau falsele minuni au captivat, au stârnit admiratie.

Dar niciodată dorinta de a vedea o minune sau dorinta de a afla cât mai multe despre minuni nu a fost la fel de intensă ca în zilele noastre.

S-a ajuns chiar ca dorinta de a sti cât mai multe despre minuni să devină obsesivă. Oamenii află cum un anumit copil citește gândurile altora, cum o femeie oarbă vindecă aproape orice boală, sau cum un duh care pretinde despre sine că este Maica Domnului prevesteste un cutremur.

Obsesia minunilor a căpătat un caracter mistic: cei care citesc cu nesat în ziare despre ultima aparitie paranormală nu se mai consideră oameni obisnuiti. Ei sunt din clasa spiritelor "înalte", preocupate de legătura dintre lumea noastră si lumea invizibilă ochilor trupesti.

Valoarea supremă a unor astfel de oameni este binele. Dar un bine impersonal, un bine relativ, un bine care nu are prea multe de-a face cu Cel care S-a răstignit pentru binele nostru, adică pentru mântuirea noastră.

Persoanele preocupate de "colectiunea ratională" a minunilor, fie ele adevărate sau false, au de obicei senzatia că drumul lor nu este cu nimic mai prejos decât drumul pe care merg credinciosii. Ele consideră că nu calcă cu nimic poruncile Bisericii în timp ce merg pe drumul care li se pare bun. "Minunea e un lucru dumnezeiesc, nu? De ce să strivim corola de minuni a lumii, încercând să separăm care minuni sunt bune si care nu?"

Acestor oameni, învățătura Sfântului Ignatie despre acest subiect li se va părea socantă. Cuvintele sfântului demontează simplu, dar nu simplist, ideea potrivit căreia nevoia de senzational este o caracteristică a sufletelor elevate.

Oamenii cer semne, invocând faptul că dacă ar primi semnele respective ar crede în Dumnezeu. Dar Sfântul Ignatie arată foarte clar că cererea lor este falsă. De altfel, Sfânta Scriptură ne-a învățat că cei care nu vor să primească cuvântul mântuirii "nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morți" (Luca 16, 31).

Se observă totuși că nu putini oameni, fascinați de sfera paranormalului, fascinați de minunile diavolești, cred că există viață după moarte, cred că există îngeri și demoni.

De ce atunci Evanghelia spune că minunile nu pot întoarce inimile îndărătnice? Răspunsul îl aflăm în Vietile Sfinților: văzând minunile făcute de către sfinții mărturisitori, unii păgâni se încăpățâneau să respingă propovăduirea acestora, și să considere că sfinții aveau puteri diavolești. Nimic nu îi poate obliga pe cei îndărătnici să primească învățătura creștină.

Atunci cum de anumite semne paranormale îi conving brusc pe unii să creadă că există Dumnezeu?

Înainte de a răspunde la această întrebare ar trebui să observăm cu atenție care sunt trăsăturile credinței pe care o dobândesc aceștia. Vom analiza modul în care cred cei care citeșc cu regularitate revistele despre fenomenele paranormale: ei cred că oamenii au puteri vindecătoare, cred în spiritism ca un mod firesc de comunicare cu morții, cred într-o sumedenie de lucruri. "Important este să ai credință!", afirmă aceștia. "Nu contează în ce crezi, important este să crezi. Și să nu fii intolerant față de credințele altora."

După învățătura Mântuitorului, important nu este să crezi, important este în ce crezi. Dacă nu crezi în Hristos ca Fiul al lui Dumnezeu, dacă nu crezi că Biserica este școala mântuirii, credința este zadarnică.

Să observăm că semnele paranormale trezesc credința unora nu pentru a-i apropia de Dumnezeu, ci numai pentru a-i trece de la necredință la o credință pierzătoare de suflet. Usurinta cu care are loc această trecere se justifică tocmai prin faptul că dusmanul mântuirii nu se opune unei asemenea îndoielnice convertiri. Se poate spune că o asemenea convertire îi ușurează lucrarea. Omul necredincios poate simți lipsa lui Dumnezeu și Îl poate căuta în Biserică. Pe când falșii convertiți își făuresc un chip cioplit (nu din lemn sau din aur, ci din idei gresite) și se închină lui, crezând că Îl slujesc pe Dumnezeu. Convertirea lor la adevărata credință va fi mult mai grea (exceptiile, chiar dacă sunt numeroase, confirmă totuși regula).

Este adevărat că au avut loc minuni care i-au convins pe oameni să se îndrepte fără sovăială spre adevărata credință. Dar aceste minuni nu au forțat, nu au obligat pe nimeni să renunțe la cerbia sa. De bunăvoie oamenii au primit semnele dumnezeiești și s-au îndreptat spre Biserică.

În cartea Sfântului Ignatie, învățătura despre falsele minuni apare strâns legată de învățătura despre semnele înșelătoare pe care le va face Antihrist.

În privința vremurilor de pe urmă, oamenii zilelor noastre au diferite atitudini. Câteva dintre ele ies în evidență: disperarea celor ce cred că vor prinde sfârșitul lumii; indiferența necredincioșilor sau a celor care numai cochetează cu universul religios; optimismul celor care cred că intrăm în Noua Eră a păcii și al celor care cred că Dumnezeu va aduce vremuri de împlinire; și pocăința sinceră a celor care, observând că lumea merge din rău în mai rău, nu asteaptă sfârșitul lumii pentru a se pocăi, ci încearcă să ducă o viață bineplăcută lui Dumnezeu.

Groaza celor dintâi este de tip sectar; chiar dacă pătrunde destul de ușor și în mediul ortodox, ea nu este o stare firească: Dumnezeu nu vrea să fim obsedați de sfârșit, să asteptăm urgia cerească ce îi va arde pe ceilalți, să asteptăm focul ce îi va mistui pe păcătoși. La baza acestei așteptări stă ori impresia superiorității față de ceilalți, mândria că dacă acum ar veni sfârșitul ceilalți ar fi condamnați, dar propria persoană ar fi mântuită, ori impresia că sfârșitul ar aduce cu siguranță și propria osândă. Și atunci păcatul rămâne singurul mijloc de a usura puțin spaima chinurilor care urmează.

Indiferența celor din a doua categorie, a necredincioșilor și a celor care pretuiesc mai mult trupul decât sufletul, spunând că "oricum nu contează, ce va fi va fi, până atunci să ne vedem de ale noastre", este lesne de înțeles. Dacă nu își schimbă viața auzind glasul Evangheliei, de ce și-ar schimba-o auzind că

lumea va avea un sfârșit?

Atitudinea celor din a treia categorie este comună new-age-istilor și creștinilor care nu vor să ia în serios ultima carte a Noului Testament. Unii, dându-și seama că un eventual sfârșit i-ar surprinde trăind în mari păcate, gândesc: "Nu as vrea să fiu martor al sfârșitului lumii. Nu trebuie să mă gândesc la sfârșit. Nu. Vreau să fie bine. Trebuie să fie bine. Și pentru mine, și pentru urmașii urmașilor mei. Poate că Apocalipsa Sfântului Ioan minte. Nu va fi nici un sfârșit."

Mai grav este când chiar unii care se consideră teologi încearcă să conteste faptul că Apocalipsa prezintă descoperirea pe care a avut-o Sfântul Apostol Ioan privitoare la vremurile de pe urmă. "Nu sunt profetii, sunt doar sfaturi duhovnicești adresate într-un stil aparte creștinilor păstoriți de marele Evanghelist", spun aceștia, călcând în picioare tâlcuirile făcute Apocalipsei de către Sfântii Părinți.

Unii oameni, văzând cum numărul mănăstirilor crește, cum și în cele mai îndepărtate părți ale globului pământesc apar comunități ortodoxe, cred că dreapta credință va fi primită, încetul cu încetul, de către toți locuitorii pământului. Și că, de aceea, Apocalipsa nu își mai are rostul. Acești oameni au o înțelegere a realității foarte superficială. Ei nu țin cont de faptul că păcatul se întinde cu o viteză uimitoare, că păgânismul învie și câștigă din ce în ce mai mulți adepți. Astăzi păcatele împotriva firii sunt considerate normale și virtuțile sunt luate în râs. Ceea ce dovedește că lumea nu merge spre mai bine, ci spre mai rău.

Am ajuns la ultima categorie, a celor pentru care scrie Sfântul Ignatie Briancianinov: aici sunt incluși cei care rămân fideli predaniilor Sfântilor Părinți. Ei știu că, mai devreme sau mai târziu, Antihrist va veni. Dar oamenii nu pot ști când va fi aceasta. Ceea ce trebuie să știe este cum să nu ajungă să trăiască ca și cum ar avea "pecetea fiarei", cum să nu cadă în capcanele diavolului.

Ei nu știu nici dacă vor prinde sfârșitul, și nici dacă urmașii lor vor prinde acele vremuri. Dar știu că de propriul sfârșit nu îi va scăpa nimeni. Și atunci trăiesc în virtute și smerenie cugetând la moarte.

Sfântul Ignatie nu a scris despre Antihrist numai creștinilor care vor trăi în vremea acestuia. A scris și pentru noi. El ne ajută să înțelegem mai bine cursele pe care ni le întind înainte-mergătorii lui Antihrist. În loc să fim robi ai lui Dumnezeu, diavolul ne vrea robi ai săi. Și, prin orice mijloace, prin discipolii pe care îi are, caută să ne atragă în mrejele sale.

Descriind viclenia lui Antihrist, Sfântul Ignatie ne ajută să îi recunoaștem pe ucenicii săi și să ne ferim de ei. Și dacă nouă ne sunt de folos cuvintele sale, cu atât mai mult le vor fi de folos creștinilor din vremurile de pe urmă, care vor afla cum să îl recunoască pe cameleonul Antihrist.

Mulți și-l imaginează pe Antihrist ca pe un dictator care dăruie biserici și varsă sânge de creștin. Dar dacă ar fi așa prea puțini i s-ar închina de bună-voie. Antihrist va fi Marele Seducător, Marele Actor. Arătându-se blând, milostiv și împlinitor a toată virtutea, el va fascina, va deveni repede idolul celor lipsiți de discernământ.

Aici e marele pericol: cei care vor căuta să aprecieze valoarea antihristului după propriile idei vor fi înșelați. În afara învățaturii creștine nu există nici o altă posibilitate de a recunoaște pe Antihrist drept mâna dreaptă a diavolului.

Virtutea pe care el o va mima nu va putea fi înțeleasă la justa valoare decât de către cei care vor rămâne sub aripa Bisericii.

Se știe însă că el va căuta să îi atragă de partea sa, "de va fi cu putintă, și pe cei alesi" (Matei 24, 24). Această referință scripturistică poate trezi teamă în rândurile celor care o citesc. "Dacă vor cădea până și cei alesi, ce va fi cu cei ca noi?", se întreabă unii.

Dar nu apare scris că cei alesi vor cădea, ci doar că Antihrist va încerca să îi piardă până și pe aceștia. Dacă prin "cei alesi" înțelegem pe creștinii care trăiesc după învățătura lui Hristos și ascultă glasul

Bisericii, atunci credem că acestia vor ști să se ferească de înșelare. Totuși, pentru că nimeni nu este predestinat la mântuire, chiar și acestia vor avea nevoie de mult discernământ pentru a deosebi lumina adevărată de lumina superficială în care se va ascunde slujitorul întunericului. Pentru că acesta va încerca să se dea drept rob al lui Dumnezeu.

Dacă "cei aleși" sunt creștinii care merg duminică la biserică, dar care pretuiesc mai mult propria voce decât ascultarea de Biserică, și preferă păcatul virtuții, atunci nu este de mirare că mulți dintre ei vor cădea.

Sfântul Ignatie Briancianinov spune răspicat că înaintea venirii lui Antihrist mare parte dintre creștini se vor lepăda de Hristos. Greu cuvânt. Putini oameni ar vrea să ia în serios o astfel de afirmație.

Și totuși explicația pe care o dă sfântul este foarte simplă: Antihrist va fi primit de majoritatea omenirii pentru că va aduce cea mai înaltă bunăstare materială, va fi cel care va asigura oamenilor tot confortul și toate cele de trebuință satisfacerii poftelor trupesti.

Adresându-se oamenilor care au refuzat să Îi asculte dumnezeiasca propovăduire, Mântuitorul le-a spus: "Eu am venit în numele Tatălui Meu, și voi nu mă primiți; dacă va veni altul în numele său, pe acela îl veți primi." (Ioan 5, 43). Sfântul Ignatie Briancianinov reproduce tâlcuirea Sfântului Teofilact al Bulgariei la această profecție: "Antihrist va îmbia omenirea cu relizarea celei mai înalte bunăstări și prosperități pămânesti, va îmbia cu cinstire, bogăție, măreție, înlesniri și plăceri trupesti: căutătorii de cele pămânesti îl vor primi pe Antihrist, îl vor numi stăpân al lor" (17).

Mulți oameni nu își părăsesc acum credința numai pentru faptul că ar avea prea puțin câștig material făcând aceasta. Antihrist le va da acestora exact ceea ce le trebuie, îi va atinge exact în punctul sensibil pe cei a căror credință este ușor de clătinat.

Sfântul Ignatie consideră că "nu e ciudat faptul că minunile lui Antihrist vor fi primite fără împotrivire și cu entuziasm de către cei apostaziați de la creștinism, de către vrăjmasii adevărului, vrăjmasii lui Dumnezeu: acestia s-au pregătit pe sine pentru primirea pe față, cu lucrul, a trimisului și uneltei satanei, a învățaturii lui, a tuturor lucrărilor lui, după ce au intrat dinainte în împărțasire după duh cu satana" (13).

Ce se va întâmpla însă cu cei tari în credință? Sfântul Ignatie nu ne spune nimic nou, ci doar repetă ceea ce stă scris în Cartea Apocalipsei: numărul lor va fi foarte mic, vor fi prigoniți, batjocorâți, urâți de ceilalți. Vor fi condamnați la moarte. Se vor sui pe esafoduri "ca pe niște tronuri împărătești, ca la un ospăț de nuntă". Imaginea pe care o prezintă sfântul este impresionantă. De fapt, așa s-au suit pe tronul muceniciei toți mărturisitorii Bisericii. Întâlnim la ei nu o filozofie proprie, nu o învățătură ciudată, ci ceea ce are Biserica în adâncul ei: dorința de a pătimi suferințe dătătoare de viață pentru a se bucura în vesnicie de dragostea Mirelui Cereșc.

Troparul care se cântă la prăznuirea unei sfinte mucenice ne vorbește despre starea Bisericii din vremurile de pe urmă: "Pe Tine, Mirele meu, Te doresc, și pe Tine, căutându-Te, mă chinuiesc, și împreună mă răstignesc, și împreună mă îngrop cu botezul Tău; și pățimesc pentru Tine, ca să împărătesc întru Tine; și mor pentru Tine, ca să și viez pentru Tine; și ca pe o jertfă fără prihană, primește-mă pe mine, ceea ce cu dragoste mă jertfesc Tie...".

Sfântul Ignatie ne previne că "pentru sfintii lui Dumnezeu va veni o încercare cumplită: viclenia, fătărnicia, minunile prigonitorului, se vor sili să-i amăgească și să-i înșele; prigoanele și strâmtorările rafinate, calculate și disimulate cu o vicleană inventivitate, puterea nelimitată a prigonitorului îi vor pune într-o situație cât se poate de grea; micul lor număr va părea infim în fața întregii omeniri, și pe seama părerii lor se va pune o deosebită neputință; disprețul obstesc, ura obstescă, clevetirea, prigoana, moartea silnică vor deveni soarta lor. Numai printr-o oșebită împreună-lucrare a harului dumnezeiesc, sub călăuzirea lui, aleșii lui Dumnezeu se vor putea împotrivi vrăjmasului lui Dumnezeu, Îl vor putea mărturisii înaintea lor și a tuturor oamenilor pe Domnul Iisus" (19).

Înainte de a-si arăta fata de prigonitor al credintei, Antihrist își va pune masca dragostei si a bunăvointei. "Bunăstare materială... Scăpare de griji si de necazuri... Împlinirea unui vis milenar al omenirii..."

Totusi, chiar dacă la început el nu va lovi direct credinta creștină, va avea îndrăzneala să spună despre sine că este Mesia cel asteptat.

Sfântul Ignatie ne aduce în fata ochilor învățatura patristică despre Antihrist. Urmându-l pe Sfântul Efreem Sirul, el spune despre Antihrist că "va trâmbita despre sine precum au trâmbitat înainte-mergătorii si icoanele sale, se va numi pe sine propovăduitor si restaurator al adevăratei cunoasteri de Dumnezeu: cei care nu înțeleg creștinismul vor vedea în el reprezentatul si apărătorul religiei, se vor uni cu el. El va trâmbita despre sine că este si se va numi pe sine Mesia cel făgăduit: iesind într-o în-tâmpinarea lui, fiii cugetării trupești vor striga osanale; văzându-i slava, puterea, capacitățile geniale, dezvoltarea cât se poate de cuprinzătoare după stihiele lumii, îl vor proclama Dumnezeu, se vor face ajutoare ale lui" (16).

Nouă ni se pare puțin probabil ca un om, indiferent de cât bine ar face oamenilor, să fie primit ca Mesia. Ne este greu să înțelegem viclenia de care va da dovadă Antihristul.

E nevoie de ani si poate de zeci de ani pregătitori pentru ca valorile creștine să fie îngropate. Încetul cu încetul, creștinii vor fi învățați să creadă că banul este atotputernic, că trupul este mai important decât sufletul. Credinta va fi pervertită încetul cu încetul: viata de nevoință creștină va fi substituită de o viață comodă si iubitoare de plăceri.

Sfântul Ignatie ne spune că va fi o asteptare aproape generală a Antihristului care va putea împlini dorintele oamenilor. El va corespunde celor mai variate exigente: cei care apreciază înțelepciunea acestei lumi vor vedea în el un geniu. Cei dornici de îmbogățire își vor vedea buzunarele pline. Cei care caută minuni, având râvna căută-torilor de comori, își vor vedea asteptările împlinite: Antihrist va face minuni pe care stiinta omenească nu le va putea explica.

Vorbind despre minunile Antihristului, Sfântul Ignatie prezintă pe larg învățatura ortodoxă despre minunile pe care le primește Biserica, despre rostul lor si despre motivul pentru care harismele s-au împutinat în vremurile noastre.

Atragem aici atentia asupra câtorva aspecte ale problemei: în primele secole ale Bisericii, minunile au avut rolul de a completa, de a sluji mărturisirea prin cuvânt. Pentru ca Vestea cea bună să fie primită de către popoarele care trăiau în întunericul păgânătății si al nestiinței, Dumnezeu S-a folosit de semne minunate.

Dar în clipa în care credinta a fost primită, minunile s-au împutinat.

Semnele aveau rolul de a-i chema pe oameni la Dumnezeu.

Din istoria mântuirii se vede că semnele nu au avut loc haotic: nici o minune nu a fost inutilă. Prin fiecare dintre ele, i s-a adresat omului o chemare de întoarcere la Dumnezeu. În momentul în care se pierde din vedere importanta pedagogică a minunilor, se pierde din vedere rostul lor.

În Evangheliile ni se prezintă multe dintre vindecările pe care le-a făcut Hristos. Din ele vedem că tămăduirea sufletului este mult mai importantă decât tămăduirea trupului. Sfântul Ignatie ne pune înainte cu multă claritate învățatura ortodoxă despre boală: boala nu este dusman al mântuirii; dimpotrivă, pe multi îi ajută la tămăduirea sufletească. Si răbdarea bolii este o binefacere mult mai mare decât vindecarea minunată.

Tămăduirea poate fi cerută numai dacă există hotărârea neștrămutată ca sănătatea să fie folosită în slujirea lui Dumnezeu.

Celor care cer vindecare fără a se gândi în ce mod se vor folosi de ea li se atrage atentia asupra faptului că

tămăduirea cerută poate fi spre osândă vesnică. Tămă-duirea trupească poate fi piedică pentru tămăduirea sufletească.

Pentru oricine citește Vietile Sfinților este evident că aceștia nu au căutat harisme, nu au cerut de la Dumnezeu darul făcerii de minuni. Și totuși, chiar când au primit aceste harisme, sfinții le-au folosit cu dreaptă socoteală. Faptul că un mare sfânt, Varsanufie din Gaza, a refuzat să își tămăduiască ucenicul prin rugăciune, conșiderând că îi este mai de folos să rabde suferința, are o însemnătate extrem de mare. Ni se prezintă o altă înțelegere a suferinței față de cea cu care noi suntem obișnuiți.

Din cartea sfântului Ignatie reiese foarte clar ideea potrivit căreia "harismele" vindecătorilor moderni, radiesteziști sau alte soiuri de bioenergeticieni, nu au nimic în comun cu harismele sfinților taumaturgi. Acești vindecători, oricât de neverosimil ar părea, folosesc puterea diavolului.

Cineva s-ar putea întreba: "Dar ce, diavolul face bine?"

Da, face și bine. Dar numai în măsura în care acest bine relativ îl ajută să piardă sufletele. Dacă un bolnav se vindecă de cancer, prin tehnici vrăjitoresci, vindecarea nu îi este spre tămăduire. Sfinții Părinți au atras atenția asupra faptului că o astfel de tămăduire trebuie refuzată.

Dumnezeu știe exact ceea ce ne este de folos. Exemplul pe care îl dă Sfântul Ignatie, al Sfântului Apostol Pavel (care de trei ori i-a cerut Domnului izbăvirea dintr-o anumită neputință care îi îngreuna activitatea misionară), arată că Dumnezeu nu ascultă cererile care nu ne sunt de fapt de folos (chiar dacă nouă ni se par astfel). De cele mai multe ori Domnul, în marea Sa dragoste față de oameni, nu ascultă decât cererile care ne sunt spre mântuire. Iar atunci când totuși ascultă și celelalte cereri, o face numai ca oamenii să își cunoască neputința și să își înțeleagă greșeala.

Atunci când cererile noastre sunt îndreptățite, Dumnezeu nu pierde nici o ocazie de a ne asculta, de a-și arăta dragostea pe care ne-o poartă. Unul dintre modurile în care se manifestă această dragoste este grija cu care ne conduce pe calea mântuirii, grija cu care ne ajută să deosebim întunericul de lumină.

Ultima parte a acestei cărți are ca temă principală vederea duhurilor - un subiect extrem de controversat. Și de această dată perspectiva duhovnicească intră în con-tradicție flagrantă cu diferitele poziții întemeiate pe înțelepciunea lumii acesteia.

Fără a fi ironic, Sfântul Ignatie constată nu numai faptul că majoritatea oamenilor moderni nu cunosc învățătura ortodoxă despre vederea duhurilor, ci și faptul că nici nu au habar despre existența unei astfel de învățături. Cât privește cunoașterea strict teoretică pe care o au unii privitori la lumea duhurilor, ea este la fel de valoroasă ca lipsa oricărei cunoștințe. Dacă nu cumva are o sensibilă valoare negativă.

Sfântul Ignatie, asemenea unui profesor de literatură care își îndeamnă studentii la studiu înainte de a-și preciza punctul de vedere, recomandă creștinilor să cerceteze îndeaproape învățătura Bisericii.

El nu neagă cunoașterea rațională, cunoașterea "de școală". Dar precizează că această cunoaștere trebuie să fie susținută de cunoașterea prin lucrare.

Geniile și oameni de cultură, oricât ar fi de "ex-perti" în aprofundarea Tradiției ortodoxe, câtă vreme nu trăiesc în propria viață Ortodoxia și nu simt în inimile lor lucrarea Sfântului Duh, rămân ca niște oameni care vorbesc despre înot fără să fi înnotat în viața lor.

Învățătura "după literă" riscă să rămână o învățătură a acestei lumi. Or credința creștină este cu totul altceva: nu este calea prin care cunoaștem vreă născocire a vreunui Părinte filozof, ci este calea prin care cunoaștem Adevărul.

Cuvintele Sfântului Ignatie Briancianinov despre faptul că este imposibilă cunoașterea "rezultatelor" experienței creștine în lipsa parcurgerii directe a drumului creștin ar trebui gravate pe frontispiciul fiecărei

Facultăți de Teologie ortodoxă: "Cărturarul creștin este dator să învețe despre Împărăția Cerurilor nu doar din auzirea propovăduirii privitoare la ea, ci și prin cercare" (76). Învățătura strict rațională, lipsită de suportul trăirii, naște fii înspăimântători.

Sfântul Ignatie consideră extrem de importantă cunoașterea învățătării ortodoxe despre vederea duhurilor de către creștini; el afirmă că cei care tăgăduiesc existența duhurilor, tăgăduiesc în același timp, fără să fie conștienți, și credința creștină. Există astfel de oameni. Și nu puțini. Cum se explică faptul că Sfântul Ignatie are o poziție dură față de ei?

Răspunsul nu este prea greu de găsit: în momentul în care fragmentăm învățătura ortodoxă, separând ceea ce ni se pare bun de ceea ce ni se pare discutabil, ceea ce ni se pare obligatoriu de primit și ceea ce poate fi refuzat, negăm faptul că această învățătură este dumnezeiască. O tratăm ca pe o filozofie a acestei lumi. Dar adevărul nu poate fi fragmentat. Predania Bisericii tocmai aceasta este: o dumnezeiască mărturie despre adevăr.

În momentul în care segmentăm această mărturie o transformăm în altceva. Fragmentarea pe care o aducem învățătării se reflectă în propria noastră fragmentare. Nu mai putem fi creștini ortodocși.

De aceea Sfinții Părinți adunați la cel de-al șaptelea Sfânt Sinod Ecumenic i-au condamnat pe cei care deformează Tradiția: în momentul în care deformezi această Tradiție te rupi de Hristos care este izvorul acestei Tradiții.

Nu putem fi ortodocși renunțând la ceea ce este specific Ortodoxiei: păstrarea Sfintei Tradiții. Și cum ar putea cineva să se considere ortodox dacă respinge existența duhurilor? Cum ar putea duce lupta duhovnicească dacă nu crede în existența dușmanului nevăzut? Așa ceva nu este cu putință.

Sfântul Ignatie explică pe scurt de ce: dacă nu există diavoli, atunci întruparea Domnului "nu are nici pricină, nici scop".

Dacă nu ar fi existat diavol, atunci Adam nu ar fi fost ispitit. Dacă Adam nu ar fi căzut, nu mai era nevoie ca Fiul lui Dumnezeu să Se întrupeze pentru mântuirea noastră.

"Dar de unde putem avea siguranța că există diavoli?", se întreabă unii. Dacă nu o avem prin credință, altfel nu o putem avea. Numai dacă nu cumva devenim slujitori ai întinericului, și atunci stăpânii ni se arată față către față.

Cei care vor să aibă certitudinea că dracii există se plasează într-un teren minat: dacă ar putea ajunge numai prin raționamente logice la constatarea existenței diavolilor, prin raționamente similare ar putea demonstra existența lui Dumnezeu. Dar nimeni nu va putea demonstra cu argumente lumesti cele duhovnicești. Nimeni nu poate demonstra existența Celui care vrea să credem în El și să Îl slujim cu dragoste, fără a fi apăsați de certitudinea intelectuală a prezentei Lui.

Cine respinge existența diavolilor, respinge calea mântuirii. Atunci când te afli într-o luptă nu poți evita regulile ei. Dacă ne imaginăm că putem ajunge în Împărăția Cerurilor fără a ține cont de regulile pe care Dumnezeu ni le așează înaintea ochilor prin Predaniile Sfinților Părinți, cădem într-o mare înșelare: lupta noastră va fi lipsită de cunună.

După ce am atras atenția asupra greselii pe care o fac cei care încearcă să aibă un punct de vedere personal și diferit de învățătura ortodoxă, să vedem care sunt punctele principale ale învățătării Sfântului Ignatie despre vederea duhurilor.

Cunoașterea acestei învățături ne este de folos pentru că avem de luptat nu numai împotriva patimilor și poftelor noastre, ci mai ales împotriva puterilor întinericului. Abia în momentul în care stim cine ne este vrăjmasul ne putem apăra de el.

În ceea ce privește vederea duhurilor, înșelarea drăcească este foarte mare, și mulți au fost înșelați de diavol tocmai pentru că nu au știut cum să se apere.

Omul, după căderea sa, nu mai este vrednic să vadă lumea îngerilor. Simturile sale au devenit trupești, și nu mai pot percepe duhurile care Îl slăvesc neîncetat pe Dumnezeu.

Duhurile care se arată de obicei oamenilor, chiar dacă afirmă că sunt suflete ale răposatilor sau îngeri, sunt de fapt diavoli.

Omul cade ușor în cursa mândriei pe care o întinde vederea acestor duhuri: nu își dă seama că nu este la măsura la care să vadă duhuri. I se pare că a atins măsura sfinteniei, și de aceea nici nu îi trece prin cap că se află în legătură cu diavoli.

Mai ales că vrăjmasul mântuirii este plin de viclenie, și știe cum anume poate doborî fiecare suflet care i se deschide. Diavolul nu spune numai minciuni, pentru că dacă ar face așa ceva ar fi demascat ușor. El amestecă într-un mod foarte abil adevărul cu minciuna. El spune exact atât adevăr cât trebuie pentru a amăgi sufletele. Și o face cu atâta iscusință încât să îi înșele până și pe cei care știu că diavolul poate lua chipul unui înger de lumină.

Mândria este usa prin care diavolul intră; spun unii: "da, știu că unora li se arată draci, dar mie mi se arată îngeri...". Ei ajung uneori chiar să scrie cărți despre deosebirea duhurilor, să precizeze care vedenii sunt înșelătoare și care sunt de la Dumnezeu. Dar nu își dau seama că "profesorul" lor este diavolul.

Crestinii să înțeleagă că nu trebuie să caute să-i vadă și să vorbească cu ei. Cei care insistă să intre în legătură cu duhurile se deschid de bună-voie lucrării putericului întunericului. Vor să le fie mai bine și fac tocmai ce este rău. Sunt ca niște sinucigasi care vor să scape de dureri trecătoare într-un mod care îi duce la suferințe vesnice.

Comunicarea cu mortii nu este decât tot o formă de comunicare cu dracii. De altfel, în unele cazuri, cei posedati de diavol spun că prin ei vorbesc sufletele unora dintre cei adormiti. Dar pe cât de ușor le este oamenilor să își dea seama că prin gurile acelora vorbește însuși diavolul, pe atât le este de greu să își dea seama că același vorbitor se adresează celor care fac spiritism.

Sfântul Ignatie nu se referă la motivele pentru care oamenii ajung să vorbească cu mortii. Vom preciza aici doar două dintre ele: dorința de a cunoaște cât mai multe despre lumea spirituală, și dorința de a fi în legătură cu cei dragi care au trecut pe lumea cealaltă.

În primul caz observăm o pervertire a dorinței de cunoaștere: în momentul în care vrei să cunoști lucrurile în alt mod decât în cel pe care l-a rânduit Dumnezeu, dorința firească de a cunoaște devine diavolească: lumea duhurilor nu o putem cunoaște după propriile capricii. Cei care vor să știe mai multe pot citi despre aceasta în Sfânta Scriptură și în scrierile Sfinților Părinți. Dar în clipa în care se consideră vrednici de o cunoaștere directă arată că au fost înșelați de același "sarpe" care le-a spus primilor oameni: "Vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul" (Facere 2, 5).

În cel de-al doilea caz avem de-a face cu o pervertire a dorinței de comuniune. Biserica mărturiseste că cei vii se află în legătură cu cei morți. Cum? Prin rugăciune. Dumnezeu, pentru rugăciunile Bisericii, îi ajută pe cei morți. Pe cei mântuiți îi înconjură cu și mai multă lumină; iar celor din iad le ușurează suferințele, și pe unii chiar îi mântuiește.

O dovadă a grijii celor vii pentru cei morți o vedem în parastasuri. Slujbele de pomenire a mortilor nu sunt doar un mod de aducere aminte, un mod de păstrare a memoriei celor adormiti: sunt un mod de a-i ajuta, arătându-le dragostea pe care le-o purtăm.

Cei care pervertesc modul firesc de pomenire a răposatilor, și încearcă să intre în legătură cu ei prin diferite metode spiritiste, se poartă ca și cum ar putea stabili ei însisi ce e bine și ce e rău. Ca și cum ar fi

ei însisi măsura binelui.

Biserica spune clar: spiritismul este o înșelare drăcească. Cei care ajung la alte concluzii își imaginează că au acces la o sursă de informație mai sigură decât Biserica. Dar pierd din vedere că Biserica nu face altceva decât să dea mărturie despre Capul ei, care este Adevărul.

Dracii nu se arată numai celor care fac sedinte de spiritism. Se arată de multe ori și celor care suferă mult după pierderea unei ființe dragi. Moartea unei persoane apropiate are și o trăsătură inexplicabilă. "Dumnezeu a vrut să îl ia la El...", spun unii, dar lasă să le scape și un suspin: "De ce, Doamne, de ce?".

Dacă sufletele adânc îndurerate de moartea unei persoane dragi nu cunosc sau nu primesc învățătura ortodoxă despre aparițiile duhurilor, pot fi foarte ușor înșelate de acestea: prezentându-se în chipul persoanelor dragi, și invocând dragostea ca principalul motiv pentru care se fac văzute, diavoli intră pe usa pe care le-o deschid oamenii. Și, după ce vreme îndelungată se poartă astfel încât vătămarea pe care o aduc să fie greu de observat, după ce câștigă încrederea vizionarilor, trec la a doua etapă a nimicirii sufletului. Încep să spună o serie de minciuni, amestecate în mod viclean cu lucruri adevărate; și astfel vizionarii primesc drept bune născocirile pierzătoare de suflet.

Sfântul Ignatie prezintă pe larg cele două moduri de vedere a duhurilor: vederea trupească și vederea duhovnicească. Vederea trupească o au oamenii care percep lumea duhurilor căzute, iar cea duhovnicească o au cei care, ajungând la măsura sfinteniei, au devenit asemenea îngerilor în trup. Sufletele lor s-au curățit prin pocăință, prin nevoință și prin rugăciune îndelungată. Îl poartă în inimile lor pe Hristos și prin harul Duhului Sfânt sunt părtași unor trăiri pe care ceilalți nu le pot înțelege.

Sunt unii care, cunoscând această deosebire, se consideră totuși vrednici de vederea duhovnicească. Ei nu își dau seama de propria orbire. Sunt prinși de o falsă smerenie și cred că au ajuns la trăiri înalte.

Modul în care se poate pune în evidență înșelăciunea acestora este foarte simplă: cei mai mulți consideră că au ajuns la aceste trăiri înalte prin anumite forme de spiritualitate diferite de trăirea ortodoxă. Chiar dacă folosesc și anumite învățături ortodoxe, în esență învățătura lor este diferită de cea a Bisericii.

În momentul în care ei vor să își compare propria experiență cu învățăturile Sfinților Părinți nu este suficient să citească numai pasajele privitoare la vederea duhovnicească. De altfel, nu le este greu să identifice în aceste pasaje propriile experiențe. Este neapărat necesar ca aceștia să citească și pasajele în care scrie clar că "trăirile mistice" ale celor care s-au îndepărtat de predaniile Părinților nu sunt altceva decât stări induse de diavol, și vedeniile pe care le au sunt înșelătoare.

Încercarea lor de a justifica o experiență paralelă trăirii Bisericești nu este sinceră. Ori tin cont de întreaga învățătură creștină - care le dă în vileag înșelarea - ori refuză în mod deliberat raportarea la această învățătură.

Cât despre cei care se lasă păcăliți de aparițiile înșelătoare, fiind convinși că mergând pe drumul Bisericii au ajuns la sfintenie, metoda recuperatoare este aparent simplă: ar fi de ajuns să meargă să stea de vorbă cu marii duhovnici ai zilelor noastre. Ei le pot arăta că se află în înșelare, le pot pune degetul pe rană, ajutându-i să înțeleagă că roadele smereniei adevărate le sunt străine. Că roadele arățărilor pe care le-au considerat sfinte este mândria.

Dar ar fi prea simplu ca vindecarea să aibă loc atât de repede. Cei care cred mintii lor, pornind de la faptul că în zilele noastre s-a micșorat numărul părinților care au darul deosebirii duhurilor, se păcălesc pe ei însisi spunându-și că sunt la un nivel atât de înalt încât nu mai e nimeni atât de "elevat" încât să le poată da sfaturi. Că ei ar fi dispusi să primească sfaturi, dar nu au cui să le ceară.

Dar acest rationament este gresit. Până la sfârșitul lumii, Dumnezeu va avea preotii Săi alesi care vor ști să dea în vileag cele mai viclene curse în care diavolul încearcă să îi prindă pe credincioși.

În privința celor care spun că drumul fizic până la astfel de părinți este lung și obositor, că au poate chiar câteva sute de kilometri de parcurs până la ei, nu își dau seama că printr-o astfel de afirmație mărturisesc precis cât de mult pret pun pe vițuirea duhovnicească. O astfel de atitudine oglindește cât este de mare râvna pe care o au pentru cele sfinte.

Să nu uităm că sfinții însisi se considerau nevrednici să aibă vedenii minunate. Ar trebui ca oamenii care cad în înșelare să își dea seama de rătăcirea lor chiar și numai prin faptul că le lipsește conștiința propriei nevrednicii.

Sfânta Traditie ne arată în mod clar care sunt roadele vedeniilor dumnezeiești și cele ale celor înșelătoare: cele de la Dumnezeu aduc în inimă smerenie, celelalte mândrie. Sfântul Ignatie arată însă că, din cauza orbirii, oamenii nu vor să recunoască starea în care se află.

Una din aceste situații o întâlnim atunci când cei înșelați aduc în sprijinul concepțiilor lor idei de a căror veridicitate nu se îndoiesc. Pornesc de la premiza că din moment ce supozițiile lor se întemeiază pe lucruri adevărate nu au cum să se înșele.

Între cele mai răspândite justificări de acest gen se remarcă ideea potrivit căreia dacă duhurile care apar spun viitorul, ele cu siguranță sunt trimise la Dumnezeu.

Trebuie făcută o distincție: duhurile care "prezic" adevărul de multe ori nu fac altceva decât să tragă concluzii logice din mersul actual al evenimentelor.

Dracii știu tot ce s-a întâmplat în trecutul nostru, și știu și tot ce se întâmplă în momentul actual. Dacă noi nu ținem seama de această însusire a lor riscăm să confundăm profetia cu constatarea.

Dracii ne pot spune că un prieten vine să ne viziteze dinainte ca acela să ajungă la poarta noastră. Aceasta nu a fost o prezicere care s-a adevărat.

Sfântul Ignatie explică cât de ușor pot fi oamenii păcăliți de duhurile care "prezic" viitorul. Este foarte ușor ca oamenii lipsiți de discernământ să fie înșelați de duhurile întunericului.

Sunt anumite cazuri în care totuși duhurile respective "prezic" și evenimente a căror deducere logică este imposibilă. În aceste situații pur și simplu diavolii calculează, cu o anumită marjă de eroare, ceea ce s-ar putea întâmpla. Și faptul că de multe ori duhurile se înșeală, fapt dovedit ușor de statistică, nu face decât să confirme că nu aveau cum să nimerescă întotdeauna: soluția cea mai probabilă nu se dovedește și cea reală.

Argumentarea Sfântului Ignatie este în întregime fundamentată pe Sfânta Scriptură și pe Sfinții Părinți. Nu este deci de mirare că cei care nu recunosc drept autorizată această fundamentare nu au cum să înțeleagă concluziile Sfântului Ignatie.

Pentru creștinii ortodocși această carte va fi de folos nu numai în ceea ce privește strict problemele pe care le tratează. Întâlnind aici o argumentare care răstoarnă idei acceptate în mod curent de către creștinii care nu știu poziția ortodoxă față de subiectele tratate, vom înțelege cât de periculoasă este însusirea unor idei care contravin predaniilor Sfinților Părinți. Vom înțelege că numai păstrând aceste predanii mergem pe calea mântuirii.

Cartea Sfântului Ignatie reușește să pună în evidență și trăsăturile celor care se consideră buni creștini, dar de fapt sunt înșelați de diavol.

Unii dintre aceștia vor încerca să conteste cele spuse de sfânt: "Poate că Sfântul Ignatie a gresit. Poate că s-a înșelat. O fi scris bine despre viața creștină, dar în privința vederii duhurilor a gresit".

Sfântul Ignatie a spus: "Îndrăznim a numi învățătura despre minuni și semne înfățișată de către noi

învățătură a Sfintei Biserici Ortodoxe, învățătură a Sfinților ei Părinți. Necesitatea vitală a unei expuneri exacte și, pe cât se poate, amănunțite a acestei învățături este limpede" (61).

Ar putea oare vreunul dintre cei înșelați să spună că, folosindu-se de scrierile Părinților, poate arăta greșeala Sfântului Ignatie? Nu. Pentru că Sfântul Ignatie nu a scris după mintea sa. El a mărturisit învățătura ortodoxă.

Adevărul nu este de două feluri. Nu pot fi adevărate în același timp învățăturile Sfinților Părinți și învățăturile vizionarilor care fac atâta vâlvă în zilele noastre.

"Dar poate că Sfântul Ignatie a interpretat greșit învățătura Tradiției...", ar spune unii. Ideea aceasta, a greselilor pe care le fac sfinții, este inspirată de diavol. Nu e o idee nouă, dar are un succes din ce în ce mai mare.

Sfinții nu au scris numai după capul lor, au scris după cum trăiau. Dacă ar fi dat mărturie despre lucruri mincinoase, nu ar fi fost sfinți; Duhul adevărului nu s-ar fi sălășluit întru ei. Nici unul dintre ei nu s-a abătut de la dogmele Bisericii. Și dacă în anumite chestiuni față de care poziția Bisericii nu era foarte clară, unii au avut poziții care în timp s-au dovedit greșite, astfel de cazuri sunt extrem de rare (și problemele respective erau secundare).

Dar niciodată sfinții nu au învățat altfel decât ceea ce primiseră de la înaintașii lor. Niciodată vreun sfânt nu a contestat Tradiția bisericească ca să își impună propriile cugetări.

Nu trebuie să căutăm a armoniza învățăturile Bisericii cu părerile noastre. Ci trebuie să modelăm părerile noastre după predaniile ortodoxe. Altfel ne îndepărtăm de Adevăr.

Întotdeauna sfinții au căutat să absoarbă învățătura Bisericii, așa cum apa absoarbe buretele. Această învățătură le-a modelat vietile; această învățătură i-a dus la sfîntenie.

Oamenii trebuie să aleagă: de o parte stă Hristos, ocrotindu-și Biserica, de cealaltă parte înțeleptii acestei lumi. De o parte Fiul lui Dumnezeu, de cealaltă parte slujitorii diavolului. Nu poate exista nici o părtășie între cele două tabere.

Nu trebuie trecută cu vederea nici eventuala confruntare dintre învățătura ortodoxă și așa-zisele descoperiri ale științei care sprijină neopăgânismul. Astăzi s-a perfecționat tehnica vorbirii cu "mortii" prin înregistrări audio-vizuale. Poate contesta cineva aceste înregistrări? Nu. Dacă spunem că vocile care se înregistrează sunt ale diavolilor, suntem luați în răs. Și totuși, oricât de rafinată ar fi înșelarea diavolească, tot înșelare rămâne.

Dacă ni s-ar demonstra "științific" că vocile sunt ale mortilor, o astfel de demonstrație ar trebui să ne convingă nu de progresele științei, ci de iscusința diavolului.

Niciodată știința nu poate contrazice adevărul credinței creștine. Și atunci când o face, atunci e cu siguranță vorba de falsificări ale argumentelor științifice.

În ceea ce privește problemele duhovnicești, știința nu are cum să se implice în nici una dintre ele

Sfântul Filaret al Moscovei a spus că dacă ar fi scris în Sfânta Scriptură că Iona a înghitit chitul, și nu că proorocul a fost înghitit de chit, ar fi crezut chiar și aceasta. Așa și noi ar trebui să putem spune: dacă știința ar demonstra cu o sumedenie de argumente că învățătura ortodoxă despre vederea duhurilor (sau despre orice altceva) este greșită, preferăm să rămânem fideli Sfintei Tradiții, prin care vorbește Însuși Hristos, decât să dăm crezare ochilor și minții noastre.

Studiul de față este o încercare de a prezenta cititorilor din zilele noastre mesajul Sfântului Ignatie, cititorilor care trăiesc într-un univers foarte diferit față de cel al contemporanilor Sfântului Ignatie. Când

sfântul se referea la cei înșelati, vorbea despre un număr foarte mic de oameni. Numărul acestora a crescut însă cu o viteză uimitoare.

Omul de azi, care trăiește într-un mediu în care se încearcă substituirea vietii duhovnicesti prin "extazuri mistice" si "experiente paranormale", are mare nevoie de învățăturile Sfântului Ignatie.

Mai ales că Sfântul Ignatie nu a făcut altceva decât să prezinte predaniile ortodoxe, si nu a încercat să le înlocuiască cu vreo conceptie personală.

În momentul în care cineva pretinde că este învățător al adevărului, este judecat în functie de diferitele criterii pe care le au oamenii în privinta cunoasterii adevărului. De cele mai multe ori dascălii rătăcirilor propun nu numai adevăruri fantomatice, ci si criterii false de apreciere a adevărului.

Între acestia, vindecătorii cu bioenergie au un mesaj simplu: "Vindecăm, deci avem putere de la Dumnezeu. Cine nu vindecă nu are putere de la Dumnezeu, deci nu cunoaste adevărul."

Sfântul Ignatie nu prezintă criterii de apreciere a adevărului; el nu vine să mărturisească un adevăr straniu sau un adevăr care a fost ascuns vreme îndelungată. El mărturisește învăătura Sfintilor Părinti. Pentru el, Adevărul poate fi găsit numai în Sfânta Traditie, si orice învățătură potrivnică Sfintei Traditii este gresită.

Chiar dacă există si eretici care își justifică rătăcirea folosindu-se de citate din Sfintii Părinti, demersul lor este supus esecului: mai devreme sau mai târziu ei vor fi nevoiti să se confrunte cu învăătura sobornicească a Bisericii, cu adevărul propovăduit de Hristos. Si o asemenea confruntare le vedește înșelarea.

Sfântul Ignatie Briancianinov ne atrage atentia asupra faptului că nu trebuie acordată nici cea mai mică atentie fenomenelor drăcesti. Constatăm totusi că mijloacele prin care ni se trezeste curiozitatea față de aceste fenomene sunt foarte variate: multimea de emisiuni si de articole despre acest subiect.

În momentul în care ne obisnuim să citim despre aceste manifestări, în momentul în care le dăm atentie, am făcut deja primul pas gresit. "Dar nu am făcut spiritism, doar am vrut să citesc cum decurge o sedintă de spiritism", spun unii. Dar de la astfel de lecturi multi s-au îndepărtat de Biserică.

A saptea poruncă bisericească spune răspicat: "Să nu citim cărți eretice". Putem înțelege că această poruncă poate fi extinsă asupra oricărui mod de propagandă a învățăturilor rătăcite.

Omul de astăzi suferă de boala curiozității: vrea să stie cât mai multe lucruri despre tot ceea ce se petrece în lume. Si atunci când scormoneste după stiri despre paranormal are impresia că face un lucru deosebit. Dar de fapt, încercând să își satisfacă patima curiozității, își deschide sufletul înșelării.

Manifestările puterilor drăcesti sunt acoperite cu un strat de gros de noroi: oricine vrea să afle despre ele se murdăreste. Nu poti rămâne curat după ce ai citit ceea ce scriu slujitorii întunericului. Ajungi la efectul contrar citirii cărtilor duhovnicesti; în loc să se lumineze mintea, se întuneacă.

Ar fi bine ca măcar această idee să rămână întipărită în mintile celor care vor citi cartea Sfântului Ignatie Briancianinov; le va aduce mult folos...

Încheiere

Această carte nu a fost scrisă pentru ca cititorii care au convingeri diferite de ale Bisericii, fără să fie constienti de aceasta, să fie însemnati cu pecetea ereziei.

Scopul principal nu a fost de a da cu pietre în nimeni. Sunt constient de faptul că, la nivel misionar, slujitorii Bisericii au foarte multe de făcut. Este deci oarecum de înțeles greșeala celor care, fără a ști că nu e bine să primească anumite învățături, au făcut acest pas.

Dacă lupta dusă de Biserică împotriva ereziilor contemporane ar fi mai intensă, cred că multi dintre cei păcăliți de diavol ar renunța la înșelarea lor.

Cu mai mult de zece ani în urmă, eu însumi, autorul acestei cărți, am căzut pradă rătăcirilor prezentate în această carte. Am fost interesat de astrologie, eram convins de autenticitatea Evangheliei după Toma, ca și de basmul călătoriei lui Iisus în Orient (descrie în "Viata Sfântului Issa"), și credeam că prin yoga voi deveni supraom... Dacă acum combat aceste rătăciri, o fac deoarece cred că dacă atunci un singur preot mi-ar fi vorbit despre cele prezentate în această carte, m-aș fi lepădat de îndată de erezia pe care o consideram adevăr spiritual. Sau, chiar dacă nu m-aș fi lepădat de erezie, cel puțin aș fi fost pus pe gânduri.

Tocmai acest lucru mi-aș dori să îmi fi făcut prin această carte, ca și prin celelalte cărți ale mele pe teme asemănătoare.

Iar dacă această carte a fost citită și de către creștini întăriți în credință, de către fii adevărați ai Bisericii, m-aș bucura să știu că aceștia vor încerca să îi ajute pe cei care se află în diferite rătăciri să ajungă la lumina lui Hristos, făcându-i să înțeleagă că se află în ghearele diavolului.

Acestora le repet îndemnul Sfântului Cosma Etolianul: "Să vă bucurați și să vă veseliți de mii de ori că vă ați învrednicit să fiți și voi creștini ortodocși bine-cinstitori și să plângeți și să vă tânguieți pentru necinstitorii-de-Dumnezeu, necredincioși și eretici, care umblă în întuneric, în mâinile diavolului [62;180].

Bibliografie selectivă

1 Biblia - sau Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, (E.I.B.M.B.O.R), 1994

2 Arhieraticon - adică rânduiala slujbelor săvârșite cu arhieru, E.I.B.M.B.O.R, București, 1993

3 Molitfelnic - cuprinzând slujbe, rânduiele și rugăciuni săvârșite de preot la diferite trebuințe ale creștinilor, E.I.B.M.B.O.R, București, 1998

4 Învățătură de credință creștin ortodoxă - Catehism, Cluj, 1993

5 Patericul, Episcopia Ortodoxă Română, Alba-Iulia, 1993

6 Adrian, Pr. Simeon, Biserica, sectele și frații mincinoși, Editura Pelerinul, Iași, 1998

7 Aivanhov, Omraam Mikhael, Un nou înțeles al Evangheliilor, Editura Prosveta, București, 1992

8 Andreas, Peter & Rose Lloyd Davies, Științele Secrete, Editura SAECULUM I.O., București, 2000

9 Ankerberg, John & John Weldon, Realitatea despre viața după moarte, Editura Agape, Făgăraș, 1997

10 Ankerberg, John & John Weldon, Realitatea despre astrologie, Editura Agape, Făgăraș, 1997

11 Atanasie cel Mare, Sfântul, Scrieri (partea I), E.I.B.M.B.O.R, București, 1987

12 Blond, Georges, Furiosii Domnului, Editura Politică, București, 1976

- 13 Briancianinov, Sfântul Ignatie, Despre vedenii, duhuri si minuni, Editura Sophia, Bucuresti, 2002
- 14 Brune, Francois, Hristos si karma, Editura Univers Enciclopedic, Bucuresti, 1997
- 15 Brune, Francois, Mortii ne vorbesc, Editura Enciclopedică, Bucuresti, 1994
- 16 Chifăr, Nicolae pr., Istoria creștinismului II, Editura Trinitas, Iasi, 2000
- 17 Costian, Dan, Adevărul despre Yoga, Editura Valmi
- 18 Damaschin, Sfântul Ioan, Dogmatica, Editura Scripta, Bucuresti, 1993
- 19 Dionisie Areopagitul, Sfântul, Epistole, Editura ALL, Bucuresti, 1994
- 20 David P.I., diac., Invazia sectelor, Editura Christ, Bucuresti, 1997
- 21 Efrem Vatopedinul, arhim., Cuvânt din Sfântul Munte, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2001
- 22 Filaret, Ioan pr., Creștinism si yoga?
- 23 Floca, Ioan N., arhidiacon. prof. dr., Canoanele Bisericii Ortodoxe, Sibiu, 1993
- 24 Giovetti, Paola, Straniu si inexplicabil, Editura Agni, Bucuresti, 1995
- 25 Good, Timothy, Ei sunt aici, Editura Valdo & Savvas Press, 1993
- 26 Groothuis, Douglas, Portrete istorice atribuite lui Isus din Nazaret, Editura Ariel, Timisoara, 1995
- 27 Harrison, Peter & Mary, Viata înainte de nastere, Editura Europolis, Constanta, 1993
- 28 Henri, Claude, conte de Saint-Simon, Noul creștinism, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- 29 Hristodul Aghioritul, ierom., La apusul libertății, Editura Sophia, Bucuresti, 1999
- 30 Hunt, Dave, Pacea globală si aparitia lui Anticrist, Editura Agape, Făgăras, 1997
- 31 Hunt, Dave & T. A. Mc Mahon, Seducerea creștinătății, Editura Agape, Făgăras, 1996
- 32 Ioan Gură de Aur, Sfântul, Scrieri (partea a III-a), E.I.B.M.B.O.R., Bucuresti, 1994
- 33 Ioan de Kronstadt, Sfântul, Spicul viu, Editura Sophia, Bucuresti, 2002
- 34 Ilie Cleopa, arhim., Călăuză în credința ortodoxă, Editura Sfintei Mănăstiri Sihăstria, 2001
- 35 Ilie Cleopa, arhim., Despre vise si vedenii, Editura Bunavestire, Bacău, 1994
- 36 Irineu al Lyonului, Sfântul, Demonstratia propovăduirii apostolice, E.I.B.M.B.O.R., Bucuresti, 2001
- 37 Kernbach, Victor, Dictionar de mitologie generală, Editura Stiintifică si Enciclopedică, Bucuresti, 1989
- 38 Kernbach, Victor, Enigmele miturilor astrale, Editura Albatros, Bucuresti
- 39 Marler, John & Andrew Wermuth, Tinerii vremurilor de pe urmă, Editura Sophia, Bucuresti, 2002

- 40 Negureanu, Cristian, Civilizatiile extraterestre si a III-a conflagratie mondială, Editura Datina
- 41 Nietzsche, Friedrich, Antihristul, Biblioteca Apostrof, 1996
- 42 Novak, Adolf, Miscarea carismatică, Editura Lumina Lumii, Korntal, 1995
- 43 Paisie Aghioritul, Cuviosul, Cu durere si dragoste pentru omul contemporan, Schitul Lacu, 2000
- 44 Paraskevaidis Hristodoulus, mitrop., Războiul împotriva satanei, Editura Anastasia, Bucuresti, 1998
- 45 Paulus, Stefan, Nostradamus -1999, Editura Antet, 1998
- 46 Pătrut, Adrian, De la normal la paranormal, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1991
- 47 Petroaia Lucian, diac., Nu este sfârșitul lumii în anul 2000, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galati, 1998
- 48 Pop Irineu Bistriteanul, P.S., Sfântul Irineu de Lyon - polemist si teolog, Editura Cartimpex, Cluj, 1998
- 49 Popovici Justin, arhim., Biserica si statul, Schitul Sfântul Serafim de Sarov, 1999
- 50 Rodion, pr., Oameni si demoni, Mănăstirea Slătioara, 1996
- 51 Rose Serafim, ierom., Ortodoxia si religia viitorului, Cartea Moldovei, Chisinău, 1995
- 52 Rose Serafim, ierom., Sufletul după moarte, Editura Anastasia, Bucuresti, 1996
- 53 Sachelarie Nicodim, ierom., Pravila bisericească, Parohia Valea Plopului, Prahova, 1999
- 54 Savin, Ioan Gh., Iconoclasti si apostati contemporani, Editura Anastasia, Bucuresti, 1995
- 55 Teofan Zăvorâtul, sfântul, Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an, Editura Sophia, Bucuresti, 1999
- 56 Valea, Ernest, Crestinismul si spiritualitatea indiană, Editura Ariel, Timisoara, 1996
- 57 Vasile, Danion, Dărâmarea idolilor, Editura Bunavestire, Galati, 2002
- 58 Vasile, Danion, Jurnalul convertirii, Editura Bunavestire, Galati, 2002
- 59 Vasile, Danion, Despre înfruntarea necazurilor, Editura Sophia, Bucuresti, 2002
- 60 Weiss, Brian, O mărturie a reîncarnării, Editura Lotus, Bucuresti, 1992
- 61 Wurtz, Bruno, New Age, Editura de Vest, Timisoara, 1994
- 62 *** Viata si învățăturile Cuviosului si Sfintitului Mucenic Cosma Etolianul, Editura Deisis, Sibiu, 2001
- 63 *** ELTA - Revistă de metafizică, nr. 5/1993
- 64 *** Evangheliile apocrife, Editura Humanitas, Bucuresti, 1996

- 65 *** Evanghelia după Toma, Editura Arca, Bucuresti, 1993
- 66 *** Fenomenul sectelor sau al noilor miscări religioase, document oficial al Vaticanului, tipărit în limba română de Misionarii Verbiti, com. Săbăoani
- 67 *** Pelerinul rus, Editura Sophia, Bucuresti, 1998
- 68 *** Sfânta Lumină pascală de la Ierusalim, Schitul Sfântul Serafim de Sarov
- 69 *** Viata si învățăturile Cuviosului Părinte Filothei Zervakos, Editura Orthodox Kypseli, Tesalonic, 1994
- 70 *** Ce să credem despre New Age, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, Bucuresti, 2002